

Waar steun vinden? Niet bij A.-R., want die spelen Rome in de kaart. Ook niet bij de Unie, prachtig program op papier, maar Gods Woord geen richtsnoer meer. Er is maar één kerk in Nederland. Ook in Zegwaart staat een kerk te veel. De kerk is met ons volk één, die twee kunnen niet gescheiden worden. De Ned. Herv. kerk staat alleen nog op de belijdenis, Voorts zegt spr., dat de stembus revolutionair is. De stembus maakt uit hoe ons land wordt bestuurd, waarbij een rechtsche meerderheid volstrekt geen Chr. meerderheid is. Vervloekt is de man die vleesch tot zijn arm stelt. Gods Woord daar is Rome bang voor, dat zal Rome en allen die Rome in de kaart spelen, verslaan. God zal ons slaan omdat we met Rome samen gaan.

Art. 36 leeft in ons volk. Het verbiedt openbare afgoderij, geen die-nars. Hoe staat de Overheid tegenover de 1e tafel der wet? Het vloeken wordt niet gestraft. Als Gods recht niet wordt gehandhaafd, is het met ons recht uit (zie b.v. Rusland).

Verder wijst spr. nog op een sociaal program der H. G. S. dat de Heere zal uitwerken. Maar eerst Zijn Kerk hersteld. Spr. hoopt, dat ook hier een Gideonsbende zal gevormd worden en eindigt zijn rede met: „willen we met het Woord vooruit, dan eerst tot het Woord terug.”

**** Schijn-bezuiniging.**

Er is in de Raden van Zegwaart en Zoetermeer zoowel afzonderlijk als gecombineerd, met warmte gepleit voor bezuiniging.

Dit valt toe te juichen.

Waar bezuinigd kan worden, moet dit met kracht geschieden.

Mits echter aan enkele voorwaarden wordt voldaan, welke de bezuiniging rechtvaardigt en de wijze waarop die geschiedt, niet in strijd komt met andere, hogere belangen.

Dit nu kan niet gezegd van het genomen besluit in de laatstgehouden raadsvergadering van Zegwaart, inzake de ambtenaarsbenoeming.

Men kent de historie.

Ged. Staten wilden in elke gemeente een Ontvanger, die tevens alleen voor die gemeente ambtenaar zou zijn.

In Zoetermeer legde men zich daar bij neder, toen B. en W. in dien geest een voorstel deden en een aanbeveling opmaakten.

In Zegwaart, waar B. en W. nu hetzelfde voorstelden, werkte de Raad tegen.

Wel een Ontvanger, dat eischte de Wet.

Maar geen ambtenaar ter secretarie die was niet noodig.

Er moest bezuinigd worden en de Raad zou zulks doen, ook al werkten B. en W. daartoe niet mede.

Nu zou een Ontvanger als ambtenaar f 650 ontvangen en die moesten uitgespaard.

Men was dan tevens in overeenstemming met de publieke opinie, die bezuinigen wil en een periode van ambtenaars-hetze doormaakt.

Het gevolg is nu, dat dit oppositiebesluit van de heeren raadsleden de gemeente duur zal komen te staan.

Want — de ambtenaar moet er komen.

Dat eischt het werk.

En voor f 650 krijgt men geen behoorlijk onderlegd man.

't Gevolg zal zijn, dat op de begroting voor 1923 een post zal worden gezet van b.v. f 1500 voor een ambtenaar. Het wordt dan een afzonderlijke betrekking.

De Raad zal wellicht afstemmen — doch Ged. Staten zijn er dan ook nog.

Een voorbeeld van dure bezuiniging.

En dat geschiedt dan in hoofdzaak door dezelfde heeren, die voor een dag zitting nemen bij het stembureau. f 10 vergoeding eischen vermeerderd met consumptie.

Buitenland.

**** Classificatie.**

Aan onze Burgemeester is vanwege „Binnenl. Zaken” gevraagd, eene opgave van de prijzen der verschillende levensmiddelen enz. in hunne gemeenten, met het oog op een nieuwe indeling der gemeenten in klassen, met betrekking tot de salarissen der Ambtenaren enz.

Deze opgave moet loopen over den tijd van 18—25 October.

Dit is van beteekenis voor den loonstandaard.

Allereerst voor Rijks- en Gemeente ambtenaren en semi-ambtenaren. Maar indirect ook voor de loonen van andere categoriën, aangezien in het particulier bedrijf vaak deze salarissen en loonen als vergelijkende maatstaf worden genomen.

Nu kennen we den toestand in al de gemeenten, waarin ons blad verschijnt niet ten volle. Maar iets weten we er toch wel van. En dan wel dit, dat met enkele uitzondering, het leven op deze plaatsen, gelegen tusschen de groote steden den Haag, Rotterdam, Gouda en Leiden, zeer duur is.

In 't bijzonder is dat het geval met Zegwaart en Zoetermeer.

Voor brood betaalt men een paar centen meer, dan elders en zoo is het met bijna alles.

Toen dan ook in 1919 in de Tweede Kamer de „classificatie” is behandeld, werd de opmerking gemaakt, dat men goedkoop kan leven in Leiden dan in Zoetermeer.

We spreken den wensch uit, dat onze Burgemeesters in hun rapport daaronder rekening zullen houden en er vooral de aandacht op zullen vestigen, dat voor alles wat plaatselijk niet verkrijgbaar is of reiskosten of vrachten noodig zijn, dat speciale geneeskundige hulp zeer duur komt en dat de opvoeding en het onderwijs der kinderen boven de schooljaren, sommen gelds vraagt, waarvan men in de grotere plaatsen geen begrip heeft.

Maatschappij 21 Oct '22

**** „Standaard-Sterren.”**

Het hoofdorgaan der Antirev. partij gaf een reeks driestarrren, die wel niet zullen nalaten indruk te maken.

Hoofdgedachte was: de hoogstgevaarlijke financiële positie van ons land, de noodzakelijkheid van de in veiligheidsstelling van onzen gulden, de bezuinigingen, die noodzakelijk komen moeten, waarvan het tot nu toe gepubliceerde slechts een begin is.

Maar vooral werd een klaagtoon gehoord over het feit, dat een groot deel van ons volk zich van al deze dingen nog weinig bewust schijnt te zijn, waaruit ook te verklaren valt de verschillende adviezen die gegeven worden en de hardnekkigheid, waarmede arbeiders, ambtenaren, loontrekken-den enz. vasthouden aan hun eenmaal verkregen positie.

Alles een gevolg van gebrek aan inzicht in den juisten toestand der oorzaken en gevolgen.

't Waren schitterende sterren.

Ernstig, waarschuwend, bijna klagend.

Geheel gezet in den mineur-loonaard.

Mogen we ons bescheiden veroorloven eenige oorzaken op te sporen, waarvan die onkunde, dat niet ernstig nemen van den toestand een gevolg is?

Zoo ja, dan zal blijken, dat we mede instemmen met het Standaard-klaaglied, doch dat we achter elk couplet een refrein zouden willen aanheffen.

1o. Gebrek aan voorlichting omtrent den waren toestand met cijfers en feiten. Uit den treure is wel gezongen het liedekje: „'t Zal niet gaan!” maar hoe slecht het was, kwam men niet te

weten, waardoor het „Houdt er den moed maar in!” boven alles bleef uitklinken. Er zijn nog wel mannen, die in staat zijn op populaire wijze, ook deze ingewikkelde economische kwestie, die men inflatie noemt, uiteen te zetten.

In plaats daarvan werd als eenig geneesmiddel voorgesteld: „De loonen naar omlaag”. In allerlei toonaard werd dit refrein aangeheven.

20. De wijzen, waarop Rijks-, Provinciale en gemeentelijke Overheid steeds voortging en nog voortgaat, allerlei uitgaven te doen voor alles en nog wat, waardoor miljoenen heengingen. Op zichzelf dikwijls nuttig, maar die, gezien de omstandigheden, niet hadden mogen verricht. Vooral de posten voor publieke werken, voeren het budget tot onrustbarende hoogte op; wegen, kanalen, bruggen, dijken, gebouwen enz. Waarbij dan nog komt, dat later blijkt, dat veel te duur is gewerkt, zonder controle of concurrentie. Maar het eenige refrein, wat werd aangeheven, was weer „De loonen naar omlaag.”

30. De letterlijke geldverspilling blijkende uit het rapport Rink en staaltjes als „Stroo te Barneveld”, „zand te Amsterdam”, „meubilerij f 8000 voor een kamer van een ambtenaar”, waarvan een Minister nog den treurigen moed had te verklaren, dat Z.Exc. zoo'n peulschilletje niet veel vond.

Maar als om de critiek op dat alles te doen verstommen, klinkt boven alles uit het verlossende refrein: „De loonen naar omlaag!” Wellicht, dat er dan nog wat meer overblijft om te verkwisten.

40. De „tentoonstelling van weelde” zooals de heer J. Schouten het op den partijdag te Leiden uitdrukte. Als men alle klaagzangen over achteruitgang in zaken moet gelooven, dan staat men toch paf wanneer men juis in de klagende kringen, van landbouwers, tuinders, handeldrijvende en dustriele middenstand, een weersaanschouwd en een opvoering van stand, die vaak tot ergernis prikkelt.

Hier in onze streken hebben we het voorrecht niet uitsluitend met één bepaalde categorie te doen te hebben, doch een veelsoortig arbeidsterrein als landbouw, veeteelt, tuinderij, handel en industrie wordt hier betreden, waardoor we eenigszins bevoegd tot oordeelen zijn.

Die weelde en al wat daarmee samenhangt vindt men in die mate volstrekt niet bij de menschen, die met vaste week-, maand- of jaarloonen moeten rondkomen — meer veel meer in de z.g. „vrije bedrijven.”

Uitzonderingen aan beide zijden natuurlijk. Doch die bevestigen den regel.

En nu is het niet een oproep tot vermindering en versobering van het weelde-leven, maar altijd alweer hetzelfde refrein: „De loonen moeten omlaag.” Alsof daarmee alles gereed is.

Ons refrein is bij alle klaaglied: „Van boven af: op allen bezuinigen, wegdoening van alle weelde-leven, en dan ook nog de loonen omlaag.”

Werd met het eerste ernst gemaakt de noodzakelijkheid van het tweede zou beter worden ingezin.

*** P Lamens.

Een jubileum.

Een veertigjarig nog wel!

Nu eens niet van een Dokter, Dominé, Burgemeester, of van welken hoogwaardigheidsbekleeder dan ook.

Maar van een „nachtwaker”.

Aangesteld op 27 Oct. 1822 als „nachtwaker” van Zegwaart, destijds onder burgemeester C. L. J. Bos, was de heer P. Lamens hier geen vreemdeling.

Men kende hem als een ijverig werker, een getrouw gemeente-werkman, wyl hij reeds sedert 1879 de functie van „wegmaker” bekleedde, waartoe hij onder het beleid van burgemeester Jac. Lamens was aangesteld.

Beide functies bleef hij waarnemen, waarbij nog kwam, dat hij in 1893 „voor de verlichting” (lantaarnopsteker) werd benoemd.

Thans gedenkt hij en de gemeente met hem zijn 40-jarig jubileum als nachtwacht. Al die jaren was hij trouw op zijn post, wakende over ons en onze gezinnen, ons bezit en ons goed. Wanneer wij ingezetenen rustig in Morpheus armen liggen.

En de laatste jaren, doet hij dat werk nog meer in stilte, dan voorheen, waar in 1913 de bekende „klap” werd afgeschaft en vervangen door den „Brandhoorn.”

Wij danken uit naam onzer lezers dezen trouwen ijverigen „nachtarbeider”, een nachtarbeid niet altijd met dubbel salaris beloond, al was waardeering en hoogachting bij zijn superieuren niettemin zijn deel, wyl hij weet „waar hij staan moet” en nog de onderwetsche getrouwheid verstaat.

Wij brengen hem onze hulde en felicitatie op dezen bijzonderen dag. En zij God over hem een waker, die niet sluimert, bij het klimmen zijner jaren.

De loonen omlaag.

Uit het Kort Verslag der Tweede Kamer No. 10, bladz. 70, Kamerzitting 20 Oct. 1922.

Interpellatie van Braambeek over het tekort bij de spoorwegen en de middelen tot dekking.

De heer Weitskamp stemt in met de bewering, dat de tarieven aanleiding zijn, dat vervoer van producten afvloeit naar andere verkeersmiddelen.

Hij wijst op de noodzakelijkheid om door verlaging van tarief het verkeer te doen toenemen. Spreker wijst op het belang van lagere tarieven voor land- en tuinbouw. Hij geeft daarover verschillende voorbeelden en berekeningen en vervolgt dan aldus:

„Voor het vervoer van bieten van Zevenhuizen bij den Haag naar Zevenbergen, werd door de spoor gevraagd f 6.30 per last van 2000 K.G. Indien 3 miljoen last werd gegarandeerd werd de prijs f 4.30.

De afdeeling Moercapele contracteerde toen voor vervoer per schip f 3.50 voor 1½ miljoen last. De spoor derft dus ruim 6 miljoen gulden, indien ze het tarief had vermindert. Blijft ze op haar stuk staan, dan ontgaat haar de resterende 6 miljoen gulden ook. De vracht van Zevenhuizen naar Brabant bedraagt per spoor dus ongeveer een derde deel der waarde van de bieten (20 gulden per last)”

Tot zoover de heer Weitskamp.

Waarom wij dit opnemen? Vooreerst omdat het interesseert als de HoogEdelGestrengen onze naaste omgeving ter sprake brengen.

Maar meer nog, omdat blijkt, hoe bij economischer beheer, zeer veel kan worden bezuinigd (de Minister noemt de 17 middelen zonder aan de loonen te raken) en ontzaglijke sommen kunnen worden verdiend. Doch, inplaats nu eerst dien weg op te gaan, klinkt weer allereerst het refrein: „De loonen omlaag!”

Ingezonden.

Buiten verantwoord. der Redactie.

Mijnheer de Redacteur.

Het voorloopig Bestuur der Herv. Geref. Staatspartij afd. Zoetermeer—Zegwaart verzoekt onderstaande in uw blad te willen opnemen.

GAMALIELS RAAD.

Aan allen, die heimelijk of publiek in woord of geschrift, op edele of onedele wijze zich keeren tegen de Herv. (Geref.) Staatspartij en tegen allen, die deze partij propageeren.

„En nu zeg ik Ulieden, houdt af van deze menschen en laat ze gaan; want indien deze raad of dit werk uit menschen is, zoo zal, het gebroken worden (Matth. 15 : 13) maar indien het uit God is, zoo kunt gij dat niet breken, opdat gij niet misschien gevonden wordt ook tegen God te strijden”. Handl. 5 : 38 en 39.

Ofschoon Gamaliels Raad in „Staat en Kerk” vermeld stond, vonden wij 't niet ondienstig, deze raad en waarschuwing ook onder de oogen te brengen van hen, die nog niet beseffen hoe ver wij afgedwaald zijn en daarom nog voort gaan de Herv. (Geref.) Staatspartij te bestrijden, die omdat zij hare Vaderlandsche Geschiedenis niet vergeten wil en den nazaat wil leeren, wat God door die kerk aan de Vaderen heeft gedaan en nog belooft aan het nakroost van de kinderen des Verbonds te zullen doen, indien zij blijven wandelen in Zijne wegen.

Met dank voor de plaatsing.

Het Voorloopig Bestuur.

Zegwaart, 11—10—22.

Zegwaart, 13 Dec. 1922.

Den heer H. Nieuwenhuysen, alhier.

Mijnheer,

In antwoord op uw geëerde van 11 dezer, deel ik U mede, dat het mij totaal onverschillig is, wat U met mijn letteren van 9 dezer wilt doen.

Wat ik U schreef is de *waarheid* en die mag overal en altijd verkondigd worden.

Er omheen draaien houd ik niet van en zeg gewoonlijk precies zoals ik het meen. Mijn bedceeling was U op de vele onjuistheden attent te maken, maar geef U bij deze alle vrijheid van handelen.

Vervolgens doet het mij genoegen te vernemen, dat politieke overwegingen U vreemd waren, ik hoop dat dit steeds zoo zal zijn.

Met vr. groet,

Hoogachtend

(w.g.) A. J. NOORDAM

Vervolgens schreven we onze „driestar” in No. 33, waarin we zoover onmogelijk was met den heer N. meegingen en ridderlijk herstelden punt 6, eveneens de onjuistheid (de „onzin”) toegaven van punt 5, ons beroepende op het wegvallen van een paar regels ter zetterij, waardoor het verband losraakte en ook gaarne op het woord van den heer N. aannamen, dat punt 8 niet juist was, er echter op wijzende, dat het in de Leidsche Courant precies zoo stond, als bij ons.

De overige punten meenden we onveranderd te kunnen handhaven waarvoor we verschillende bewijsvoering aanbrachten.

Uit „consideratie” (hoogachting) voor den heer N. lieten we de zinsnede, waarin het „gelogen!” voorkwam, aan het adres „van de heeren, die ons dat voorspreekten” weg.

We dachten, dat we den heer N. zijn volle recht hadden gegeven en hem met „consideratie” (hoogachting) hadden behandeld.

We hadden ons daarin blijkbaar vergist, want we ontvingen het volgende „ingezonden” stuk, ’t welk we geheel plaatsen, met (voor zoover ons dat mogelijk is) kleine wijziging en weglating van een en ander, wat niet ter zake dient en het stuk werkelijk zou ontsieren, met medeweten en toestemming van den heer N.

Het stuk is van den volgenden inhoud:

Zegwaart, 26 Dec. '22.

Mijnheer de Redacteur.

Met gemengde gevoelens heb ik uw „driestar” over „Raadsverslag Zegwaart” in „De Courant” van 23 dezer gelezen. Ik heb U inderdaad verlof gegeven met mijn brief te doen, wat U wilde, maar geenszins was mijn bedoeling, dat U daarvan misbruik zoudt maken, ik meende, dit aan U te kunnen overlaten. Helaas, ben ik daarin eenigszins teleur gesteld en is daarmee wel wat van de „consideratie” vervallen.

Hoewel dankbaar, dat er in U een geest leeft om met mij consideratie te gebruiken, wil ik toch liever, dat U die consideratie opschoort tot tijd en wijle ik er U om vraag. Mede daarom is het, dat ik U thans beleefd verzoek mijn brief van 9 Dec. j.l. volledig te publiceeren en aan den zetter vragen ditmaal geen fouten te maken. Uw geachte lezers kunnen dan beter oordeelen over het antwoord, dat U mij gaf. Om nu zelf mijn oordeel te geven begin ik met er op te wijzen, dat U twee van mijn aanmerkingen buiten bespreking liet. Vervolgens wijs ik U er nogmaals op, dat ik niet ontkende beloofd te hebben, de algemeene beschouwingen vóór de behandeling over te leggen, maar de *urp*ag stelde of zulks een besluit was. Waar daarna de notulen van het vorige jaar werden voor gelezen, heb ik zelfs nog aan den voorzitter voorgesteld, de behandeling uit te stellen. Volgens uw verslag ontken de ik de *waarheid* en daar kom ik tegen op.

Verder erkent U, dat het bedrag van f 1200 salaris voor een ambtenaar niet op de begroting stond. Daar was het mij om te doen. Onjuist is echter weer, dat obstructie en bedreiging het gevolg was.

Het is mogelijk, dat U een ander begrip heeft van deze woorden, maar ik denk dat niemand uit het neutrale verslag in „Het Nieuws” er dat in gelezen heeft. Het voorstel van B. en W. om tot f 1200 te verhoogen is gewoon door den Raad verworpen.

En nu nog eens de 5 pCt. onvoorzien. „De heer N. is abus.” „Niet alleen wij”, zegt U, zelfs 3 personen op de publieke tribune wisten dat er een zeker percentage onvoorziene uitgaven moet zijn. U is toch niet zoo naïef te denken, dat alleen de door U genoemde personen wisten, dat een „zeker percentage” moet worden uitgetrokken. Dat weten de raadsleden heusch ook nog wel, het gaat er echter om *hoeveel*, en dan kan ik persisteeren bij mijn schrijven van 9 Dec. ik behoef daar geen woord van terug te nemen.

Indien de *waarheid* U lief is, dan zult U mij de 9 punten niet kunnen betwisten „bedoeling en strekking” natuurlijk buitengesloten. Ook is het niet mijne bedoeling verder te debatteeren.

Wat uw laatste zinsnede betreft heb ik reeds in mijn aan U gericht schrijven van 13 Dec. laten volgen: „Vervolgens doet het mij genoegen te vernemen, dat politieke overwegingen U vreemd waren. Ik hoop dat dit steeds zoo zal zijn.” Blijkbaar is U daarmee niet tevreden. Welnu, ik wil dan hier verklaren, dat ik uw woorden niet in twijfel trek en alle te goeder trouw zal nemen.

Met dank voor de opname heb ik de eer te zijn,

Uw. dw.

A. J. NOORDAM.

Tot zoover de heer N.

En nu volgt dan nog ons naspel.

1. „Indien U de *waarheid* lief is, dan zult U mij de 9 punten niet kunnen betwisten.”

We moesten nu eens onder menschen van ontwikkeling en beschaving ophouden met da tschermen over „de *waarheid*”, wanneer in alles niet wordt toegestemd of ieder een eigen opinie durft hebben. Dat heeft met „*waarheid-liefhebben*” niets van doen.

Wij aanvaarden voetstoots dat de heer N. de „*waarheid*” liefheeft, hoewel hij sommige zaken geheel anders ziet en bespreekt dan wij. Maar wij eischen van den heer N. tegenover dezelfde gezindheid. Als de heer N. zegt „zwart” en wij „wit” dan past ’t ons geen van beiden te twijfelen aan elkanders *waarheidsliefde*. Er is ook nog „kleurenblindheid” en ook geestelijke kleurenblindheid, en elke medaille heeft nu eenmaal twee zijden.

2. ’t Blijkt ons, dat de heer N. een paar vreemde woorden niet verstaat n.l. de woorden „consideratie” en „obstructie”. De heer N. is wat geprikkeld over de „consideratie”, die wij met hem gebruikten — een uitdrukking door ons nergens geschreven. Ieder woordenboek leert, dat „consideratie” niet anders beteekent dan „hoogachting”, waar toch zeker niet de minste beleediging in zit.

Ook houden we vol, dat we in de raadsvergadering den laatsten tijd met „obstructie” te doen hebben, d.w.z. zoodanige handelingen, besprekingen, stemmingen, dat de gewone goede gang van zaken wordt belemmerd en geen behoorlijke voortgang kan hebben. (Obstructie is belemmering).

3. En nu de 9 punten zelf.

We erkennen ridderlijk, dat wij 2 punten niet hebben behandeld (n.l. 2 en 7). We meenden dat ze van niet zooveel belang waren. Wijl de heer N. er groote waarde aan hecht, zullen we ze even bezien. Voorts is de heer N. niet voldaan over ons antwoord op

punt 1, 5 en 9. Samen dus 5 punten, waardoor ons 9-tal met 4 is vermindert. We worden het dus langzamerhand wel eens.

We zullen ook nu weer met den heer N. zoover mogelijk meegaan en toegeven wat eenigszins kan — doch ondanks of liever juist door onze „*waarheidsliefde*” kunnen we, helaas, niet alles toegeven.

Punt 1. Wij schreven: dat de heer N. *ontkende* beloofd te hebben de algemeene beschouwingen vooraf aan den voorzitter te zenden. De heer N. zegt, dat hij niet *ontkende*, doch *vroeg*, of dat zoo was, waarop de notulen werden opgeslagen. Op het woord van den heer N. aanvaarden we deze verklaring gaarne en hebben dus niet juist weergegeven. Maar toch wagen we de opmerking, dat in de werkelijkheid iets *ontkennen* en *vragen*, of het wel waar is, niet hetzelfde is, maar toch niet veel verschillen. Het wekte wel den schijn, vooral als men bedenkt, dat de *toon*, waarop iets gezegd wordt ook wat beteekent. „C'est le ton, qui fait la musique.” Voeg daarbij dat ’t neutrale „Nieuws”

preekt van een „strubbeling“ tus-
schen den voorz. en N. en de Leidsche
ourant schrijft: „de heer N. zegt, dat
ij het niet heeft beloofd“, dan is ons
nkenen toch zeker wel gerechtvaar-
digd. Maar, 't is ons wel, we herstel-
len gaarne „ontkent“ in „vraagt.“

Punt 2. Wij schreven: „Er zijn nog
te weinig sociale maatregelen op de
begroting vermeld.“ De heer N. ont-
kent dit en schrijft 9 Dec.: „dat de uit-
gaven weder hooger waren en dat niet
de oorzaak was, dat voor sociale doel-
einden uitgaven waren vermeld.“ De
heer N. heeft gelijk. Hij zond ons de
Algemeene beschouwingen, waarin we
lezen: „De oorzaak (van de hogere
uitgaven) ligt niet in uitgaven voor
sociale doeleinden.“ Wij gaven dus
niet letterlijk weer — iets wat
„Nieuws“ en „Leidsche Courant“ ook
niet deden. Wij geven den heer N. in
overweging, bij gevallen, waarin hij
liefst *woordelijk* ziet weergegeven,
aan de pers een afschrift af te staan.

Punt 5. Dat niet is los te maken van
4, moeten we onverkort handhaven.
Ook de andere verslaggevers getuigen
van dezelfde bedreiging als wij en nog
wel woordelijk. Meent de heer N. nu
werkelijk, dat 3 menschen onafhanke-
lijk van elkander hetzelfde product
van een vruchtbare duim neerschrij-
ven?

Punt 7. We hebben daarbij niet ver-
meld, dat op voorstel van den heer N.
de post voor onderhoud gebouwen,
niet voor publieken dienst, tot op f 50
werd verminderd.

We vullen daarmede gaarne ons
verslag aan, met de beemrking, dat
het neutrale Nieuws ook niet mee-
deelt, dat de heer N. zulks voorstelde

Waarom wij nu juist al deze op-
merkingen aan ons adres krijgen en
de andere bladen niet, die deels de-
zelfde, deels andere onjuistheden en
onvolledigheden hebben is ons nog
een raadsel. We willen niet veronder-
stellen, dat hierbij „politieke rede-
nen“ in 't spel zijn.

Punt 9. En nu nog eens de 5 pCt.
We constateeren met genoegen, dat
de heer N. erkent niet te hebben gewe-
ten, dat het juist 5 pCt. moest zijn,
maar wel dat het een „zeker percen-
tage“ moest wezen. Hoe groot ver-
meldt de heer N. niet. Dat kan toch
niet een willekeurig percentage zijn;
een percentage, waarmede men niet
behoeft te rekenen, doch dat juist zoo
groot is, als het toevallig uitkomt? Is
die post 1 pCt. of 3 pCt. het doet er
dan niet toe, dan is het altijd goed.
Maar dat is niet een „zeker percen-
tage“ daarin ligt opgesloten, dat het
op de een of andere wijze van te vo-
ren is vastgelegd, 't zij in een voor-
schrift, of door usantie (gebruik, ge-
woonte) is geijkt geworden. Het laat-
ste is hier het geval, en op
de publieke tribune werd 5 pCt. ge-
noemd, precies hetzelfde wat even la-
ter in de raadszaal door Burgemeester
en Secretaris werd „voorgepreekt“. En
dit was gegronnd op historische gege-
vens en niet „zonder grond voorgelo-
gen.“

We behoeven dus onze bewering
dat de heer N. niet wist dat 5 pCt. per-
dig was, niet te wijzigen, aangezien
het door hemzelf is erkend. Natuur-
lijk kan verschil van opinie bestaan,
over de vraag, in hoever men juist aan
die 5 pCt. is gebonden, door Ged. St.
't vorige jaar voor Zoetermeer geëischt
doel met „waarheidsliefde“ onzer-
zijds heeft dit niets te maken en even-
min voegt de conclusie, dat Burg. en
Secr. dat zonder eenigen grond heb-
ben voorgelogen.

En hiermeede hebben wij o.i. het
hoor en wederhoor“ ten volle recht
aten wedervaren, en eindigen we ons
aspel met het slotaccord, dat we
en heer N. gaarne ter goeder trouw
emen.

en 5,30—7 uur.

Ingezonden.

Buiten verantwoord. der Redactie.

Mijnheer de Redacteur.

Tot mijn leedwezen moet ik weder
aanmerking maken, nu op uw stuk
„Hoor en Wederhoor“ in het no. van
13 dezer. Ik gaf U toestemming om
enkele onaangename regels uit mijn
brief van 9 Dec. te schrappen, meer
niet! Geheel eigener beweging hebt U
nu uit mijn ingezonden d.d. 26 Dec.
een stuk van 6 regels „ontnomen.“
Daartoe had U geen volmacht zooals
U weet en gaat dus niet aan. Verder
hebben wij verschil over twee vreem-
de woorden: Consideratie en Obstruc-
tie. Eigenlijk alleen over het eerste
woord.

Dat Obstructie belemmering van de
gewonen gang van zaken beteekent,
weet tegenwoordig een kind. Wij heb-
ben verschil of er obstructie plaats
had en dan zal ieder die getuige was
van de vergadering het met mij eens
zijn van niet!

Consideratie beteekent Overweging
Overpeinzing, Beschouwing, Hoogach-
ting, consideratie gebruiken, inschik-
kelijk, toegevend zijn.

Het hangt er dus van af in welk
verband het woord gebruikt wordt.
Bedoelt U hiermede *hoogachtling* uit
te spreken, dan moet ik dat appreci-
eeren en wil ik gaarne ten opzichte
hiervan Amende Honorable doen.

Verder heb ik met genoegen gecon-
stateerd, dat U mij ten slotte op al
mijn aanmerkingen hebt toegegeven,
alleen twist U nog over de 5 pCt. on-
voorzien.

Om nu een einde aan de zaak te
maken, deel ik U mede, dat de ge-
meente Zegwaart het vorige jaar ook
niet de door U genoemde gebruikelij-
ke 5 pCt. heeft uitgetrokken. Daar
staat blijkbaar geen vast percentage
voor. Uit verschillende gemeenten heb
ik gegevens, Pijnacker b.v. 2 pCt.,
Utrecht 1 pCt. Delft ruim 1 pCt. enz.

Met dank voor de opname,

Uw. dw. dnr.,
A. J. NOORDAM.

Gold het hier niet den heer N., we
hadden het stuk eenvoudig opgeno-
men met het *niets zeggend* en toch
ook weer *veelzeggend* onderschrift:
„Commentaar overbodig; de lezers oor-
deelen nu zelf maar, wyl het stuk
voor zich zelf spreekt.“

Uit consideratie (hoogachtling) voor
den heer N. willen we er nog een en-
kel woord meer aan wijden. (Niet om
consideratie met dhr. N. te gebrui-
ken. Zoo zeggen we het niet en zoo
hebben we het nooit gezegd).

We wenschen den heer N. zeer be-
scheiden op een paar „vergissingen“
te wijzen.

1. „Ik gaf U toestemming om enkele
le onaangename regels uit mijn brief
van 9 Dec. te schrappen, meer niet!“
(dit moet zijn: meer *wel* — Red.)
„Geheel eigener beweging (dit moet
zijn: met toestemming en medeweter-
ing van den heer N. — Red.) hebt U nu
uit mijn ingezonden d.d. 26 Dec. een
stuk van 6 regels „ontnomen“. Daar-

toe had U geen volmacht (moet zijn: *toe*
daartoe had U volmacht — Red.) zoo
als U weet en gaat dus niet aan (moet
zijn: en is dus volkomen in orde —
Red.).

Hier zijn reeds 4 vergissingen.

Mogen we het geheugen van den
heer N. even te hulp komen?

In de bewuste 6 regels, stonden en-
kele dingen over „den zetter“, „ver-
standige lezers“ enz. Daar hebben we
samen pertinent zeker over gesproken
en we hebben den heer N. gevraagd,
of nu dergelijke uitlatingen niet be-
neden zijn waardigheid waren, terwijl
ze met de punten in kwestie niets te
doen hadden. De heer N. gaf ons dat
toe en gaf ons vrijheid, deze minder
gelukkige passage uit te laten en dan
zelf de redactie sluitend te maken.

We hebben echter reeds gevreesd,
dat het niet naar des heeren N.'s ge-
noegen zou zijn, omdat „verandering“
enz. in eens anders werk zoo lastig is,
zonder bepaald te verminken. We
meenden nogal goed geslaagd te zijn
— doch 't spijt ons, dat het ons niet
gelukte.

Om nu den heer N. en den lezers te
bewijzen, dat het niet *ons* belang was,
die 6 regels met toestemming weg te
laten, maar alleen, omdat we ze voor
den heer N. zelf „kleinlich“ vonden
drukken we ze hier woordelijk af
„Misschien ligt het echter aan den zet-
ter, die kan wel weer dat gedeelte ont-
nomen hebben, maar dat verneem ik
dan nog wel. Wat „bedoeling en strek-
king“ betreft, was uw verslag dus ver-
der juist? Ja, wist nu iedereen maar
bedoeling en strekking van hetgeen U
gelieft neer te schrijven, dan was de
zaak zeer eenvoudig en zou het niet
zoo erg zijn al schreef U „de Courant“
vol „onzin“. „Verstandige“ lezers zou-
den dan nog wel wijs worden in den
Chaos. Ik vermoed echter, dat „de
Courant“ weinig dergelijke abonné's
telt.“ (Tot zoover de 6 regels, die wij
cursiveerden)

Deze zinsnede is van begin tot eind een *persoonlijke beleediging, den heer N. onwaardig*. Zooiets ontvoelt een *hoogstaand* man, als de heer N. *alleen bij vergissing* uit de pen. De heer N. heeft dat zelf gevoeld en achtte daarom weglating beter. Het eenige wat beslist gehandhaafd moest worden, was, dat Burgem. en Secr. zonder eenigen „grond *voorgelogen*” hadden, hoewel wij ernstig ons best gedaan hebben, om ook die zinsnede te zien weggelaten.

Nu bestaat echter de mogelijkheid, dat er hier misverstand in het spel is. Maar dat wordt ook weer niet aannemelijk, aangezien de zinsnede uit den brief van 9 Dec. die wel mocht weggelaten, *zakelijk op hetzelfde neerkomt, doch woordelijk veel onschuldiger is*.

2. „Wij hebben verschil of er obstructie plaats had en dan zal ieder die getuige was van de vergadering 't met mij eens zijn van *niet*!”

Hier is een nieuwe „vergissing”. Ieder, die aanvaardt, dat „obstructie” is belemmering van den goeden gang van zaken, zal erkennen, dat dit juist *wel* is geschied. De geschiedenis van de benoeming ambtenaar en ontvanger is het duidelijk bewijs. De gewone gang van zaken heeft niet kunnen doorgaan, zoo zelfs, dat de Kroon heeft moeten „schorsen”.

Of meent de heer N. dat er alleen van „obstructie” sprake is, als er b.v. met inktpotten gegooid wordt? Ja? Dan is er geen obstructie geweest. Doch er is ook een „parlementaire obstructie” in de „vakbeweging” „lijdelijk verzet” genoemd.

3. Consideratie. 't Spijt ons, dat de heer N. amende honorable (openlijke schuldbekentenis) heeft moeten doen. Hij had dit zichzelf kunnen besparen, als hij geen „vergissing” had gemaakt in het lezen, wijl wij nergens schreven, dat we met den heer N. consideratie gebruikten, doch uit consideratie (hoogachting) voor den heer N. Maar — „het boetekleed ontsiert den man niet.”

4. „Verder heb ik met genoeg geconstateerd dat U mij ten slotte op al mijn aanmerkingen hebt toegegeven.” alleen twist U nog over de 5 pCt. onvoorzien”.

De heer N. „vergist” zich hier weer. We schreven o.a.: „Punt 5 moeten we onverkort handhaven enz.” Dat is toch zeker niet toegeven. Andere punten hebben we alleen op 't woord van den heer N. aanvaard. wat nog lang niet hetzelfde is als *toegeven*.

Wat wij volmondig en ridderlijk hebben toegegeven waren een paar kleinigheden, die waarlijk niet zoo veel om 't lijf hadden. Voor andere punten waren we in gezelschap van onze mede-verslaggevers.

5. En nu de 5 pCt. onvoorzien. „Alleen twist U nog over de 5 pCt.” Er daarbij blijven we, spijt Pijnacker Utrecht en Delft. De heer N. „vergist” zich weer. We hebben nergens bevestigd, dat voor alle gemeenten onverschillig 5 pCt. was vastgesteld. We schreven zelfs, dat daaromtrent geen Wetsartikel bestond. Maar die 5 pCt. waren gegrond op *feiten*, die in Zoe

ermeer met de begroting hadden plaats gehad. Dat was de grond, waar op door B. en S. dat percentage werd vastgesteld, dus niet zonder eenigen grond voorgelogen. De heer N. heeft reeds erkend, dat hij dit niet wist. We begrijpen niet, dat hij volhoudt er langer over te „twisten” daar *hij het nu wel weet*. Immers heeft hij het desbetreffend officieele stuk gezien?

We hebben niet meer de illusie van den heer N. te hebben voldaan.

Red.

* * Ons recht

In het „ingezonden” van den heer Noordam (zie vorig nummer) komt de bewering voor, dat we het stuk hadden moeten weigeren of onveranderd plaatsen en niet het recht hadden eigenmachtig een zinsnede uit te laten. Over dit *eigenmachtig* schreven we reeds, doch, omdat het met de kwestie zelf niets te maken had, lieten we in ons onderschrift ons niet uit over de rechtsvraag. We willen het nu even doen. En dan staat vast, dat elke redactie *het recht heeft*, bij ingezonden stukken iets weg te laten, kleine wijzigingen aan te brengen enz. mits ze het zakelijke in het stuk niet verminkt. Daartoe behoeft geen toestemming van den inzender.

Men kan dan ook in alle bladen, bij herhaling lezen: „We hebben uw stuk wat ingekort” of meer dergelijke onderschriften.

Ingezonden.

Builen verantwoord. der Redactie.

Mijnheer de Redacteur.

Nog eenmaal gaarne een kleine plaatsruimte 1).

„Wij hebben niet meer de illusie van den heer N. te hebben voldaan.” Dit zijn uw laatste woorden onder 't onderschrift op mijn ingezonden in „de Courant” van 20 dezer 2). Blijkbaar gevoelt U nu zelf dat zulks niet mogelijk is 3) zo lang U niet ridderlijk uw fouten wilt erkennen. Alle getwist 4) was overbodig geweest, indien U uw verslag van 9 December 4) na mijn opmerkingen direct had gerectificeerd 5).

Langs verschillende wegen is dit nu tenslotte toch geschied 6). Ook punt 5 gaf U toe onjuist te zijn door den zetter te beschuldigen een suk „ontnemen” te hebben 7).

De post „onvoorzien” punt 9 kunt U evenmin handhaven 8). In uw verslag van 9 Dec. 9) b.v. „Daar N. niet weet, dat de post „onvoorzien” 5 pCt. van het budget *moet zijn*” enz. 10) Ik nam de verzekering van den voorzitter aan op de bewuste vergadering, maar toog den anderen dag op onderzoek uit en toen bleek van dat voorschift *niets* 11). Een officieel stuk is mij nooit getoond, daarin vergist U zich 12)

136
Tenslotte uw bewering, dat ik U volmacht gaf mijn ingezonden van 26 Dec. te hervormen. Dat is ten eenenmale in strijd met de waarheid 13). Wel heeft U over de bewuste passage gesproken, maar ik ben daar niet op ingegaan 14). Wel een enkele passage in mijn brief van 9 Dec. Het is niet noodig mijn geheugen te hulp te komen, U vergist U zelf!

Verder zal ik maar niets meer zeggen, over uw onderschrift. Het spreekt voor zich zelf en wordt het ten slotte een woordzifterij zonder einde 15)

Met dank voor de opname,

Uw dw. dnr.

A. J. NOORDAM.

1) Met genoegen.

2) Wij hebben thans totaal alle illusie verloren, den heer N. ooit nog te zullen kunnen voldoen.

3) Daar gevoelen we nu helaas alles van — zelfs bij „ridderlijk” erkennen.

4) Er bestaat geen verslag van 9 Dec. Een vergissing van weinig betekenis op zich zelf, doch tekenend 't feit van de eenigszins oppervlakkige wijze waarop de heer N. leest, en schrijft.

Er is heelemaal niet „getwist”. De heer N. schijnt dit woord bij voorkeur te gebruiken, als men het niet met hem eens is.

5) Spreekt van zelf. Maar wij zien niet in, waarom wij „direct” moeten „rectificeeren”, op bevel van den heer N. zonder behoorlijke toetsing, verdediging en weerlegging, gelijk wij deden

6) Is ten slotte niet geschied, op 'n paar ondergeschikte punten na. Als het wel geschied was had de heer N. niet meer geschreven, of wellicht beleefdheidshalve een woord van dank. Als het geschied is, waarom blijft de heer N. dan „twisten?”

7) Gaven we niet toe. Alleen de eerste zinsnede van punt 5, door den zetter verminkt, doch de rest, *waar het feitelijk om ging*, n.l. *obstructie en bedreiging* handhaafden we en doen het nog.

8) Handhaven we, sterker dan ooit te voren. Niet — voor de zooveelste maal — op grond van een Wetsbepaling, doch op grond van een officieel stuk van Ged. Staten, verleden jaar aan Zoetermeer gericht, waarom Burgemeester en Secretaris dien post juist op 5 pCt hadden gesteld — dus niet — *zonder grond voorgelogen*, of op de publieke tribune uit den duim gezogen.

9) Er bestaat geen verslag van 9 Dec. Tweemaal dezelfde vergissing in één stuk is veelzeggend.

10) Niet juist weergegeven. Staat er *zoo* niet! Daardoor krijgt het een andere betekenis.

11) De heer N. nam de verzekering van den voorzitter niet aan. Wie dat doet gaat den volgende dag niet op onderzoek uit.

12) Dat officieele stuk is ons getoond ter secretarie te Zoetermeer. Gaarne aanvaarden we, dat de heer N. dit stuk niet zag. We hebben deze kwestie ook *vraged* gesteld, niet *be-weerd*. Maar, dan is dat onderzoek toch niet volledig geschied.

13) Deze zinsnede is ten eenenmale in strijd met de *werkelijkheid*. (Wij zeggen *niet* met de „waarheid”, dat is

heel iets anders).

14) Wel op ingegaan. Het grootste deel van den tijd van ons onderhoud ging daarmede heen. De „chaos” en „onzin” is door voorbeelden geïllustreerd. De dwaze vraag zelfs gedaan, of *wij dat soms met opzet deden*, (n.l. die zettouten). Het beleedigende in die zinsnede ligt dan ook niet in het noemen der feiten, maar in het feit, dat de heer N. den redacteur daarvan beschuldigt.

15) Woordenzifterij? Dat is de gebruikelijke tactiek van onze geachte tegenstanders. Als niet alles voetstoots wordt toegegeven, heet het „woordenzifterij” of „’t is niet waar” of dergelijke. Maar wie begon met „Woordenzifterij”? Immers de heer N.? Bijna de meeste zijner 9 punten draaien om zulke „woordenzifterij”. Dat kan echter van zeer veel belang zijn, omdat het vaak op het *juiste* woord aankomt. Red.

Ingezonden

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Berkel, 29 Dec. 1922.

Geachte Redactie.

Naar aanleiding van het optreden van Mr. V. H. Rutgers voor de A.-R. Kiesvereen. alhier, en het daarop gevolgd debat, verzond ik onderstaand schrijven aan den heer Rutgers, en een afschrift aan het Bestuur der Kiesvereeniging met verzoek dit te doen voorlezen op de e.v. ledenvergadering. Ik ontvang evenwel het afschrift terug, met verzoek het zelf voor te lezen. Wilt een ledenvergadering misschien nog enkele weken duurt, en ik dan misschien niet tegenwoordig zou kunnen zijn, vraag ik U beleefd plaatsing van dit schrijven, en het afschrift van den brief. Mijnerzijds wil ik dan trachten te zorgen, dat in ieder gezin waar leden wonen een ex. aanwezig komt. Ik doe het opzettelijk op deze wijze, omdat het optreden van den heer R. ook publiek is geweest.

Met dank voor de plaatsing

Hoogachtend,

P. KLAPWIJK.

Berkel, 12 Dec. 1922.

Aan den WelEd. ZeerGel. Heer,
Mr. V. H. Rutgers, den Haag.
WelEd. ZeerGel. Heer.

Na uw optreden alhier hebben enkelen, waaronder ondergeteekende, gemeend eenige bezwaren naar voren te moeten brengen. Mij hebt U toen toegevoegd, dat ik onwelwillend zou geweest zijn. Laat ik beginnen te zeggen, dat het mij ten eerste leed doet, dat U mij van onwelwillendheid hebt moeten betichten, en hoezeer alzoo ook door U kan gedacht worden; ik heb geen onwelwillendheid in mijn gedachte gehad. Integendeel naast den heer Colijn heb ik U steeds als een der meest sympathieke Kamerfiguren aangezien. Dat ik mij verontwaardigd heb getoond, betreft allerm minst uw persoon, maar vindt z'n oorzaak in een samenloop van omstandigheden. Ik heb nu jaren achtereen trouw den wetgevenden arbeid der Rechtsche Regering gadegeslagen, en heb verwonderd gestaan over de dwaze en dure wetten die onder de voorgaande periode zijn tot stand gekomen. Wij, gewone menschen, hebben vaak gezegd: Dat kan nooit stand houden; het loopt zoo vast als een muur. De zuigkracht van Vader Staat, met z'n steeds grooter wordend heirleger Ambtenaren, heeft het budget zóó bezwaard, dat Rijk en Gemeenten in het moeras zitten. Dat geen enkele Kamergroep daarin vrij uitgaat óók niet de A.-R., is wel voor geen tegenspraak vatbaar. Het regiem is fataal en brengt ons in groote moeilijkheden.

Wat nu Uw optreden zelf betreft, mij is dat bitter tegengevallen. Ik heb weinig meer gehoord dan een stuk parlementaire en politieke historie. En zie dat bevredigt niet. Breken met het verleden, schuld bekennen voor de grove fouten, en koers aanwijzen waarlangs het schip van Staat van rots en zandbanken kan worden afgebracht. Zoo opgetreden zou de avond vruchtbaar zijn geweest, en zou, althans hier, de zorg voor de toekomst eenigermate belicht zijn in de door ieder gewenschte richting. Uw meening, dat ons A.-R. volk over het geheel tevreden is, is zelfverblindend. Maar de ontevredenheid kan niet tot uiting komen. Al deze dingen hebben mij, sprekend over-

weldigd, en maakten mij, in uw oog, onwelwillend, dat mij zeer spijt. Ik heb er misschien meer last van als U. In het vervolg hoop ik dat door U in den hierboven aangegeven zin kan worden opgetreden, dan behoeven de debaters niet te klagen dat U met het beantwoorden *langs* hun bezwaren heen gegaan zijt. Mij bezwaart de toekomst zeer, en ik ben ten eerste bezorgd voor de belastingbetalers, vooral na de conferentie die ik op denzelfden dag met Ged. Staten bijwoonde. De ernst van den toestand is in den Haag nog niet doorgedrongen.

Inmiddels verblijvend, hoogachtend,

Uw dw. dnr.

P. KLAPWIJK.

Onderschrift.

1. Wij maken er opzettelijk opmerkzaam op, dat ingezonden stukken buiten verantwoordelijkheid der Redactie vallen.

We nemen dit stuk op, omdat het waarschijnlijk het eenigst middel is, waardoor de inzender zijn doel bereiken kan n.l. den kring van menschen bereiken, die ook op de openbare vergadering tegenwoordig was. Als iemands bedoelingen niet worden begrepen en misverstaan, zijn handelingen en woorden verkeerd worden uitgelegd of aan verkeerde motieven worden toegeschreven, wil een man van eer en karakter zijn hart wel eens luchten en recht zetten, wat scheef getrokken is.

Over de feiten hebben we geen oordeel. In hoeverre de heer Rutgers reden heeft gehad om den inzender van „onwelwillendheid” te betichten, valt door ons niet te beoordeelen.

Wel gelooven we, dat de A.-R. Kiesvereeniging heeft meegestemd in de keuze van den heer R. als spreker, wanneer altoos de bedoeling voorzat, in een redevoering te hooren in den eest zooals de inzender die gaarne wenschte.

De heer R. is één onzer beste, zooal het de beste onzer Kamerleden. Hij is etterlijk een „wetgeleerde”, wien titel noch jota ontgaat, wat bleek bij de behandeling der L. O.-wet. Hij waar schuwde den Minister voor de gevolgen van paragraaf 2, de overgangsbepalingen, waardoor de bezuiniging illussie werd. De Minister noemde het „spoken op den weg zien”. En wat bleek? Nu moet weer een wijziging komen. De heer R. had gelijk, terwijl Minister en Kamer „duizelig” waren van de vele artikelen en amendementen, waaronder zeer ingewikkelde.

Maar — een welsprekend volksredenaar is hij niet, beweren terecht en Fr. Dagblad en Nieuwe Leidsche Courant.

Voor dergelijke vergaderingen als in Berkel is hij niet de man.

Wanneer men over bepaalde onderwerpen van Wetgeving voorlichting verlangt, in cursusvergadering, dan heeft men den man op de rechte plaats.

Waarschijnlijk zal de heer R. ter volle instemmen met „doel en strekking” van des inzenders ontboezemingen toch niet kunnen meegaan met het geen de inzender over „rechtsche regering en Kamerclub” in ’t midden brengt.

Gelijk wij dat ook niet kunnen.

Op de laatstgehouden Deputaten

** Perspolemieck.

In het „Nieuws van Zoetermeer” zijn door eenige onbekende personen, die onder schuilnaam schrijven, eenige kwesties „aangesneden”, welke op zich zelve niet van belang zijn ontbloot. Een geteekend schrijven, noodigt de Antirev. uit, op een en ander in te gaan.

Deze kwesties zijn: 1. Ds. G. van Duinen, Geref. Pred. van Zegwaart heeft iets in zijn Unierede gezegd, waarmede inzenders, niet kunnen instemmen. 2. „De Courant” van Zegw. (ons Blad) en deszelfs redacteur krijgt een loffelijk(?) getuigschrift. 3. De A. R. partij is militaristisch.

Het eerste punt loopt over den socialistischen geest van het Openbaar Onderwijs en is Ds. v. D. niet persoonlijk bericht, noch hem een nummer toegezonden.

Voorts is vorm en toon van dien aard, dat een en ander eerst van de „franje” ontdaan zal moeten zijn en de stukken behoorlijk moeten zijn onderteekend, alvorens we nader op deze zaken kunnen ingaan. Ook dient dan zeer nauwkeurig de feitelijke beschuldiging te worden omschreven.

Ieder voelt, dat het zóó niet gaat.

Wordt door ernstige mensen, op ernstige wijze gediscussieerd, dan staan we ze gaarne te woord.

Maar natuurlijk in ons eigen blad. Dat behoort zoo tot de goede gebruikelijke persmanieren.

De kwesties zelve n.l. Socialisme en Openbaar Onderwijs alsmede de A. R. partij en het Militarisme zijn een behoorlijke bespreking wel eens waard

** Geestelijk duel.

In de vorige raadsvergadering werd door den Wethouder Chardon beweerd, dat de heer Noordam, in zijn bezuinigingsplannen veel overeenkomst vertoonde met zijn grooten voorganger Dresselhuis.

’t Was toen te laat om daarop in te gaan.

Althans we veronderstellen, dat dit de reden was, waarom de heer Noordam niets antwoordde, dan: Dat had u bij de algemeene beschouwingen moeten zeggen. Maar ik hoop u later daar wel eens over te spreken.

Dit antwoord was o. i. volkomen terecht.

We hopen dan ook, dat dit „geestelijk duel” in den Raad gevoerd wordt, daar hoort het thuis.

Natuurlijk kunnen de heeren ook als personen, even als ieder onder, op elke andere plaats gaan duelleeren, doch als raadsleden moet dit geschieden ter plaatse waar zulks behoort. Dit kan aan de orde gesteld bij de rondvraag — desnoods kan het woord gevraagd — en dan ook verkregen worden voor een „persoonlijk feit”.

De Raad is de plaats, waar het gemeentebeleid wordt getoetst en het gemeentebelang van uit de verschillende levensbeschouwing moet worden bekeken.

Er moet eens flink opbouwend principeel gesproken worden. Dan weten de kiezers en partijen ook eens, dat ze „draggers van beginselen” hebben afgevaardigd en geen mannen, die los van beginselen maar voor of tegen stemmen, al naar het oogenblik het eischt.

** Eenheidsfront.

Er wordt den laatsten tijd de idee geopperd, of het bij de komende raadsverkiezingen niet wenschelijk en mogelijk zou zijn alle kandidaten van de verschillende partijen te rangschikken onder 2 groepen n.l. de Bezuinigers tegenover hen, die wanen dat Bezuiniging nu juist niet het aangegeven geneesmiddel is voor de tegenwoordige economische kwalen.

Al die „Bezuinigers” zouden dan een eenheidsfront vormen tegenover groepen, die in bezuiniging geen heil zien.

Colijn voelt wel iets voor de idee, doch laat de practische mogelijkheid en verwezenlijking liest over aan onze plaatselijke leiders.

Wij denken er ook zoo over.

Men overwege dit plan eens van alle kanten en lette op voor- en nadelen en bepale dan zijn houding. Wij zijn niet voldoende in al onze gemeenten georiënteerd. Slechts voor Zegwaart en Zoetermeer hebben we een inzicht in die kwestie. Doch daarover zwijgen we voorloopig.

Laat de Kiesverenigingen eens spreken.

** Sprekers.

Voor de a.s. Statenverkiezing zijn voo zoover tijd en gelegenheid. ha hun toelaat onderstaande heeren bereid in openbare vergadering voor de Antirev. Kiesvereniging op te treden. Alfabetisch gerangschikt.

J. v. d. LUGT Wz. Berkel.

H. NIEUWENHUYSEN, Zegwaart.

Wie volgt?

** Statenverkiezing.

Nu de kandidatenlijst der Antirev. partij gereed is (zie vorig nummer onder Binnenland) en de besturen van het Prov. Comité en dat der Statensectie „Gouda” adviseeren om onder der leuze „Stemt No. 1” op te trekken staat dus voor onze Antirev. in deze omgeving, den naam van

Mr. V. H. RUTGERS

als de candidaat bovenaan en wordt die naam met alle geoorloofde middelen den kiezers ingeprent.

Niet eerst in April.

Maar nu.

** Gemeenteraadsverkiezing.

Door de a.s. Statenverkiezing trekke men de aandacht niet al te zeer af van de eerstdaags komende Raadsverkiezingen.

Die zijn van het hoogste belang.

Wie belijdt, dat God ook „van te voren verordineerd heeft” en vastgesteld heeft, den kring, waarin men werken moet, kan niet onverschillig staan bij de vraag, hoe de gemeenteraad zal zijn samengesteld.

** Nummer Eén.

Ons bereikt de mededeeling dat no. 10 van de lijst der kandidaten voor de Prov. Staten de heer Vuyck van Capelle aan den IJssel heeft bedankt.

In diens plaats is daarvoor gekomen de heer C. J. Hoogendijk te Ouderkerk aan den IJssel.

Voorts nemen alle kandidaten hunne benoeming aan en verklaarden accoord te gaan met de hun gegeven plaats.

Deze kleine wijziging van no. 10, brengt dus geen verandering in de kansen voor hen die de eerste plaatsen innemen.

En de leuze blijft dus:

Stemt nummer 1

Mr. V. H. RUTGERS.

** Opleiding Onderwijs.

We vestigen de aandacht onzer lezers op achterstaande advertentie, over aangifte van leerlingen bij de Chr. Normaalschool te Gouda.

Juist een bij uitstek geschikte gelegenheid voor jongelui, die ambitie gevoelen, om voor ’t onderwijs te worden opgeleid en woonachtig zijn in deze omgeving.

Voor al nu in dezen tijd de Middenstand klagende is over malaise en de voordeelen, verbonden aan een vaste positie, als welke bij het onderwijs wordt verkregen, weet te waardeeren is er alle reden, te verwachten, dat voor een dergelijke, niet te dure opleiding, ook uit die kringen gebruik gemaakt zal worden.

Het adres van aangifte is bij den Directeur: D. Bijlsma te Gouda.

aan om ze te hanteeren. Men mag verwachten van voorstanders der H. G. S. dat ze wat beter naar Gods Stem d.i. Zijn Woord zouden hooren.

5) Er zijn ook wel niet-roomsche Kerken, die door „allerlei instellingen” „Christus in een hoekje plaatsen.” We danken den spr. voor zijn eerlijke bekentenis, dat dit dan „geen Christelijke kerken” zijn. Wij zouden die conclusie nog niet zoo gemakkelijk durven trekken.

6) Zeer juist.

7) „De kerk uitschakelen” is geheel iets anders als de „religie” (godsdienst) uitschakelen, zooals eerst de beschuldiging luidde.

De kerk moet uitgeschakeld. Wie dat niet doet is zuiver Roomsche. Maar nooit zullen A.-R. en C.-H. dulden, dat de „religie” wordt uitgeschakeld.

8) Deze „luisterpost” blijkt voor de H. G. S. toch nog een zeer geschikt middel te zijn als „lasterpost” tegen A.-R. en C.-H. De niet-roomsche Christenheid? Is er dan toch ook nog een (Roomsche Christenheid? Hoe rijmt men dat met de benaming „anti-christ(elijk)?”

9) De grieven der A.-R. tegen H. G. S. loopen over veel meer punten dan alleen het anti-papisme. Maar ook dit punt kan niet weggeredeneerd worden met een citaat uit de Maranaha-rede van Kuyper (1891) Daar wordt in tegendeel zeer veel overeenkomst opgeschild tusschen Roomsche en belijdend Protestant en met geen

enkele woord gewaarschuwd tegen de coalitie. De A.-R. heeft zich steeds strikt gehouden aan hetgeen door Dr. K. ook in die rede van 1891 is gezegd. Hier is verregaande onkunde van den spreker of anders openlijk misleiding.

10) Haar officieele naam is „partij” en niet beweging. De vlag dekt dus de lading niet, of ze vaart onder valsche vlag?

11) Geen politiek program? Alleen prediking van Gods Woord. Waarom dan buiten de Kerkmuren getreden, propagandisten gevormd, kandidaten gesteld en hoe komt dan dat niet bestaande politieke program (er nog wel niet alleen van beginselen, maar zelfs program van actie, in „Parlement en Kiezer” (1923) op blz. 95-97 afgedrukt?

12) Leeren de A.-R. en C.-H. ook.

13). Niet waar! Niet de kerk moet die vaststellen, doch Gods Woord geeft ze aan.

14) We onthouden ons hier van commentaar, aangezien we ons niet ten doel stellen bepaalde „kerken” te bestrijden en andere „kerken” te verdedigen.

* Nummer 12.

De Antirev. lijst voor de Staten-verkiezing in het district „Gouda” heeft bij loting nummer 12 verkregen. Het „advies” is dus van nu af tot Woensdag 11 April nam. 5 uur:

Stemt No. 1 van Lijst 12
Mr. V. H. RUTGERS.

* Gemeenteraad

Dinsdag 10 April candidaatstelling
Vr. Secretarie geopend tot 4 uur.

Aantal candidaten hoogstens 5
meer, dan het aantal zetels. Voor
Zegwaart en Zoetermeer dus hoog-
stens 12. Aantal handteekeningen der
kiesers minstens 18.

Men neme van een en ander nota.

Wellicht een oplossing?

Onder dezen titel schreef de heer L. J. van Wijk een belangrijk artikel in „Woord en Daad”, het tijdschrift voor Inwendige Zending.

De schr. gaat uit van de bezuiniging, die stellig noodig is, maar waardoor heel wat instellingen en vereenigingen in groote verlegenheid zijn geraakt. Ze waren met Regeeringssteun groot geworden, daarop waren ze ingericht — men kan dat een zegen achten of gevaarlijk vinden — maar de toestand was nu eenmaal zoo. Maar als nu een subsidie b.v. van f 20.000 wordt teruggebracht op f 8000, dan ontstaat er een schrikkelijke noodtoestand. Hoe zal men die moeilijkheid te boven komen?

De heer v. W. weet wellicht een oplossing. Om te voorkomen dat kostelijk maatschappelijk liefdewerk te niet zou gaan, heeft hij overwogen of het Amerikaansche voorbeeld misschien nagevolgd kan worden. In Amerika bestaat n.l. een bepaling in de belastingwet, waarbij men vrijstelling van inkomstenbelasting krijgt voor dat gedeelte van zijn inkomen, dat men schenkt „aan eenig zedelijk lichaam, of gemeenschappelijk vermoggen, fonds of stichting, ingesteld en werkzaam uitsluitend voor godsdienstige, liefdadige, wetenschappelijke, letterkundige of opvoedkundige doeleinden” — tot een gezamenlijk bedrag van 15 pCt. — Dat moet het geheim zijn van de groote giften in Amerika. Immers: „er is weinig aantrekkelijks in de gedachte, dat men van een som, die men geheel weggeeft, nog een percentage, soms hoog, bovendien aan den fiscus heeft te betalen. En omgekeerd is er iets aangenaams in de gedachte, dat een instelling, die men bedenken wil, feitelijk meer ontvangt dan men zelf geeft, daar men zonder de gift toch een deel van het geld als belasting had moeten missen.

Iets dergelijks wil de heer van Wijk nu ook voor ons land. Met deze variatie, dat inkomens, waarvan geen deel wordt weggeschonken, hooger worden belast. Hij slaat voor:

Voor het bepalen van den aanslag wordt het belastbaar inkomen met 10 pCt. verhoogd. Echter wordt daarvan afgetrokken het dubbele van het bedrag der behoorlijk bewezen giften en schenkingen.

Inplaats van het Amerikaansche cijfer, 15 pCt., voor het gezamenlijk bedrag wil schr. 10 pCt. stellen. Als deze bepaling niet alleen voor de Rijks-, maar ook voor de Gemeentebelasting werd ingevoerd, zou dit een werkzame prikkel kunnen worden tot het doen van belangrijke schenkingen. Het particulier initiatief zou worden gesterkt; overheidssubsidies konden vervallen; overheidsbemoeïing kon worden ingekrompen; voor allerlei vrijwilligen arbeid die 't heil van anderen bedoelt, kon een nieuwe periode van bloei aanbreken.

* * Ons verkiezingsnummer.

De volgende week, hopen we, met het oog op de Staten-verkiezing uit te komen met een speciaal verkiezingsnummer.

Dit nummer zal in vele duizenden exemplaren verspreid worden in de gemeenten Benithuizen, Bergschen-

hoek, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Moercapele, Nootdorp, Pijnacker, Stompwijk, Veur (Leidschendam), Voorburg, Zevenhuizen, Zegwaart en Zoetermeer.

Dit blad dient allereerst als propagandamiddel in de politieke worsteling en roept alle geestverwanten, zoowel georganiseerde, als niet-georganiseerde, op, hun stem uit te brengen op

Nummer 1 van lijst 12

Mr. V. H. RUTGERS.

Maar dit nummer dient tevens om propaganda te maken voor „De Courant”

Moge dus alle correspondenten, agenten, lezers en allen die de Christelijke pers krachtens hun beginsel dienen te steunen, dat nummer gebruiken om ook in die richting resultaten te bereiken.

Dan is het een pracht-gelegenheid, om zeer goedkoop, door het plaatsen eener advertentie op ruime schaal reclame te maken.

Wie duizendtallen circulaïres verspreid is heel wat meer kwijt en treft minder doel.

Dat dan onder den zegen Gods, de kostbare en moeilijke arbeid voor dit blad, door de organisatie er Kiesvereniging, den Uitgever en niet het minst den redacteur, met een rijken oogst beloond worden.

Deek uzingnummer
9 Apr. '23

Tot Eenheid Geroepen.

Zoo staan we dan weer aan den voor-avond van den Verkiezingsdag. Wij met onze vrouwen en volwas- sen zonen en dochteren.

Als *burgers* van ons land, krach- tene een *individualistisch* Kiesstelsel *ieder voor zich*, als losse korrelen zands.

Als *Antirev. belijders* echter *orga- nisch* verbonden, als *gezinnen*, als *één groote geestelijke familie*.

Eén in geest en streven.

Eén in daad en woord!

Als één man op lijst 12.

Als één eenig man op nummer Eén.

Als één machtige eenheid, den te- genstander tegen.

Rondom één vaandel.

Onder één Leidsman en Koning.

We weten dat „éénheid macht geeft en tweedracht kracht breekt.

We kennen de roepstem: „Dat zij allen één zijn!”

We gevoelen de noodzakelijkheid dier eenheid, ook bij deze stembus- worsteling.

Ook nu! Juist nu, bij de verkiezing voor onze Staten Provinciaal.

Want 't gaat om groote belangen. En het gaat eveneens om heilig *beginselen*.

En tusschen die beide gaapt ge- kloof, doch ook hierin is éénheid.

Die *belangen* zijn uitvloeisel *van beginselen*.

En die *beginselen* alleen leiden to- doorvoering van onze werkelijke *be- langen*, zoo geestelijk als stoffelijk.

Het gaat om de keuze onzer pro- vinciale Overheid.

Om de richting, waarin die Over- heid zal sturen.

Om de keuze onzer Ged. Staten.

Om de belangen van gemeente e- waterschap.

Om de autonomie onzer gemeenten.

Om de ontplooiing van het particu- lier initiatief.

Om de stuiting van overbodige Overheidsinnemingen.

Om de rechte toepassing, naar de opvatting onzer beginselen, van sub- sidie-verleening, onderwijs- en armen wet, krankzinnigenverzorging, mili- tiewet en zooveel meer.

Het gaat om het behoud der recht- sche meerderheid in onze Staten, en van het College van Gedeputeerden.

Het gaat om de keuze onzer Eerste Kamer.

En om de bestendiging van de Christelijke meerderheid.

Het is een worsteling om de han- den onzer regeering te sterken.

Het is een strijd om Vrijheid en Gezag.

Het is een kamp tegen revolutio- naire woeling.

En eveneens een zich ontwringen aan de „dodelijke omarming van 't conservatisme.”

Het gaat om veel en velerlei.

Maar, boven alles: „Om Godes Woord geprezen.”

Daarom vormen we een Eenheids- front.

Naar twee zijden. Naar twee kam- pen, die ons belagen.

Maar — die nochtans één zijn.

Eén — in de ontkenning van Gods Souvereiniteit.

Eén — in de verwerping van de Or- deningen Gods, voor het Staatkundig leven.

Eén — in de fatale opvatting van den Godsdienst als privaatzak.

Het zijn de kampen der „conserva- tieven” en die der zich noemende „democraten.”

Beide legers bestoken ons — en daarin zijn zij één: van Oud-liberaal tot Communist toe.

En die eenheid kan gepaard gaan, met een meer of min bewust persoon- lijk godsdienstig leven.

Over 't hart oordeelen we niet.

En de personen onzer tegenstan- ders vallen we niet aan.

Maar wel hebben we steeds met ernst en kracht te wijzen op het feit, dat ze in het publieke, staatkundige leven, den godsdienst trachten te weren en bestrijden.

En daarin zijn ze allen één. Hoe ze overigens ook verschillen mogen.

Stellen wij daar dan ook onze krachtige éénheid tegenover!

En laat alle verschil over onderge- schikte punten onder ons Christen volk bij deze stembusworsteling zij- geweerd.

Beseffen wij het, hoe onze twee dracht juist den tegenstander sterkt. Soms vreezen we, dat zij, die den Christus der Schritten belijden, nie- anders meer tot eenheid zijn te bren- gen, dan onder den druk der vijan- den, of liever onder de slaande hand Gods.

Moge het in ons land zoover nim- mer komen!

Worden wij ook in ons politieke streven, door denzelfden Geest tot Eenheid geleid, dan zal niets die een- heid vermogen te breken.

Noch zomer- noch zonnetijd!

De „stad” niet, noch het „platte- land”.

Voor „vooruitstrevend” of meer „behoudend” deinken we dan niet terug.

„Arbeid” en „Kapitaal” vermogen evenmin iets op ons.

„Werkgever” noch „werknemer” hebben aan ons iets.

„Catwapening” en „militarisme” laten ons dan koud.

„Anti-papisme” en Gezantschap bij den Paus” brengen ons niet uit ons evenwicht.

Onwrikbaar vast aaneengesmolten staan wij, rondom het aloude vaandel.

Zelfs de bommen uit het vijande- lijk kamp opstijgende om ons te ver- deelen over „vrouwenkiesrecht” spat- ten sissend uiteen.

En het „Kerkelijk” vraagstuk is onder ons geen vraagstuk meer en kan hoogstens dienst doen als zeven- klapper.

138A
Maar nauw zijn de vonken ge- bluscht en is het geknetter gestild — of nog staan we, als één machtige phalanx, onze leiders in land, provin- cie en district getrouw op den voet volgend.

Ja, al zou men ons met walgenden petroleum-stank uiteen willen drij- ven — het zal niet gelukken.

We belijden en kennen de éénheid in Christus.

Daarom gaan we, met de onzen, met onze vrouwen en kinderen, den strijd tegen in eenigheid des geloofs, in heilige, heerlijke eenheid geknield voor onzen Koning, om door Hem te worden gesterkt, om in Zijn kracht dan op te staan, met vurigheid van geest, en kloeken moed beziel, we- tend, dat het gaat om het behoud der Christelijke grondslagen in ons Staat kundig en Maatschappelijk leven.

En wij grijpen moed, als ziende den Onzienlijke.

En wij grijpen elkander vast, ge- roepen als wij zijn, tot één machtige Eenheid. Voor God, Nederland en Oranje!

Geeft acht!!

1. Als ge ter stembus gaat, neemt ge alleen uw stemkaart mede, of de enveloppe, waarin deze gesloten was en waarop uw NAAM en NUMMER staat.

2. Ge zorgt, dat ge zoo VROEG- TJDIG MOGELIJK gaat, tusschen 8 uur v.m. en 5 uur nam. liefst *vóór* 2 uur nam.

3. Ge geeft er acht op of uw huis- genooten, bureu en kennissen reeds naar het stembureau zijn geweest. Indien niet, dan gebruikt ge uw in- vloed, zoo mogelijk neemt ge ze mede.

4. Bij de stembus leest de voorzit- ter uw nummer en naam hardop voor en in ruil van uw kaart, ontvangt ge een stembiljet, waarop alle candida- ten van alle partijen in dezelfde vol- gende voorkomen, als op de U toege-onden kaart.

5. Zijt ge uw kaart (oproeping) wijt geraakt, of hebt ge er per abuis een ontvangen, dan gaat ge toch, en rijgt van den voorzitter een nieuwe. Dit is niet het geval, wanneer ge uw oproepingskaart hebt vergeten, of indien ge rechtens of ook niet-rech- tens, niet op de kiezerslijst voorkomt. Is het laatste het geval, dan kunt ge niet stemmen. De fout op de kie- zerslijst had tijdig moeten worden geconstateerd.

Is het eerste het geval, dan zegt men U, dat ge die kaart moet gaan

Een gesprek.

GA DUS NIMMER OP HET NIP-
ERTJE!

6. In de stemlessenaar vindt ge een
POOD potlood.

Ander potlood mag niet gebruikt.
Dan is uw biljet van onwaarde.

7. Ge zoekt kalm op uw stembiljet
lijst No. 12 op en daarvan den boven-
sten naam.

Mr. V. H. Rutgers.

Het hokje daar vóór maakt ge met
het potlood rood.

NIET het hokje *achter* den naam.

Dan stemt ge op een andere lijst.

8. Hebt ge U vergist, dan kunt ge
van den voorzitter een *nieuw stem-
biljet* krijgen.

Het is dus zaak eerst na te gaan,
of ge goed gestemd hebt.

9. Na gestemd te hebben vouwt ge
uw biljet toe, laat even de gestem-
pelde buitenzijde aan den voorzitter
zien en werpt 't in de bus, die in het
lokaal aanwezig is waarna ge U ver-
wijdert.

10. Zijt ge *gebrekkig* of *hulpbehoevend*,
dan moogt ge U laten bijstaan,
mits met toestemming van den voor-
zitter zoowel door een kiezer, als een
niet-kiezer.

Eveneens moogt gij anderen, kie-
zers of kiezeressen, helpen, die hulp-
behoevend zijn.

11. **Om 5 uur n.m. is de
bus gesloten.**

genijk en standvastig vóórdaen in
zijn knielende houding bij het avond-
gebed.

Dit ging zoo elken avond opnieuw.
Doch 't bleef zonder eenige uit-
werking.

Toen dit zoo een week geduurd
had en de wapenbroeders weer ge-
reed stonden hun grove spijt te uiten,
en met allerlei voorwerpen te gooien,
stak de sergeant van de wacht het
hoofd om het hoekje van de „kamer-
deur“ en riep luud, doch op goed-
moedigen toon: „Laat het maar, jon-
gens! 't Geeft met hem niet! Hij kan
er tegen, want hij is *vuurvast*!“

Kan dat ook van U getuigd?

Ook U zal men dezer dagen met al-
lerlei projectielen van de wijs trach-
ten te brengen.

Men zal smalen op uw *antithese*.

Men zal lachen met uw *Christelijk
Kabinet*.

Men weet van uw *voormannen van
alles en nog wat*.

Men richt op U het wapen van de
tegenstelling tusschen *Beginsel* en
Belang. Men zeurt U om de ooren
van *Zomer-* en van *Zonnetijd*.

Men speculeert op uw bijzondere
gevoelens voor of tegen *platteland*.

Met praat U *Bezuiniging* en *Ont-
wapening* voor.

Men stelt het U voor, alsof deze
verkiezing nu eens niets met uw be-
ginsel van doen heeft.

't Gaat nu enkel om *practische be-
langen*, om *wegen* en *polders*, om *ver-
lichting* en *verkeer*.

Maar gij staat, immers onwrikbaar.
Zoolang tot men U loslaat en getuigt:
„Hij (zij) is *Vuurvast*!“

Willem. Goeden avond, Jan, ik
eens buurten. De Statenverkie-
is op komst en jij bent nog al op
moogte. Ik heb raad noodig, wa-

weet echt niet hoe ik stemmer
et. Een gewoon mensch als ik
kt tegenwoordig de kluts kwijt
maatschappelijke toestanden wor-
hoe langer hoe treuriger en de
lieke partijen rijzen als padde-
nen uit den grond.

Jan. Zeg dat wel man, 't Is of de
eld tegenwoordig omver ligt en
s op z'n kop staat.

Jan zegt wel, dat alles de schuld
an den oorlog en daar is veel van
r, maar de werkelijke oorzaak zit
dieper. 't Is, zooals de psalm-
ter zegt: *die God verlaat, heeft
rt op smart te vreezen*. Wij men-
n doen gewoonlijk als die hond,
in den stok beet, waarmee hij ge-
en werd.

Willem. Maar Jan moeten we daar
niet ons best doen, om door de
ilijkheden heen te komen?

Jan. Zeker Willem. Luther zei:
„en werk“.

Willem. Ik denk wel eens, zou de
ering niet wat meer kunnen doen
de ellende te leenigen. Daar heb
v. de steun aan de *werkklozen*,
die niet wat ruimer kunnen zijn?

Jan. Gemakkelijk praten man,
waar moet de regeering het geld
aan halen? De *belastingen* zijn
s zoo hoog, dat ze onmogelijk
er kunnen. Je behoeft niet te
en of de zaken slecht gaan als je
naar het aantal *faillissementen*.

Willem. Alles goed en wel, Jan,
de socialisten zeggen toch maar
in blaadje „*Stemt rood*“ dat er
0 *millioen* wordt uitgegaven voor
en vloot, terwijl er in 1917 maar
millioen werd uitgegaven.

Jan. Hoor eens, Willem, je moet de
s van de socialisten altijd se-
na rekenen, want heusch die kij-
p geen millioentje. De begroo-
ing voor oorlog en marine voor 1923
is niet 150 *millioen*, maar 119,5
millioen, waarvan dan nog afgetrok-
ken moet worden bijna 8 *millioen*
voor niet-militaire uitgaven. 't Wordt
dus circa f 111,5 *millioen*.

Willem. Ik merk, dat ik met die
roode heeren moet oppassen. Jan,
maar dat neemt niet wel, dat het toch
een aardig peulschilletje is.

Jan. Dat zal waar zijn en 't is treu-
rig genceg, dat het noodig is!

Willem. Zou het nu werkelijk noodig
zijn, Jan, om er een leger op na-
te houden? Niet alleen de *commu-
ten* en de *socialisten*, maar ook de
Christen-socialen willen het afschaf-
ten en die zeggen dat toch zoo maa-
niet.

Jan. Ja Willem, dat zeggen ze zo
maar en dat blijkt daaruit, dat, we
de socialisten betreft, zij zoodra z
zelven de verantwoordelijkheid moe-
ten dragen ze wel terdege een leger
in stand houden.

En een groot en duur leger ook
Ziet maar eens naar België. Daar had
men in 1921 4 *roode ministers* en de
oorlogsbegroting was daar niet als
bij ons f 111 *millioen* maar f 300
millioen. En dat vond de Belgische
Socialistische partij best. Je valt er
over de officieren.

Is het nu *eerlijk* en is het *mannen-
werk*, als de socialisten, wanneer ze
in de oppositie zijn, zoo'n grooten
mond opzetten over ontwapening?

Willem. Je hebt gelijk, Jan, 't is
niet mooi.

Jan. Niet mooi? 't Is schande. 't Is
onoprecht.

Willem. Maar de *Christen Socialen*
dan?

Jan. De Christen-Socialen, maar
man, niemand weet, wat die eigenlijk
willen! De houding van Mr. v. d.
Laar in de Tweede Kamer doet ons
vragen: Wat zijn ze nu, *Christeren* of
Socialen? Is het niet treurig, dat in
een tijd als de onze, waarin de *afval*
van God en de *vijandschap* tegen het
Christendom zoo openbaar komt, al-
lerlei *kleine partijtjes* afbreuk doen
aan onze A.-R. partij en door de ver-
brokkeling feitelijk de partijen des
ongeloofs steunen? Wat zouden we
niet sterk staan als *geheel* ons Chris-
telijk volksdeel alle *kleinigheden* en
persoonlijke liefhebberijen eens over-
boord wierp en als één groote Chris-
telijke partij den geest dezer eeuw
tegenstond?

Maar Willem, we zijn een weinig
van ons onderwerp afgedwaald. We
hadden het over de houding der So-
cialisten ten opzichte van het leger,
wanneer ze zelf regeeren moeten. Ik
wees op België maar zie nu eens
naar Zweden, daar heeft men zelfs
een *Socialistischen Premier* en ook

we uit alle macht, maar als we aan-
niet denkbaar. De oorlog verfloeden
der goede wapenen is tegenwoordig
lijks staan met *moord*. Een strijd zon-
vriend tegen te sturen? Zulks zou ge-
vercorderde geweren en kanonnen den
kon loch, dunkt mij, veel goedkooper.
Europa is weder in oorlog, maar het
maar één vonkje noodig is en heel
bij een aanval op onze grenzen met
antwoorddelijk zijn om onze jongens
baar leger, en zou het nu niet over-
ten hebben geen leger of een *bruik-*
Jan. Hoor eens, Willem, we moe-
ten zou dwaas zijn, vooral nu er
Willem. Ik stem toe, Jan, afschaf-
nigd, behalve op „oorlog“.
ons en op alle begrotingen bezui-
daar is het leger veel *groter* dan bij

Hoo

RUT

ze en

der

zenc

Kor

de

N

Aa

gevallen worden door een buitenland
schen roover, dan moeten we huis en
haard kunnen verdedigen. In het jaar
1672 had onze Raadpensionaris Jo-
han de Witt het leger verwaarloosd.
Onze vijanden Frankrijk, Engeland,
Munster en Keulen, kennende onze
zwakheid, vielen ons gezamenlijk aan.
Toen was onze regering radeloos,
het land reddeloos, en het volk rede-
loos. Indien de Heere toen niet op
wonderlijke wijze door middel van Stad-
houder Willem IV uitkomst gegeven
had, was ons land verloren geweest
en had Lodewijk XIV wel gezorgd,
dat het met onze geloofsvrijheid uit
was geweest. En hoe ging het in 1795?
Napoleon maakt gebruik van de
zwakheid van ons leger en we worden
eenvoudig bij Frankrijk ingelijfd.
Gevolg was, dat onze jonge man-
nen bij duizenden door Napoleon
naar Rusland gezonden werden om
voor hem te vechten en ver van Va-
der en Moeder een ellendigen dood
te sterven.

leider der S. G. P. pogingen in
het werk waren gesteld om de candi-
datenlijsten van zijn partij verbon-
den te krijgen met die der Anti-rev.,
in welk geval hunne kandidaten zou-
den worden gekozen met behulp der
A. R. vrouwen. Het spreekt van zelf,
dat onze leiders daarop niet konden
ingaan.

Nog meer bevreemde het, dat op
den dag der stemming in vele plaat-
sen, o.a. te Yerseke, de woonplaats

* * * Geen Belangen-partij.

We willen nu eens geen lijvig arti-
kel schrijven over: „Beginnel en Be-
lang”, „Beginnel of Belang”, „Belan-
genpolitiek” of iets dergelijks.

Het is reeds zoo vele malen gedaan.

O.i. is er geen tegenstelling tus-
schen die beide — doch een causaal
verband. Het moet dus zijn, „Begin-
nel-Belang”. Want uw Beginnel is
uw Belang. Uw beginnel is *alleen* uw
Belang. Uw Beginnel is *ten volle* uw
Belang. Uw beginnel is in uw Belang.

Wat tegen uw beginnel gaat is te-
gen uw belang. Wat niet anders dan
uw gedeeltelijk, dus uw stoffelijk be-
lang bevordert, is uw belang niet en
tegen uw beginnel.

Wie zijn beginnel lief heeft, prac-
tisch wil verwezenlijkt zien stemt op

Mr. V. H. Rutgers

Wie zijn belang kent en behartigt
stemt op

Mr. V. H. Rutgers

Voor al is dit noodig aan onze „plat-
elanders” te herinneren.

„Eerst Gods Koninkrijk zoeken!”
Dan wordt al het andere toegewor-
pen!

Staat dit nu voor niemendal in de
S. G. P. En de Antirev. partij is geen
belangenpartij, geen arbeiders of pa-
roonspartij, geen plattelands- of
stadspartij, geen aristocratisch of
democratische partij, doch ze behar-
tigt theoretisch en praktisch *aller* be-
lang, van alle rangen en standen des
volks.

* * * Beginselverflauwing.

De Staatskundig Geref. partij (van
Ds. Kersten) heeft het goed recht
van haar bestaan gemeend te kunnen
verdedigen, door te beweren, dat de
Antirev. feitelijk hun beginsel niet
handhaven, doch meermalen verzaken
en dat zij weer de aloude zuivere
Antirev. beginselen den volke ver-
kondigt.

En voorts — dat er een kloof is
tusschen haar en ons — door het
„verzekeringswezen”.

Dit is dus van die partij een *funda-
menteel stuk* een hoofdbeginsel.

Handhaaft ze dat niet volkomen en
consekvent, dan is haar bestaans-
recht vervallen.

„Tegen de verzekering” is dus de
leuze, die buitensluit — of insluit.

Zoo zou men denken.

En dat mocht worden verwacht.

Echter — moet geconstateerd dat
die partij het op dit stuk (n.l. verze-
kering) niet heel nauw neemt.

Daar valt in die groep wel het
handje mee te lichten.

Want op de in 1921 gehouden Jaar-
vergadering te Rotterdam, werd het
voorstel, dat aan de kandidaten den
eisch zou worden gesteld, dat ze
niet verzekerd zijn. (Nota bene, een
grondbeginsel) *verworpen* en slechte
de *wenschelijkheid* uitgesproken.

Als dat geen transigereen, schip-
peren, plooiën is, als dat geen begin-
selverflauwing, verdoezeling, ja ver-
zaking mag heeten, dan weten we het
niet meer.

Wanneer zullen de oogen toch
eens opengaan?

* * * De Herv. (Geref.)-Staats- partij en Rome.

Ondanks het feit, dat geen groep in
ons land meer in anti-papistische wa-
teren zeilt, dan de H. G. S. valt niet
te loochenen, dat juist die partij in
zeer sterke mate Rome's macht ver-
sterkt.

Allereerst door de groote verbrok-
keling, die deze menschen onder de

protestanten aanricht, en, waardoor de
eenheid van Rome des te sterker uit-
komt.

Maar voorts ook door hun „hooge”
ideaal, 't welk ze hebben 'en opzich-
te van de oplossing der schoolkwestie

Het is bekend, dat ze ijveren voor
een z.g. Christelijke Openbare school.

Herhaaldelijk is gevraagd, hoe zij
zich de praktische oplossing van de
schoolkwestie denken. In hun blad ge-
ven ze het antwoord. Er moeten da-
komen 2 soorten openbare scholen.

Allereerst de Roomsche Openbare
school en daarnaast de Christelijke
Openbare school. Deze laatste moet
niet al te zeer belijnd zijn, niet te po-
sitief, niet te dogmatisch.

Er moet dus een „Christendom
boven geloofsverdeeldheid” worden
gepredikt, een middelmatig iets, zoo
tusschen Gereformeerd en Modern in

En dat wordt dan beweerd, door
menschen, die zeggen, dat zij eigen-
lijk de zuivere onvervalschte Geref.
meerde belijdenis hebben en ook in 't
Staatsleven willen doorvoeren en
handhaven.

Intusschen moeten de belijders te-
vreden zijn met een water-en-melk-
school en krijgen de Roomschen ge-
heel eigen R.-K. scholen, dus het vol-
le pond. Of ze Rome ook versterken!

* * * Wie sterkt Rome?

Op deze vraag kan het antwoord
niet twijfelachtig zijn.

Zij sterken Rome's macht, die hun
tracht zoeken in *anti-papisme*.

Zij bevorderen Rome's sterkte, die
zich stellen tegen samenwerking met
Rome.

En — die in allerlei afscheiding
van de groote protestantsch Christe-
lijke partijen — heil zoeken.

Als die samenwerking met Rome
maar verbroken was, dan zou de
macht van Rome geknakt zijn.

Zoo meent men in bijna kinderlijke
onnoozelheid.

Maar — dan zij herinnerd aan het-
geen door de Vos van Steenwijk on-
langs in de Eerste Kamer werd opge-
merkt.

Na eerst gememoreerd te hebben
welke verdrukking de Antirev. door
het liberalisme is aangedaan zeide
hij: wat Dr. Schaepman eens tot hem
sprak: „Als zij (de liberalen) aan het
bewind zijn, hebben wij (de Room-
schen) geen last, doch bakken zij
voor ons zoete broodjes. Maar jullie
haten en vervolgen ze.”

Als dus ooit de samenwerking fi-
naal kon worden verbroken — zou Ro-
me's macht niet lijden, maar gesterkt
worden door de Vrijzinnigen, die voor
de Roomschen naar Schaepmans
woord steeds „zoete broodjes bakken”

* * * Links of Rechts?

De keuze kan niet moeilijk zijn!

Zal de rechtsche meerderheid iets
kunnen beginnen, dan zal die in de
Eerste Kamer moeten worden bestan-
digd.

Ministeries, Tweede Kamer en
Eerste Kamer moeten in meerderheid
eensgezind zijn.

Nu zijn de Christelijke grondsla-
gen onzer samenleving bij Links niet
veilig.

Denk maar eens na, over wat van
die zijde over den Godsdienst wordt
geschreven.

En ge weet reeds genoeg.

En hoe het onze scholen zal ver-
gaan, als links aan 't bewind zou ko-
men.

En de grondslagen van het Huwe-
lijksleven!

Gij doorziet immers die zoo hoog
geroemde Moederschapszorg?

In de nieuw te kiezen Eerste Kamer zullen vermoedelijk zitting hebben 16 R.-Kl., 1 C. H. 8 A.-R., 9 S.D.A.P. 7 Vrijheidsbonders, Vrijz. Dem. 2 en Plattel, links 1 zetel.

In Zuid-Holland zijn 82 Statenleden. De A.-R. kwamen van 17 op 16 zetels, R.-K. van 17 op 16, Chr. Hist. gingen van 8 op 12, S.D.A.P. van 21 naar 20 Vrijheidsbond daalde van 13 op 9, Vrijz. Dem. blijft 3 en Com. 2 zetels. S. Geref. partij 2, plattel. 1 en H. G. S. 1 zetel. De 3 laatste waren nog niet vertegenwoordigd. De stand was 42 rechts tegen 40 links, nu 47 tegen 35, dus 5 zetels versterkt.

De eene zetel verlies moet gezocht worden in Leiden, waar de afr. Pera niet werd herkozen, doch men slechts 1 zetel voor de onzen W. Warnaar (afr.) wist te handhaven. Toch brachten de A.-R. in Zuid-Holland 18 pCt. van het aantal geldige stemmen uit tegen 17,5 in 1922.

In de Staten van Zuid-Holland keeren door bedanken of niet-herkiezing van de A.-R. niet terug de heeren H. Diemer, Mr. G. A. Diepenhorst, H. A. van der Hoeven, W. Pera en W. Stans. Nieuw gekozen werden Mr. de Jong Verhoeven Krijn, Th. Heukels allen te Rotterdam en Jansen Maneschijn te Dordrecht.

Als herkozen keeren terug Mr. G. van Baren, Mr. Fernhout, Mr. H. W. Hovy, R. M. Jongenburger, I. van der Loo, A. R. van Nes, Mr. V. H. Rutgers, P. Rijdsdijk, J. Schouten, W. Warnaar, C. Warnaar en H. de Wilde.

Alle leden van Ged. Staten werden als Statenlid herkozen.

In de Statenkieskring „Gouda“, waartoe onze gemeenten behooren werden uitgebracht 75819 stemmen, waarvan 19634 A.-R., of 25,8 pCt. Bij de Kamerverkiezing was dit 23 pCt. Zoodat, in verband met andere gegevens geconstateerd kan worden, dat:

10. Gouda zich goed heeft gehouden.

20. Dat we na toekenning der 2 zetels een rest hadden van 4204.

30. dat door de verbinding der lijsten met Leiden, de gezamenlijke rest daalde op 3855, zoodat de kans voor een vierde zetel, door de verbinding is verminderd, misschien wel verloren is gegaan. (Op 't oogenblik ontbreken ons voor de vaststelling van dit feit nog de noodige gegevens).

En eindelijk onze naaste omgeving, de Centrale Zoetermeer. Men zie daarvoor de statistieke gegevens in dit of het volgend nummer.

Er blijkt uit, dat we ons 12,4 pCt. van 1922 precies hebben weten te handhaven, ondanks het feit, dat de S. G. P. (die in hoofdzaak op ons terrein grasduint) van 2,4 pCt. klom tot 2,7 pCt. Er is dus alleszins reden tot blijdschap. Toch zijn er enkele zwakke plekken, waar de organisatie 't oog op moet houden.

„Leiden in Last.“

Onder dezen titel schreven we direct na de Kamerverkiezingen in 1922 een Hoofdartikel, gegrond op den uit slag en de uitlatingen in „Standaard“, „N. H. Courant“, „N. Prov. Gron.“ en „N. Leidsche Courant“, welk Hoofdartikel zeer tot ons leedwezen niet kon geplaatst, toen het urgent was. Later had het geen zin meer.

Misschien dat de bouwstoffen, het cijfermateriaal, bij een volgende gelegenheid nog eens dienen kan.

In dat artikel toonden we aan, dat de achteruitgang in „Leiden“ van 4500 stemmen, te zoeken was in de „Centrale“ Leiden, bijzonder op het platteland en niet binnen de centrale „Gouda“, althans lang niet in diezelfde verhouding.

Nu bij de Statenverkiezingen doet zich hetzelfde verschijnsel voor in nog veel sterker mate, waarbij de stad Leiden proportioneel wat meer schuldig staat dan in 1922. Leiden (de stad) daalde van 5610 op 2818.

De kandidaten der A. R. haalden 7366 stemmen, nog niet eens de kiesdeeler (7700) en Warnaar kwam er alleen door de beteekenis van de groote overschotten boven de bekende 75 procent.

Op dit feit lettende kunnen we niet anders dan een groote onbillijkheid constateeren in de samenstelling der kandidatenlijst 1922.

Bij de 4 eerste plaatsen, aangewezen door Centraal Comité, werd noch met Leiden, noch met Gouda gerekend. Wel kreeg Utrecht een kansbiedende plaats. Van de 6 overige zetels vielen er 2 voor Leiden (als we v. d. Heuvel als op de grens wonend) ook maar meerekenen, de overigen waren los van Leiden en Gouda, terwijl niet 1 plaats werd ingeruimd voor een vooraanstaand man uit „Gouda“.

Dit kwam niet, omdat ze er niet waren. Op de voorloopige en definitieve groslijsten kwamen zeer geschikte namen voor, doch „Gouda“ werd eenvoudig niet meegeteld.

Moet dit nu zoo blijven in de toekomst?

Bij benadering.

Of er dan niets te berekenen valt? Natuurlijk ja! Er zijn wel enkele vaststaande gegevens.

Maar die zijn voor de A.-R. niet bemoedigend.

In Zegwaart kunnen hoogstens 916 kiezers opkomen. De kiesdeeler zal dus 131 kunnen zijn en drie vierde deel daarvan 98 (breuken laten we maar weg).

We beschikken in Zegwaart over ten hoogste 75 vertrouwbare Antirev. kiezers, waarbij dan nog gerekend is, dat niemand hunner om persoonlijke redenen afwijkt van onze lijst.

We halen dus den kiesdeeler niet, noch de 75 pCt. daarvan.

En — wij zijn dus in Zegwaart redeloos verloren.

En Zoetermeer?

Daar staat het al niet beter.

Met onze hoogstens 50 vertrouwbare mannen en vrouwen halen we den kiesdeeler 97 of het drie vierde deel 72 nimmer.

Ook daar verspelen we alles.

Het is struisvogelpolitiek dit te willen verbloemen.

Dat dient nergens toe.

Onze kracht moet thans in bijzondere mate liggen in de bewerking van „twijfelaars“ en in het nemen van zulke maatregelen, die opkomst van al onze kiezers waarborgen.

Daar moet ieder onzer voor in 't geweer.

Er moet tot bloedens toe gestreden Geworsteld man tegen man.

Dan kan misschien nog iets gered. Althans een eervolle nederlaag verkregen.

Anders zal men in de komende periode handelen over ons, bij ons, doch zonder ons.

Mannen en vrouwen, jonge menschen van A.-R. huize, wat zal uw antwoord zijn? Als altijd: *Kloek en hier!*

23

Belastingdruk 1922—1923.

Wie antwoordt zoekt op de vraag, in welke aan den kop van ons blad staande gemeenten de belastingen het hoogst zijn, vindt het antwoord in 't uitgegeven werkje van het Centraal Bureau voor Statistiek over Belastingdruk.

Alle gemeenten in ons land, 1097 in aantal, zijn genummerd. De minste belasting wordt betaald in gemeente nummer 1 (n.l. Cromvoirs), de hoogste in no. 1097 (n.l. Stiphout voor inkomens van f 2000 en Jude Pekela bij f 5000).

Voor inkomens tot f 2000 („arbeiders“) is de volgorde aldus: 1 Voorburg no. 219; 2 Zoetermeer 266; 3 Zegwaart 327; 4 Zevenhuizen 417; 5 Bleiswijk 423; 6 Benthuisen 577; 7 Moercapele 580; 8 Pijnacker 618; 9 Bergschenhoek 663; 10 Berkel 756; 11 Nootdorp 779; 12 Stompwijk 862 en 13 Veur 1009.

In Voorburg is het dus 't goedkoopst, in Veur allerverschrikkelijkst hoog, terwijl Zoetermeer en Zegwaart buitengewoon laag staan. Ook is het een bakerpraatje, dat de belasting in Zoetermeer zooveel hooger zou zijn, dan in Zegwaart.

Dit geldt alles voor „arbeiders“-inkomsten.

Nemen we f 5000 dus „Midden-

Bleiswijk 426; 4 Zegwaart 427; 5 Zevenhuizen 513; 6 Pijnacker 592; 7 Benthuisen 598; 8 Moercapele 600; Bergschenhoek 652; 10 Nootdorp 779; 11 Berkel 822; 12 Stompwijk 860; Veur 975.

Ieder trekke de conclusie, waar 't 't voor den „arbeider“ wordt geëgd en waar „de Middenstand“ er best aan toe is.

** To be or not to be.

Bovenstaande Engelsche spreekwijze geldt thans voor de Antirev. in Zegwaart, bij de komende raadsverkiezing.

't Laat zich niet vertalen.

Elke poging daartoe is een mislukking.

„Te zijn of niet te zijn”, „Er op of er onder.”

Maar de lezer verstaat de bedoeling.

't Gaat om het voortbestaan, het blijven bestaan als partij, waarmede nog gerekend mag en kan en moet worden.

Natuurlijk met het blijven bestaan in principiëlen zin.

Dan blijft de A.-R. ook te Zegwaart, zolang er nog Christenen zijn.

Groen beleed terecht: „In beginsel is ieder Christen antirev. Vergissing in de politieke verhoudingen kan hem liberaal doen zijn.”

Neen — de A.-R. blijft er altijd. God zorgt voor het behoud van zijn werk onder de menschen in het midden der jaren: alle eeuwen door.

Maar de uiterlijke openbaring, onder welken naam dan ook, in de geschiedenis, is aan bloei en inzinking onderhevig.

En thans staan we in Zegwaart en ook in Zoetermeer op zoo'n beslissend moment. Zal de A.-R. als partij in deze gemeenten zich van de komen de periode nog naar buiten kunnen openbaren.

Volgens menschenlijke berekening zijn we *absoluut weg!*

Daar helpt geen lieve vadersen of moederen aan.

Er is geen smijten met de muts naar Maar — dat is de menschenlijke rekenkunde van de vijf doode vingers.

Er is ook een goddelijke rekenkunde: „Eén is meer dan duizend!”

„Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?”

dat men maar te verzoeken heeft, om de eenheid te verkrijgen.

Het zou niet onmogelijk zijn.

Het „Veni, Vidi, Vici!” is de wereld nog niet uit.

Intusschen zal in de toekomst geargumentteerd en gerequesteerd worden in dezer voege: „Beslist noodzakelijk” „Urgent — ja U-r-g-e-n-t” onhoudbare toestanden” die reeds „veel vroeger hadden moeten worden opgeruimd”. Dan zal er „een einde aan moeten komen”, want „het algemeen belang” eischt het; dan wordt het vraagstuk plots „een levenskwestie”, waarvan het „voortbestaan zal afhangen.”

Mocht men in die dagen, soms nog om meerdere krachttermen verlegen zitten — ons woordenboek is nog rijk.

Intusschen bemerken we van die „urgentie” niets; de massa der ingezetenen loopt er heusch niet warm voor en deze gemeenteraadsverkiezing is een goede thermometer.

„Vereeniging van gemeenten” is de inzet niet.

der communisten, tegen. V eka.

** „Absens carens.” 41

Deze Latijnsche uitdrukking, in he dendaagsch Nederlandsch overgeze zijnde luidt:

„De afwezigen tellen niet mee” of „wie er niet is, wordt niet gerekend”.

Nu juist geen benijdenswaardige positie.

Voor al niet ten opzichte van bestuurend lichaam, als een gemeenteraad.

Besturend, lezer! Niet een vertegenwoordigend lichaam als de Staten Generaal.

En het daar niet aanwezig zijn, heeft gevolgen ook buiten den raad.

Men schakelt u dan eenvoudig uit. Ge zijt er niet, bestaat niet.

Wie bekommert zich over een amechtige groep in de gemeente?

Al moogt ge kunnen wijzen op uw roemrijk verleden.

Op uw voorgeslacht, dat in Zegwaart zelfs 5 leden in den raad had.

Of wat minder vóór-historisch, dan toch 6 in de beide raden.

't Baat U alles niets!

„Absens Carens” voegt men U toe.

Wilt ge in zoo'n toestand gaan verkeeren?

Immers neen!

Doe dan uit uw midden weg, beslist en zonder pardon, de zonde der slappe hand en trage knie.

Dan — wie weet, welke verrassingen U wachten!

Maar dan ook slechts onder die voorwaarde!

** Geen inzet.

In Zoetermeer is geen „verkiezingscri.”

Geen leuze. Geen program van urgentie!

De schoolkwestie is van de baan.

„Vereeniging van gemeenten of ook niet-vereeniging” deed nog geen dienst

Dus is daar slechts zuivere *principele strijd*.

Dat kan de A.-R. ten goede komen — mits — aangepakt wordt met geest drift.

** Een vierkoppig monster.

In Zegwaart staat het een weinig anders.

Daar heeft men „leuzen” bij de vleet.

Men roept om *woningen*, om *licht*, zo om *water*.

Men hunkert naar een „eigen” ontvanger.

Men . . .

Jammer, dat al deze leuzen op den keper beschouwd slechts *negatief* zijn

Men is *tegen* de bouwpolitiek van B. en W. Men is *tegen* het ook maar iets teruggeven aan Delft, inzake licht,

Men is *tegen* den vermeenden slakken gang bij de oplossing der waterleiding-kwestie.

En — bij de oppositie in den raad, die somwijlen in obstructie verviel is er feitelijk slechts één „cri”. Tegen het college van B. en W. Dat is het vereenigingspunt — van overigens volkomen heterogene bestanddeelen. Andere aanrakingspunten zijn er niet. Zeer tot schade van de gemeente.

Als een vierkoppig monster is deze leuze uit donkere driesterheden in schemerlicht naar voren gekomen.

** Woningbouw.

Daar is al wat over te doen geweest. Ieder erkent, dat er woningnood is. Ook B. en W. beamen dit ten volle.

Doch — bij volle erkenning van dit feit — kan er verschil van opinie zijn, over de vraag *hoe groot* die nood is en in nog meerdere mate over de *beste wijze* om uit dien nood te geraken.

Wie erkent, een nieuwe jas te moeten aanschaffen, omdat de oude is versleten, kan tevens erkennen zich van aanschaffing te moeten onthouden wijl hij geen nieuw kleedingstuk kan aanschaffen uit geldelijk onvermogen.

Hij probeert van z'n ouden jas te maken wat er van te maken is, en wacht op prijsdaling, of verhooging van inkomsten of ziet misschien een tweedehandsch-koopje te doen.

Hetzelfde geldt voor een gemeente.

Het niet toehappen door B. en W. op alle gemaakte plannen zegt volstrekt niet, dat dit college den woningnood niet zag.

Maar er was vreeze van *woningnood* te worden verlost en in *geldnood* te worden gebracht.

We kunnen hier heel die kwestie niet ophalen.

Toch kan een enkele episode uit die geschiedenis worden opgehaald.

In de vergadering van den Raad van 20 Aug. 1919 was een voorstel

van de bouwvereeniging om een subsidie van f 245.000 om 45 woningen te bouwen, waarbij nog een vierde deel van het tekort op de exploitatie werd gevraagd, groot f 8330, dus jaarlijks f 2082.

Reken nu eens uit wat dit aan de gemeente zou hebben gekost.

Het zou een „strop” geworden zijn, zooals thans vele gemeenten hebben.

B. en W. stelden voor daarop afwijzend te beschikken.

Met algemeene stemmen aangegomen op 1 na.

Tevens stemde de heer A. J. Noordam. Afwezig was E. Huisman.

Voor stemden de heeren L. M. G. van Wel, M. Karens, G. P. Roos en de wethouders. Zij het ieder op verschillende gronden.

Toen was men homogeen en steunde B. en W.

Maar nauwelijks is de nieuwe raad gekozen, of het wordt den volke verkondigd, dat B. en W. tegen werken en de raadsleden het gemeentebelang beter behartigen. En dat alles onder de leus van „Bezuiniging.”

18 Mei '23

„Ontvanger-ambtenaar.”

Als er één kwestie is, welke stof opjaagde, is het zeker wel de ontvanger-ambtenaarskwestie.

Nu spreken we hierbij niet van boerenbedriegerij, volksverlokking, en zand-in-de-oogen-strooierij, of welke andere krachten dienst zou kunnen doen.

Want in al deze uitdrukkingen ligt het begrip „opzettelijke misleiding” opgesloten.

En dat veronderstellen we van de raadsoppositie, die zich tegen B. en W. meenden te moeten verzetten, niet.

Wij gelooven, dat de heeren te goeder trouw zijn. En dat ze in deze zaak een verkeerd inzicht hebben.

Daartegenover eischen wij voor ons het recht op, het in deze zaak volkomen eens te zijn met B. en W., en verwachten dat men ook ons zal houden ter goeder trouw, zonder openlijk of bedekt te insinueeren, dat we B. en W. verdedigen uit partijzucht of iets dergelijks.

In deze zaak is steeds den volke verkondigd, dat er een groote bezuiniging uit zou voortvloeien, wanneer men een ontvanger benoemde, die niet op de voordracht stond.

Dat nu is ten eenenmale een valsche voorstelling, voor wie op de feiten acht geeft.

Deze feiten zijn, de volgende:

1. Elke ontvanger zal het salaris moeten genieten, hetwelk als norm door Ged. Staten is vastgesteld. Of men dat nu betreurt of niet, verandert aan het feit niets.

Terugbetalingen, als schenking in de gemeentekas, kunnen als in strijd met het algemeen belang niet worden aangevaard.

2. Niemand mag daaromtrent eeni-

ge belofte doen. Stel dus dat het praktisch mogelijk was, dan kan dat niet als argument voor bezuiniging worden aangevoerd, omdat men het niet weten kan en er niet op en mee rekenen kan.

3. Voor alles gaat bekwaamheid en geschiktheid. Het benoemen van een niet-geschoolde (zij het ten onrechte ook een vermeende goedkoopere) kracht is tegen het gemeenteleng. De voorstelling, dat er niets meer aan 't ontvangerschap vastzit kan alleen opkomen in het hoofd van menschen, die 25 jaren ten achter zijn bij hun tijd, die niets weten van de gecompliceerdheid der gemeente-administratie en niet op de hoogte zijn, van de kennis die vereischt wordt, om dat ambt naar behooren te vervullen.

4. Bij het benoemen van een niet in de gemeente-administratie goed onderlegd persoon is een ambtenaar noodig. De combinatie ontvanger-ambtenaar biedt daarom een goedkoop pen uitweg. Doch een afzonderlijk ambtenaar krijgt men niet voor f 600. In plaats van bezuiniging is dus groot financieel nadeel het gevolg.

18 Mei '23

**** Uitslag Raadsverkiezing Zoetermeer**

Voor velen een verrassing.

De Vrijheidsbond 2 zetels.

Voorheen nooit meer dan één.

En thans — door gedeeldheid over 2 lijsten, zonder verbinding groote kans ook nog die ééne zetel te verliezen.

Dit was de algemeene gedachte.

En de uitslag — 2 zetels — een verrassing. 't Meest voor den Vrijheidsbond zelf.

Gelukkig de partij, die een populair „trekker” als nummer 1 heeft.

**** Pessimisme?**

Men heeft „De Courant” van pessimisme beschuldigt toen geschreven werd:

„We halen den Kiesdeeler nimmer” daar is geen smijten met de muts naar.” Een voorstelling, om zelf 1 zetel te behouden.”

We hebben goed gezien.

Kiesdeeler 85%. Anti-rev. stemmen 74.

Bij eerste verdeling dan ook geen zetel.

Slechts als lijst met grootste overschot, mochten we mee kersen eten.

Een Purhus-overwinning.

Nog eens zulk een overwinning en we zijn verloren.

**** 141 stemmen.**

De Vrijheidsbond bracht 141 stemmen uit.

Dat is 80 meer, dan er Vrijheidsbonders zijn.

Het maximum is op 60 te stellen, krachtens uitslag van de laatste verkiezing en de ervaring van vele jaren.

En de Vrijheidsbond verloor er nog 20 (22) aan een groep vrijz. kiezers die voor deze verkiezingen nog in dien Bond georganiseerd waren.

Waar kwamen die overige 10 stemmen vandaan. Niet van de Anti-rev., die van 82 daalden op 74, he waren er een 3 of 4-tal.

Niet van de H. G. S., die van 9 naar 86 terugliep.

Wel van de Christ.-Hist., die een 20 tal stemmen aan den Vrijheidsbond afstond.

Wel van de R.-Kath., die eenzelfde getal ongeveer aan die lijst verloor.

Maar de grootste steun ontving de Vrijheidsbond van de 40 tot 60 sterk groep der Gereformeerde Staatspartij. Deze groep is in geheel (natuurlijk met enkele uitzonderingen) naar de Vrijheidsbond.

Mogelijk is ook, dat een deel der H. G. S. steunde, terwijl deze laats een deel aan den Vrijheidsbond verloor.

Het resultaat en de conclusie blijft dezelfde. De menschen, die zich er beroeuen 't meest principiëel te zijn ultra-extra-christelijk en belijnd, liepen over naar de partij der tegenstanders.

141
Het is goed, dat de geesten openbar worden.

Wij lezen in de N. Haagsche Crt.:

*** De gevolgen van de actie der taatk. Gereformeerden!**

Hier en daar blijkt, hoe verderfelijke gevolgen voor den invloed der christelijke beginselen uit het ghecheiden optrekken der partij vands. Ersten voortvloeien. In Amerongen ing de vorige week de meerderheid in den Raad van Rechts naar Links ver door de waardeeloosheid van 80 stemmen, die werden uitgebracht op de lijst der Staatkundig Gereformeerden. Hetzelfde is gebeurd in Moerappelle.

Daar werden uitgebracht 273 geldige stemmen. Het aantal zetels in den Raad bedraagt 7, zoodat kiesdeeler 39.

De stemmen waren verdeeld als onder Plaatselijk Nieuws is vermeld.

De 6de zetel zou, indien de 18 stemmen der S. G., die nu als waarde-loosinde prullenmand terecht kwamen, op de A. R. lijst waren uitgebracht, de Rechtsche meerderheid bes'endigd hebben. Nu kreeg Links de meerderheid. De samenstelling van den ouden Raad is 4 A. R. 3 Liberaal.

Natuurlijk heeft ds Kersten alle recht een eigen partij te vormen. Toch mag hem de vraag worden gesteld, of hij — zieh uitgevende voor een man van Chr. staatkundige beginselen — inderdaad op den rechten weg is, als zijn actie aldus de meerderheid aan zijn tegenstanders in handen speelt? Te meer als zulks te voorzien is.

Bij de Kamerverkiezing ten vorigen jare behaalde de S. G. lijst 22 stemmen: bij de Statenstembus in April van dit jaar 23. Een kind kon dus uitrekenen, dat het 3/4 van den kiesdeeler door deze lijst bij den Gemeenteraad wel niet zou worden behaald.

Hoe oordeelt ds. Kersten nu over zulk een verbrokkelende taktiek?

En de beide tientallen kiezers, die zieh door zijn partij laten leiden?

Vinden ze nu niet, dat de vergeefsche moeite van hun reis naar de stembus inderdaad onprofijtelijk is? Indien maar vergeefsch; hun stem heeft indirect een klassenstrijder meer in den Raad gebracht.

**** Waterleiding.**

De watervoorzieningskwestie in onze gemeente is reeds jaren oud. Toen er officieel nog niet aan gedacht werd brachten de Antirev. dit punt op hun gemeenteprogram.

En het was dan ook van die zijde, dat in den gemeenteraad deze zaak aanhangig werd gemaakt.

Natuurlijk begreep ieder der zake kundige dat een langen weg moest afgelegd eer het waterkraantje kon worden opengedraaid.

De oorlog bracht opnieuw verdrag.

In den laatsten tijd werd de zaak weer krachtig aangevat. Allerlei plannen werden ontworpen, besprekingen gevoerd en berekeningen werden gemaakt — doch op allerlei moeilijkheden stuitte de praktische verwezenlijking af.

Om op te schieten werd een commissie benoemd, op advies der oppositie, tegen het werk van B. en W.

Immers B. en W. werkten naar het oordeel der raadsmeerderheid niet vlug genoeg. Kon alles veel vlugger kwam er slechts een commissie, we zouden tot doortastende maatregelen geraken.

En de commissie kwam.

En sindsdien zijn we nog geen stap verder. Er wordt kalm overleg gepleegd. Reeds door B. en W. onderzochte plannen, worden nog eens van alle kanten bekeken. En er is nog langer weg gekomen tusschen de plannen en het waterkraantje.

Ons eerste Levensjaar.

Zoo hebben we dan, onder de gunste onzes Gods, een vol jaar als „De Courant” mogen lezen.

Feitelijk reeds langer.

Maar zooals het in het huiselijk leven wel eens gaat, ging het ook ons.

In het familieleven wordt de viering van een herinneringsdag, hetzij dan verjaardag of iets anders, wel eens uitgesteld, wijl de dag ongeschikt is, of de familie moeilijk bij elkander is te krijgen, of om zeer veel andere redenen.

Zoo ging het ook ons.

Reeds op 18 Mei j.l. verjaarde „De Courant” doch administratieve moeilijkheden deden het beter uitkomen, onzen nieuwen, tweeden jaargang, aan te vangen met de nieuwe maand en die stelden wij de herdenking van dit heugelijk feit een paar weken uit.

En we gelooven, dat niemand ons dit uitstel euvel zal duiden.

We willen beginnen met allen, die met ons blad in betrekking staan hartelijk geluk te wenschen en te danken voor den steun ons geschonken.

Dit woord van dank geldt voor ieder in welke kwaliteit ook tot ons blad in betrekking staande.

En als we dan onzen indruk kort moeten samenvatten, over den gang van zaken met „De Courant” in dit eerste levensjaar, dan kan het niet anders worden uitgedrukt dan in de overbekende formule: „Dankbaar, zeer dankbaar, doch niet geheel voldaan.”

Dankbaar aan onzen God, die ons en onze gewaardeerde vaste medewerkers „Am.” en „Veka” lust en kracht gaf, gezondheid liet en tijd deed vinden om onzen arbeid te verrichten.

Dankbaar aan die medewerkers zelve.

Dankbaar aan alle correspondenten en agenten, voor betoonden ijver en toewijding.

Dankbaar aan onze lezers en adverteerders, aan drukkers, zettters en Uitgever.

Maar toch nog niet geheel voldaan.

Niet voldaan — allereerst en allereerst over eigen arbeid. We bleven beneden het ons zelf gestelde ideaal al werkten we in de richting van het door ons ontwikkelde program, in ons eerste artikel „Ons eigen Blad” van 13 Mei 1922.

We hebben bij alle tekortkoming toch een gerust geweten, als men ons zou willen toeroepen: „Uw bazuin gaf geen zeker geluid”.

Aan het innemen van en het uitkomen voor een principieel standpunt haperde het o. n. niet.

Naar sommiger meening, was het met het oog op „succes” wellicht veiliger wat minder „belijnd” te zijn.

Daar kunnen we echter niet aan voldoen.

Dat principieel standpunt bezorgde ons vaak critiek, die geboren werd uit tegenstand, om nu maar niet te spreken van „vijandschap.”

Openlijk en bedekt.

Men noemde ons blad, dan liefst een „blaadje” een partijblad” om van andere minder lieflijke benamingen nu maar te zwijgen.

Op een verjaarfteest is men liefst niet „onvriendelijk” en raakt men niet uit het „evenwicht.”

Er zijn er, die gaarne ons blad zagen verschijnen.

Maar — „hulpe van God verkregen hebbende staan wij tot op dezen dag.”

Maar niet voldaan zijn wij, als we letten op onze menselijke onmacht, niet altijd te kunnen zooals we gaarne wilden.

De lezers hebben nu wel bemerkt, dat ons blad, als zoovele andere bladen, een „veelhoofdig” blad is. Dat geeft een samengestelde redactie, welke den lezers een goede komt, doch voor de redactie-leden niet altijd gemakkelijk werkt.

Het belet ons wel eens iets te schrijven, wat uit plaatsgebrek achter blijven moet.

Of niet op den juisten tijd kan verschijnen.

Of in een verkeerde editie terecht komt.

Ook bekruipt ons wel eens een gevoel van onvoldaanheid, als we stuiten op druk- en zetfouten, of berichten uit het plaatselijk nieuws, bij een verkeerde gemeente terecht komen.

Dit ligt niet altijd aan drukker en zetter, ook niet eens aan het handschrift van redactie, medewerker of correspondenten.

Het heeft ons wel eens onaangename oogenblikken bezorgd, zelfs wel eens de dwaze beschuldiging, dat we met opzet zulke vergissingen maakten.

We troosten ons maar, met de gedachte, dat we niet het eenigste blad zijn, waarin „kwellingen” van „t „drukfouten-duiveltje” voorkomen.

Zoolang zelfs nog in de groote „pers” „drukfouten” worden gevonden als de volgende:

In plaas van den „Consul der Nederlanden” de „Sul der Nederlanden” en „drie Brouilleurvaten leverbaar” „drie Bouillonvaten leverbaar” — zoo lang zulke fouten in vooraanstaande deftige bladen voorkomen, is het zaak zich maar niet al te veel van „afwijkingen” in „De Courant” aan te trekken.

We mogen er nog zijn onder den zegen Gods.

Zien we om ons heen, hoe telkens bladen het moeten opgeven, b.v. „Het Nieuws van den Dag”, het weekblad „De Baanbreker” (S.D.A.P.) en na nog geen jaar bestaan te hebben het dito „Het Zeeuwsche Volk”, waarin zelfs een man als Kleerekoper zijn bijdragen plaatste, dan past ons oprechten dank, dat — al bereikten wij nog niet wat we wenschten — we toch nog welijks verschijnen mogen, dank zij de bouw onzer „werkers” en de energie onzen Uitgever.

Er zijn echter nog een paar andere omstandigheden waarover we niet ten volde voldaan zijn, doch die liggen op een verreinde. Daarover in een slotartikel.

Ons eerste Levensjaar.

II.

Mochten we met dank vermelden 't feit, dat onder de gunste Gods „De Courant” zich had weten staande te houden, toch — zoo schreven we — waren er nog enkele zaken, waarover we niet geheel voldaan waren.

Ons eigen werk viel allereerst onze klacht: Als alle menselijke arbeid is ook de onze niet volmaakt, waarbij nog komt de bijzondere belemmering eener veelhoofdige redactie, ieder voor een andersoortig terrein.

Er waren echter nog enkele kleinigheden waarover we niet geheel voldaan zijn, ook al ontbreekt ten opzichte van deze kwestie de dankbaarheid niet geheel.

En dan noemen we allereerst de weinige inlichtingen en gegevens, welke we uit gemeenten buiten Zegwaart en Zoetermeer ontvangen voor de verzorging van het redactioneel gedeelte.

Zijn er in Benthuisen, Berkel, Bergschenhoek, Moercapele, Nootdorp, Pijnacker, Stompwijk, Veur, Voorburg of Zevenhuizen, nooit geen belangrijke politieke of economische kwesties.

Zijn daar geen besluiten van gemeenteraden, die voor die plaatsen van groot belang zijn of in het leven der burgerij „ingrijpen”. Heeft men daar geen „voorlichting” noodig, of „belichting” vanuit onze beginselen voor die gemeenten niet gewenscht? Moet daar alles maar in de rubriek „plaatselijk nieuws” bijna onopgemerkt voorbijgaan? En zijn onze correspondenten en (of) onze medewerkers op dat terrein wel altijd even actief?

Zooals het nu gaat heeft het den schijn, alsof „De Courant” uitsluitend de belangen van Z. Z. behartigd, wat nooit bij de redactie heeft voorgezeten.

Soortgelijk is onze onvoldaanheid in betrekking tot de berichten, verslagen enz. uit de rubriek „Plaatselijk Nieuws”. Ons blad heet „Christelijk Weekblad” en wil gaarne de Christelijke levensactie in al de verschillende vormen, waarin die zich in de gemeenten openbaart dienen.

Doch is nog vaak te eenzijdig worden ons op dat gebied de gegevens verstrekt. Om een voorbeeld te noemen: Mededeelingen uit vergaderingen der Antirev. Kiesvereën, worden ons verstrekt, die van Chr. Hist. Kiesverenigingen blijven veelal achterwege.

J. V. op Geref. grondslag vragen plaatsruimte, doch die uit andere Christen kringen verzuimen ons op de hoogte te stellen. Verkiezingen van Kerkeraden bij de Geref. kerken meldt men ons, die bij de Ned. Herv. kerk ontvangen we zelden. Voor zoover we ons dan op de hoogte stellen, gaat dat langs een vaak moeilijken omweg. Deze dingen zagen we gaarne anders en beter en men versta, dat onze correspondenten bij den grootsten ijver toch niet altijd van alles persoonlijk zich op de hoogte kunnen stellen.

En nu zwijgen we nog maar van dat gene wat meer de „neutrale zône” raakt. Zelfs ontbreekt het ons op sommige plaatsen aan totale medewerking van wat uitgaat van gemeentebesturen, secretariën en officieele en semi-officieele lichamen. Als voorbeeld noemen we slechts het feit, dat het ons hier en daar niet gelukt is een opgave van den Burgerlijken stand te verkrijgen.

Toch blijven we hopen en vasthouden aan het ons gestelde ideaal.

En zoo komen we dan aan onzen „lezerskring.”

We zijn dankbaar voor het behaalde resultaat, maar ook hier blijft nog „onvoldaanheid.”

Sommige plaatsen hebben zich goed

zeer goed, zelfs boven verwachting goed gehouden. Daarentegen zijn er onder de 13 gemeenten in den „kop” vermeld, ook nog enkele waar wel meer kan worden gedaan, waar ons blad meer ingeburgerd moest wezen.

Als iedere gemeente minstens zoveel abonnés had, als er huisgezinnen zijn, die „rechts” stemmen (Katholiken dan uitgezonderd) dan zou het resultaat in sommige plaatsen nog wel anders kunnen zijn.

Er zijn, helaas, nog steeds te veel Christelijke huisgezinnen die het meenen te kunnen stellen met de zich noemende „neutrale” plaatselijke pers.

Wanneer zal men daarvan eens het ernstig gevaar voor zichzelf en voor zijn huisgenooten gaan inzien?

We vreezen, als het te laat is.

We weten wel, dat men ook op dat gebied veel te zorgeloos leeft en ook, om zich te verdedigen velerlei „vonden” zoekt. Maar het zijn drogredenen „bakken, die geen water kunnen houden.”

Men kan wel allerlei wenschen koesteren, verlangens uiten, bezwaren opwerpen en eischen stellen aan redactie en medewerkers en uitgever, maar men onthoudt onze christelijke lokale pers de middelen om zich te ontplooien en steunt jaarlijks met duizenden guldens de ons „vijandige” neutrale en liberale pers en bezorgt aan onze tegenstanders op die wijze, volgens Dr. Kuyper de amunitie, om ons later te bestrijden.

En als men dan klaagt, over verachteling, losmaking van de beginselen, afdaling van het opkomend geslacht, dan let men wel, om een onlangs gezegde beeldspraak van Ds. K. Schilder te gebruiken, dan let men wel op de lekkage en op de alles vernielende overstroming in het geestelijk huis.

Men roept men wel dominé en eudemonie te hulp om te komen „dweilen” te „opruimen” maar intusschen verveelt men de bron van deze ellende niet te stoppen, verzuimt men het „waterkraantje” de niet-christelijke pers met vaste hand af te sluiten en dicht te draaien. En onderwijl de mannen met de „dweilen” redden wat te redden is laat men het kraantje ongestoord open staan.

We hebben het al meermalen gezegd en we herhalen het: Laat toch ieder in onze kringen een ijverig propagandist zijn voor onze christelijke, ook lokale pers. Allereerst onze agenten. Maar voorts ook onze lezers en lezeressen.

En eindelijk — een woord over de „advertentie-rubriek”. Ook hier zijn we dankbaar voor geboden steun. Echter niet voldaan. Er wordt zelfs door „onze” menschen vaak geadverteerd in andere pers, terwijl eigen pers wordt voorbijgegaan. Dit nu mag zoo niet zijn.

De meening, dat de lezerskring te klein zou zijn, om door adverteeren succes te behalen is absoluut onjuist.

Want onze advertenties reiken veel verder dan het terrein van de bekende 13 gemeenten.

De advertenties komen in al onze edities, d.w.z. ze worden gelezen in tal van gemeenten, van de Zuid-Hollandsche eilanden af tot aan de streek van Leiderdorp over Hoek van Holland en Scheveningen. Voorts wetswaarts tot aan Gouda, over Vlaardingen, Maassluis, Schiedam en Rotterdam, langs den IJssel en het daartusschen gelegen gedeelte onzer provincie. En dat niet alleen in de kleine plaatsen, ook in de steden tellen we onze lezers in grooten getale.

Wie dan ook onze advertenties nagaat bemerkt, dat groote zakenmannen dit wel terdege verstaan, doch de kleinere, vooral uit deze omgeving schijnen zich nog te weinig deze werkelijkheid te hebben doorgedacht.

En ook — gezien deze groote publiciteit, moesten ook z.g. familie-advertenties meer bij agenten, of uitgever (desnoods ook Redactie) worden ingezonden.

Ook op dat terrein vragen we aller belangstelling en medewerking.

En voorts — gaan we in de kracht onzes Gods voort met dezen arbeid en biddend om Zijn onmisbaren zegen onzen nieuwen jaarkring in.

Opdat de kennis, verdieping, belijning en bezinning onzer schoone beginselen, zij het ook in eenvoudigheid, en met locale toepassing onder ons volk worde uitgedragen.

boom te gaan.

** Lijstverbinding.

Nu de raadsverkiezingen zijn afgelopen komt de vraag op of de uitslag anders zou zijn geweest, als de H. G. S. en de A. R. op het verzoek van de C. H. waren ingegaan, om de lijsten te verbinden.

De H. G. S. wees dit verzoek om principieele redenen zonder kwartier van de hand.

De A. R. juichten het principieel toe, doch zagen er geen voordeel in, doch een verlies, wijl huns inziens het totaal aantal stemmen minder zou zijn, wijl verschillende „gevoeligheden” onder de kiezers bij „verbinding” zouden worden opgewekt, welke men beter deed vooralsnog te ontzien.

De uitkomst bewijst, dat de A. R. goed gezien had.

In Zoetermeer zou bij verbinding van lijsten precies dezelfde uitslag zijn verkregen — aangenomen da op alle lijsten ook evenveel stemmen waren uitgebracht, wat wel niet aanneemelijk is.

En in Zegwaart zou de uitkomst eveneens dezelfde zijn geweest, onder hetzelfde beding als in Zoetermeer. En ook daar kan als vaststaand aangenomen worden, dat het totaal aantal stemmen minder zou zijn geweest.

** Goed gezien.

We voorspelden, da er geen kans van slagen was en slechts bij „intensen” arbeid één zetel kon behouden worden, doch, zonder den kiesdeeler te halen.

De kiesdeeler in Zegwaart was 115. De A. R. brachten 111 stemmen uit. Precies zooals door ons geschreven werd.

We verheugen ons in de herkiezing van den heer E. H. Chardon.

Op hem was het vooral gemunt.

Welke edelachtbare heeren ook nog genade konden vinden in de oogen van de leiders der verschillende groepen, de heer E. H. Chardon in geen geval.

Die moest er nu maar eens uit.

Daarvoor is gewerkt en geploeterd en gezwoegd, bij dag en bij nacht.

Openlijk en bedekt.

Met nobele en min-nobele middelen.

Doch de toelag misplakte.

Het kleine hoopje Antirev. stond trouw en pal.

Nu vroegere medestrijders, als Chr. Hist., G. S. P. en H. G. S. zich afzonderlijk organiseerden, bleef er niet veel over in beide gemeenten.

Doch, die waren paraat en de A. R. partij weet nu tenminste waar ze op rekenen kan.

** Andere partijen

De A. R. daalden (Statenvierkiezing) een 15-tal stemmen.

De G. S. P. een 30-tal meer. Waarschijnlijk zijn dat 15 A. R. en 15 H. G. S.

Waar zijn de 90 stemmen der H. G. S. heen gegaan?

Niet naar de R. K. die zich gelijk bleven.

De Vrijzinnigen stegen met 70 st.

De Chr. Hist. gingen met 50 stemmen vooruit.

Een 20-tal stemmen werden er meer uitgebracht.

Die 90 H. G. S. stemmen gingen dus in hoofdzaak op Vrijz. en Chr. Hist.

Ook hier dus weer: „De partij, die zich berceemt het meest principieel te zijn, handelde niet zeer beginselvast” doch liep in hoofdzaak over naar de Vrijzinnigen.

** Hartelijk dank voor attentie

Aan den vooravond van de raadsverkiezingen te Zegwaart, verscheen een ongeteekend pamflet, ter aanbeveling van de kandidaten van den Vrijheidsbond en ter bestrijding van den candidaat der Antirev.

Over den inhoud spreken we hier niet nader.

Dergelijke „schimpschriften” bespreekt men niet, zelfs niet eens critisch. We kunnen ons voorstellen, dat hoogstaande mannen als de genoemde kandidaten de heeren A. J. Noordam en J. D. van Duijvenbode een blos van schaamte en verontwaardiging naar 't hoofd is gestegen, toen zij de pijniging in hun ziel moesten doorstaan, om op zulk een lugubre, voor hen verregaande beleedigende wijze te worden aanbevolen.

Maar wat we wel willen opmerken is het heugelijk feit, dat gebruik gemaakt is van onzen drielar: „Bij benadering” en de juistheid daarvan moest worden erkend.

** Vriendelijk verzoek om attentie.

In bovenbedoeld „smaadschrift” wordt o.m. beweerd, dat de „Secretaris der Antirev. Kiesvereen.” in „De Courant” een en ander schreef en wordt speciaal de aandacht gevestigd op „Bij benadering.”

Hier is verregaande misvatting.

En we vragen vriendelijk attentie voor het volgende:

De secretaris der Antirev. Kiesvereeniging schrijft niet in ons blad, en mist daartoe alle recht.

Wenschte bedoelde secretaris dat te doen, dan staat voor hem de rubriek „ingezonden stukken” als voor ieder met onderteekening van zijn naam of kwaliteit open.

Een enkele maal zond hij „berichten”, die langs den gewonen weg over correspondent of verslaggever naar ons redactie-bureau loopen en nog nimmer door ons onveranderd zijn geplaatst.

Ons blad staat los van de Antirev. Kiesvereeniging.

Onze in den kop van ons blad genoemden redacteur, staat los van de Antirev. Kiesvereeniging.

De Antirev. Kiesvereen. houdt er geen officieel Orgaan op na.

Wij zijn geen „partijblad.”

We werken geheel zelfstandig en laten ons door niets of niemand binden, dan door de Antirev. of Chr. Hist. beginselen.

En deze vrijheid laten we ons voorloopig niet ontfutselen.

We spreken in „De Courant” alleen ons „eigen” woord.

Op eigen verantwoordelijkheid.

Naar sommiger meening is dat een „zwakke” plek in de organisatie van ons blad.

Naar onze overtuiging echter juist onze kracht.

16 Juni '20

** S. van den Berg.

De heer S. van den Berg te Voorburg jubileerde op 6 Juni j.l. Hij gedacht toen, dat hij het vierde eener eeuw het Christelijk onderwijs diende.

Eerst als onderwijzer te Sliedrecht. Later te Rotterdam.

En sedert Aug. 1916 als hoofd der Chr. school voor L. en U. L. O. te Voorburg. Bij de vele felicitaties voegen we ook de onze.

Moge de Heere hem nog vele jaren laten sparen voor zijn arbeid, die hem boven alles lief is, alsmede voor wat hij verrijcht op verschillend levensterrein.

** Nabetrachting.

Men doet ons de vraag of de verhouding der partijen in den gemeenteraad van Zegwaart en Zoetermeer dezelfde of een andere zou zijn, indien de gemeenten vereenigd waren geweest.

Ons antwoord daarop luidt: „Daar is, op grond van de gehouden verkiezingen absoluut niets met zekerheid over te zeggen en wel:

wijl in beide gemeenten niet door dezelfde partijen lijsten zijn ingediend
wijl de groep „Staalduinen” of achterwege zou zijn gebleven of anders ook zeker stemmen uit Zegwaart zou hebben getrokken.

wijl de kandidatenlijsten er bij alle partijen geheel anders zouden hebben uitgezien;

wijl de kiesdeeler een geheel andere zou geweest zijn, tengevolge van het feit, dat verhuizingen van Zegwaart naar Zoetermeer en omgekeerd het kiesrecht deed vervallen, wat bij vereeniging niet het geval zou geweest zijn en wijl het aantal zetels thans samen 14, dan samen 11 zou zijn.

Wil men echter zich zonder nadere toetsing gronden op de thans uitgebrachte cijfers, dan krijgt men de volgende samenstelling:

R.-K. 4, V. B. 3, A.-A. 2 en C. H. 2 zetels, samen dus 8 rechts en 3 links.

** Vloekverbod I.

De vereeniging, welke zich ten doel stelt het misbruik van Gods heiligen

Naam te keeren, de „Bond tegen het vloeken” heeft succes. Reeds bij eersten aanloop, waren er 106 gemeenten, die haar roepstem gehoor gaven en ingingen op het verzoek, om een afverordening op te stellen.

Uit onzen kring behoort Bleiswijk tot die gemeenten, welk eental na deze publicatie dagelijks wast en o. m. vermeerderd is met Zegwaart.

Wie dus waant, dat B. en W. van Zegwaart iets zeer „buitengewoons” voorstelden, een groote uitzondering op den regel maakten, vergisten zich.

Uit de gehouden discussie in den Raad blijkt, evenals op zooveel ander gebied, dat men zoo ontzettend slecht op de hoogte is, zoo weinig afweet en absoluut geen studie maakt, van dergelijke aan de orde gestelde onderwerpen.

Aan wie op dat terrein wil meespreken, mag toch minstens den eisch worden gesteld, dat hij, behalve van de lectuur van den dag, terdege kennis heeft genomen van de wetenschappelijke voorlichting omtrent dit

We zijn van die zijde niet verwend aan bijvalsbetuigingen en het kruid der waardeering bloeit te schaars om het onopgemerkt voorbij te gaan.

We danken dus voor de aandacht op die wijze op „De Courant” gevestigd voor de propaganda voor ons gemaakt Hartelijk dank voor de betoonde attentie!

** Vloekverbod.

Nu ook in Zoetermeer zulk een verbod is ingesteld en in beide gemeenten deze zaak haar beslag kreeg door de goedkeuring van Ged. Staten zullen we even er op terug komen.

We zijn niet zoo naïef te gelooven, dat er nu niet meer in 't publiek gevlucht zal worden.

We ontveinen ons ook niet de vele moeilijkheden, waarvoor men komt staan bij de uitvoering.

Wat is vloeken? Wanneer u er misbruik van Gods Naam? Ieder die Gods Naam in 't publiek gebruikt, is nog geen misbruiker. Als dat 't geval was viel b.v. alle publieke evangelisatie op straten, pleinen en alle openbaar gebied onder het vloekverbod.

Neen, hier is een richtige onderscheiding noodig — en ook — een soepele toepassing noodzakelijk.

Maar — we zien in zoo'n vloekverbod *morele* waarde. 't Moge dan niet direct in staat zijn om ingrijpend op te treden. Vooreerst wordt er door gekeerd alle uitwas. En is in 't publiek opzettelijk uitstellen, uitschreeuwen en uitbrullen een opeenstapelend uitgalmen van allerlei vloeken, die U de haren ten berge loet rijzen.

Zoo'n manier van vloeken, waarvan iedereen, al was het uit beschouwings oogpunt, terugdeinst. Welnu, deze uitwas kan gestraft.

Bovendien werkt zoo'n verbod preventief.

Ook is het een getuigenis, waaruit blijkt dat een groot deel van ons volk nog eerbied heeft voor Gods heiligen Naam en eindelijk, bereidt het den weg voor, van een Rijksregeling die er in de toekomst komen moet, waarvoor reeds voorbereidende maatregelen genomen werden, een voorstudie wordt gemaakt. Doch zoo'n regeling moet niet gedwongen van bovenaf worden opgelegd, doch zal ze gunstig werken en niet op wrekkend verzet stuiten, uit het volksleven zelf opkomen.

Ons volk moet worden rijp gemaakt voor een Rijksregeling en daar toe nu kunnen onder Gods zegen de vele gemeenteverordeningen den weg banen.

Wetten en bepalingen hebben nu eenmaal, vooral in ons land, een opzettelijk karakter.

** Ziekenhuishulp.

Zoo is dan ook deze vereniging tot stand gekomen.

Statuten werden vastgesteld.

Bestuurder werden gekozen.

Een bode werd benoemd.

En met Juli zal de praktische werkzaamheid een aanvang nemen.

Nog rest een week van voorbereiding tot werving van leden en tot inrichting der administratie.

Voor het Bestuur een tijd van aanpakken.

Moge er binnenkort geen enkel gezin buiten deze noodige en nuttige organisatie staan.

En zij deze vereniging een steun voor allen, die in nood geraken, door de zware financieele offers, welke ziekenhuisverpleging vraagt.

* Herdenkingjubilé H. M.

„Oranjevereniging" en „Hippos" werken samen tot feestvieren in September a. s.

We achten, dit met de meest gelukkig gekozen weg.

Liever hadden we ditmaal een comité zien optreden van vooraanstaande mannen van allerlei richting, waar in allereerst de vertegenwoordigers van de plaatselijke Overheid en de Kerken zitting hadden.

Nu dit niet zoo is, behoeft dit nog geen aanleiding te zijn, om „onthouding" te adviseeren.

Veel hangt af van de organisatie der feestviering en het uit te voeren programma.

Moge het de beide genoemde organisaties gelukken het zóó in te richten, dat er waarlijk „nationaal" geestes kan worden. We zullen afwachten.

30 Juni '23
Redactie adres

Met ingang van 4 Juli a.s. zal ons redactie-adres veranderen van Molenweg B 10 in Molenweg B 13.

Voor inwoners der gemeenten Zegwaart en Zoetermeer is deze verandering van weinig beteekenis.

Voor correspondenties van buiten lette men op deze verplaatsing van het redactioneel adres.

7 Juli '23

** Hongaarsche kinderen.

Met het oog op het aanstaand vertrek onzer Hongaartjes interviewden we het Comité voor uitzending en verkregen welwillend de volgende inlichtingen.

De kindertrein vertrekt 10 Juli a.s. uit Utrecht. Hoogstwaarschijnlijk zullen de kinderen 1,58 van Zoetermeer vertrekken moeten.

Alles mag meegenomen worden (uitz. tabak en sigaren). Handbagage: noodzakelijke reisbenodigdheden, benevens voor 3 dagen voedsel.

Wat verder niet kan gedragen worden, moet als passagiersgoed meegenomen en bevracht worden tot Utrecht. Men gebruike *goed gesloten* kisten of koffers. Douane-onderzoek heeft geen plaats.

Alle bagage (hand- en passagiersgoed) voorzien van duidelijk adres. 't Laaste met geleverd of geschreven adres. Geen los-aanhangend adreskaarten (lebls). Geld mag meegenomen, mits in Hollandsch papier.

Kinderen, die met het nieuwe transport komen vertrekken 3 Juli uit Hongarije en arriveeren 6 Juli te Utrecht, vanwaar ze door de plaatselijke comité's dienen afgehaald en naar de plaats hunner bestemming worden gebracht.

** Bezuiniging en Wijsheid.

Dat de „bezuiniging" niet altijd oordeelkundig geschied, blijkt uit het feit, dat de overweg bij den Zuidplaspolder met ingang van 22 dezer een gevaarlijk punt zal worden. Ook daar als op vele andere punten, zal voortaan geen afsluiting meer zijn.

Ondanks het feit, dat er een drukverkeer is, 't welk blijkt uit het feit, dat van 25—27 April van 6 uur vm. tot 6 uur nam. daar 111 voertuigen, 37 auto's, 31 motorfietsen, 289 rijwiel en ongeveer 150 personen passeerden, en

ondanks het feit, dat de Minister, met den toestand op de hoogte is gebracht,

heeft dit geen invloed gehad en is het besluit gehandhaafd.

Zijn er nu werkelijk geen bezuinigingsmaatregelen te nemen „in 't groot"? Moet het nu juist in het „kleine" worden gezocht? En heeft een menschenleven in den tegenwoordigen tijd geen waarde meer?

Wat bereikt men nu toch met deze dingen anders, dan dat men gerechtvaardigde „ontstemming" kweekt!

13 Juli '23

** Herdenking Jubileum H. M. de Koningin.

Onze berichtgever meldde vorig nummer onder plaatselijk nieuws, dat er geruchten liepen, als zou de herdenking te Z. Z. reeds op 24 en 25 Juli worden gevierd, doch schreef deze geruchten toe, aan een „grapjas."

Het blijkt ons nu echter, dat het geen geruchten, doch feiten zijn.

We kunnen het niet anders, dan ten eerste betreuren.

En we achten het absoluut *ontoelaatbaar*.

Wie gaat er 6 weken te vroeg zijn 25-jarige bruiloft vieren.

Ook de wijze, waarop men dit wil herdenken, is in flagranten strijd met den wensch van H. M. de Koningin, die zelve op „soberheid" aandrong.

Over de motieven, die tot het stellen van deze data hebben geleid kunnen we niet oordeelen, wijl de betrokken organisatie, daaromtrent niets publiceert.

Of voelt men zelf, dat deze keuze op geen goede gronden is te motiveeren?

We twijfelen er sterk aan, dat de beide colleges van B. en W. de gemeenteraden en een de geheele burgerij deze dwaasheid zal slikken, en we vermoeden, dat dit misje nog wel een staartje kan hebben.

28 Juli 22

Nationale Feesten.

Nu men zich alom opmaakt, ook in de platen waar dit blad haar lezers vindt, om leiding te geven of mede te doen aan de feesten, welke georganiseerd worden ter herinnering aan het 25-jarig jubileum van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, achter wij den tijd gekomen eens iets over „nationale feesten” te schrijven.

Te meer worden wij daartoe gedrongen, als we ons herinneren, dat we naar aanleiding van enkele ingezonden stukken in de nummers van 19 en 26 Sept. 1922 van ons blad, de belofte deden, onze voorlichting ook op het terrein der nationale feesten bij gelegenheid te geven.

Het kan toch, helaas, niet worden ontkend, dat over deze kwestie onder onze mensen, alles behalve eenheid van gevoelen bestaat.

Als op velerlei ander gebied, zoo ook hier, loopen de meeningen uiteen en vinden we vaak een oppervlakkig oordeel, tengevolge van onvoldoende kennis of gemis aan logisch denken, gepaard gaande met een niet recht verstaan van de beginselen, welke ook voor dat terrein in Gods Woord zijn gelegd. Hierdoor komt men weer, zij t ook met de beste bedoelingen, tot het poneeren van „afgeleide beginselen”, welke niet in overeenstemming zijn, met de secundaire beginselen door geestverwanten gesteld en kan men het droeve verschijnsel hier en daar waarnemen, dat er niet alleen gebrek is aan eenheid van optreden naar buiten, doch zelfs een onderling „verketteren” een veel voorkomend verschijnsel is.

Het is nu eenmaal zoo, dat er onder ons (om eens een ouderwetsche term te gebruiken) „rekkelijken” en „preciesen” gevonden worden; mensen, die een meer „ruime” en andere, die een meer „enge” opvatting der dingen hebben. Dit gaat dan, niet alleen voor de vraag over den Zondag, of ook over „vrouwenkiesrecht”, maar bijna over alle vraagstukken en dies ook over „nationale feesten.”

En heel vaak ontwaart men dan een meewarig hoofdschudden bij de „rekkelijken” over de achterlijkheid en bekrompenheid, der „preciesen” en daartegenover een luid gejammer bij de „preciesen” over de afdwaling en wereldgelijkvormigheid der „rekkelijken”, waarbij dan duidelijk doorschemert — en dan krijgt deze manier van oordeelen een ernstig-gevaarlijk karakter — dat men de opinies en houding der „ruimen van hart” in besluiten strijd acht men het kindschap Gods, weshalve men den geestelijken staat dezer „broeders”, zonder pardon in twijfel trekt of ontkent.

We kunnen dan ook niet genoeg oproepen tot „eenheid” in handelend optreden en bij verschil van gevoelen tot een eerbiedigen van elkanders gevoelens en door het brengen van weder-

zijdsche offers elkander toch zoo dicht mogelijk te naderen.

Nu zijn er enkele punten in betrekking tot deze materie, waarover allen, die de Christelijke Belijdenis onderschrijven en beleven willen, het wel eens zijn.

Allereerst erkent ieder hunner, dat feestvieren een geoorloofde ontspanning is. Trouwens de Heilige Schrift geeft daarvan zoo overvloedig de bewijzen, dat het onnoodig geacht kan worden, daarop breeder in te gaan.

t Zelfde is het geval met de z.g. nationale feesten. Ook daarvan erkent ieder het goed recht van bestaan en ook daarover geeft de Schrift ons voldoende licht, omtrent de geoorlooftheid. We herinneren slechts aan hetgeen in 1 Kron. 12 : 38—40 staat over Davids kroning te Hebron.

En nu weten we wel, dat ook nog een kleine groep van Doopersch aangelegde naturen zich tegen alle publieke feestviering verzet, doch deze zochten steeds en zoeken nog een tegenwicht in huiselijke feesten, waar nu juist niet altijd de rechte Christelijke stemming heerscht en de historie van Munster toont ons, tot wat broeddronkenheid men ook bij die gedempte opvatting komen kan”. (Dr. Kuiper Gemeene Gratie III 449). Daarentegen gaf Calvijn te verstaan, dat men niet al te bekrompen in opvatting dient te zijn, met het oog op de grote massa.

Het bezwaar, wat opgeworpt wordt, dat deze feesten aanleiding geven tot broeddronkenheid, kan ernstig worden volgehouden. Immers hetzelfde is het geval met den Zondag en niemand zal daarom voorstellen ook den Zondag als erkende Chr. feestdag maar af te schaffen. Immers geldt nog steeds de regel, dat het gebruik het wettig gebruik niet opheft.

Geheel anders komt de zaak staan, wanneer we de vraag bearwoorden, of wij afzonderlijk, dan wel met heel ons volk ons zullen openen tot feestvreugde.

Doch daarover in een slotartikel.

Nationale Feesten.

II.

Tot de mensen, die liefst afzonderlijk feestvieren behooren allereerst de „stand”-mensen. Zij verstaan het woord **volksfeest** niet. Zij begrijpen niet, dat dit woord zeggen wil „voor alle rangen en standen” evenals in „Volkslied”. Maar zij vatten het op in den zin van: „den minderen man”, „de lagere klassen” zooals in „Volks-gaarkeuken”.

Deze mensen dwalen en onttrekken zich aan een schuldige verplichting.

De andere groep, veelvuldig onder ons voorkomende wetend dat zij verplicht zijn tot feestviering en beseffen de, dat zij zelven en ook hunne kinderen aan gepaste ontspanning behoeft hebben, organiseren zelf feesten, maken zich los van de natie, en breken de eenheid. En indien deze beweging geen kans van slagen heeft, zoeken ze persoonlijk hun heil in onthouding of nemen de vlucht uit hun woonplaats, terwijl zij hun houding op religieuze gronden of krachten hun „afzonderings-principe” te verdedigen.

Nu lijkt ons dit een glad verkeerder weg.

Men versta ons echter wel.

We schrijven — zeer theoretisch — over „nationale” feesten. Niet over verkapte kermessen, of welken anderen uitwas. Daarover straks.

Doch thans hebben we het over „nationale” feesten, d.w.z. zulke feesten, die door heel de natie, zonder krenking van godsdienstige overtuiging kunnen worden gevierd.

Hier geldt het „afzonderings-principe” niet.

Zoo beslist als we zijn voor toepassing van dat beginsel op alle terrein, waarbij in engeren zin de geestelijke beginselen zijn gemoeid (school, kunst

enz.) even beslist staan wij het tegen waar het geldt, de behartiging van louter stoffelijke belangen of de eenheid der burgerij.

Bij alle gedeeldheid en splitsing zijn juist de nationale feestdagen bij uitstek geschikt, om onze volkseenheid, onze saamhoorigheid naar buiten en jegens elkander te openbaren.

Voor al ook in onze tijden, eischt „der tijden nood toenadering” (da Costa) en daarom zijn geen schooner gelegenheden, dan onze nationale feestdagen, dankdagen, biddagen — of ook — nationale rampen.

Hoofdprincipe bij het bepalen onzer houding moet dus zijn: „Zoolang het even kan, meedoen”. „Er moet heel wat gebeuren, eer wij de nationale eenheid gaan verbreken.”

Men moet daarbij veel, wat even kan, laten gaan.

Trouwens, de volksmassa, hebben ook wij niet in onze macht, bij eigen organisatie van feesten en onze Chr. concoursen, zondingsdagen, ja zelfs bruiloften, bewijzen wel, hoe moeilijk het is, alles te houden binnen de door ons gaarne gestelde grenzen.

Een nationaal feest is nu eenmaal geen kerkdienst. Ook op dat terrein geldt het: „alles naar zijn aard”.

Maar, waar wij als Calvinistische Christenen een ruim standpunt innemen, den smallen weg niet breed maken, staan naar „verwijding des harten”, om dan juist daardoor te beter het pad van Gods geboden te kunnen loopen (Ps. 119), daar past het andersdenkenden niet zoo enghartig en bekrompen te zijn, door te meenen, dat alleen hun standpunt het juiste is, en ernstig met onze bezwaren rekening te houden. En waar dat niet geschiedt, hebben we kortweg en krachtig in ons isolement onze kracht te zoeken.

143A

„Wie gebruik wil maken van onze menschen, onze jeugd en kinderen, onze gaven en talenten, onzen tijd en ons geld, heeft met ons en bij ons te beslissen en te beraadslagen en met ons te rekenen en niet te doen, alsof wij er niet zijn.

Daar nemen wij met Calvinistische vasthoudendheid vierkant stelling tegen.

En ieder der onzen, die zich laat verlokken, tegen deze allesbeheerschende primordiale eisch in, toch mede te werken, op welke wijze dan ook, ondervonden ons misnoegen, al blijke die evenwel met broederlijke liefde.

We moeten ook onder ons niet straffeloos gedogen, dat er „spelbrekers" zijn, halven en karakterloozen op wie in de hitte van den strijd niet te rekenen valt.

Is aan de eerste eisch voldaan, dat niet zonder ons wordt gehandeld, doch met ons wordt gerekend, dan dienen nog enkele „kleinigheden" in acht te worden genomen, wat de praktische uitvoering betreft. We wijzen o.a. op punten als „Zondag", „alcohol", „kermisvermakelijkheden", „avondfeesten" en derzelver inrichting, ligging van „feestterreinen", welke laatste we bij avondfeesten absoluut ontoelaatbaar en ook beslist overbodig achten.

Wat voorafgaande Godsdienstoefeningen betreft, welke zonder de kerken er in te kennen, door de een of andere feestcommissie eenvoudig op het program worden gezet, achten we een groot paskwil. Een soort „protestantsche aflat". Als men maar eerst in de kerk is geweest, is verder alles zoo wat geoorloofd.

Men zette geheel het feest in een toon, welke met een voorafgaand gebed of nakomende dankzegging harmonieert.

Meer in bijzonderheden kunnen we niet afdalen, wijl veel van plaatselijke toestanden afhangt.

Men houde echter steeds in 't oog, dat aan een Christen alles geoorloofd is, wat elk ander mensch mag doen —

en wat den Christen verboden is, niemand doen mag. Er bestaat geen tweerlei zedewet, één voor geloovigen en één voor ongeloovigen.

En als eindelijk alle middelen voor samenwerking falen, of men met onze menschen niet rekt, dan organiseeren men zelfstandig zijn „nationale" feesten en rekene daarbij niet te veel op volle medewerking van vele zich noemende geestverwanten. De zuigkracht der wereld is vaak zoo sterk. Men zal daarentegen ervaren, dat anderen, van wie men het niet verwachtte, met U optrekt. Zeer velen hebben al meer dan hun toekomst van de in allerlei vormen voorkomende Oranje-kermis-lol.

**** Even vastleggen.**

Er is een streven merkbaar, om het gebeurde inzake de kinderfeesten te Z.-Z. te wijten aan het Bestuur der Chr. school.

Bij dat bestuur zou de schuld liggen, dat de kinderfeesten van het programma der zich noemende Oranje-vereen. zijn afgevoerd.

Niets is minder waar, dan dat.

Genoemd bestuur heeft zich met de al of niet afvoering dezer feesten niet ingelaten.

Genoemd bestuur heeft zelfs geen enkele poging in die richting gedaan.

Genoemd Bestuur heeft direct voor eigen school een geheel andere oplossing gezocht en aangegeven.

We meenden dit even, om onjuiste geschiedbeschrijving te voorkomen, te moeten vastleggen.

„Le Christ avant tout"

In het in deze week verschenen jubileum nummer van „de Standaard", wijst

de heer Idenburg er o.i. terecht op, dat een der grootste voorrechten bij deze herdenking van het 25-jarig jubileum onze geëerbiedigde Koningin, juist dat is, dat wij mogen weten, dat H. M. buigt voor den Koning der Koningen. Of, om het ZijnExc. zelf te doen zeggen: „Want om nog één weldaad te noemen: God schonk ons een Koningin, die zich de belijdenis van Christus niet schaamt." En verder: „Er trilt een bijzondere snaar in ons hart, als wij denken aan den geestelijken band, die ons met onze Vorstinne verbindt."

Wij willen hier deze uitspraak van Idenburg met een paar herinneringen illustreeren.

Allereerst dan bij het standbeeld van de Coligny. Toen zij in 1912 een bezoek bracht aan Parijs en aan den voet van het standbeeld een krans neerlegde, waarbij zij o.m. het volgende sprak: „Aan den voet van dit monument vereenigd zoeken wij voor alle dingen de verheerlijking, van Zijn Naam en heffen onze harten op tot God. Het is mijn levendige wensch, dat ieder, die Christus als zijn Zaligmaker kent, in dat geloof moge worden gesterkt en dat wij allen steeds meer waarachtige getuigen des Heeren mogen zijn."

Bedenk nu, dat dit gezegd is te midden der Viviani's en te midden van een gezelschap, welks hoogste wijsheid was, dat „men de lichten des Hemels had uitgebluscht" dan blijkt uit deze kloeke belijdenis geloofsmoed.

Velen onzer zouden wellicht daar niet hebben getuigd, onder den „vromen" schijn van: „Men moet geen paalen voor de zwijnen werpen" of „de wijze kent tijd en wijze" of „t is niet noodig, je tegenstanders te prikkelen" of „niet met den godsdienst te koop loopen."

Ook op dat gebied heeft men onder ons velerlei „vonden" gezocht.

Niet alzoo Wilhelmina van Nassau.

Zij komt op voor haar belijdenis.

Een ander feit: 2 Dec. 1913, bij een huldiging in den Haag, na Troelstra's afschuwelijke vergissing. Hoor slechts: „Wij zijn veilig in Gods hand. Het Evangelie behoort ook aan de toekomst, het gaat met ons mee, het gaat ons voor. Daaruit put ik mijn kracht, in den nieuwen tijdkring."

Wilt ge nog een proeve?

Luister dan naar haar Kerstgroet 25 Dec. 1914: „Laten wij met de herders gaan in het gebed naar de Kribbe, naar het Kruis met al onze nooden." „Het Kindeke in Bethlehem vraagt veel vertrouwen."

En laat al ons vragen verstommen en ten slotte overgaan in geloof en aanbidding."

En eindelijk — maar we houden op met citeeren — ligt nog het telegram van gelukwensch aan het Bijbelgenootschap te versch in het geheugen, om niet te weten, dat onze Vorstin hare belijdenis getrouw bleef en zich het Evangelie van Christus niet schaamt.

God behoede Oranje en Nederland.

En Hij beware beiden bij Zijn Heilig Woord.

Christus vóór alles!

N.

Z.

**** Ingezonden.**

Mogen we onze lezers er nog eens op attent maken, dat „ingezonden" stukken moeten worden gezonden aan het redactie-adres te Zegwaart.

Ook die, welke betrekking hebben op artikelen, welke door onze medewerkers zijn geschreven. Wij zorgen dan wel, dat ze naar het juiste adres worden doorgezonden.

**** Wethouders.**

In de gemeenten Zegwaart en Zoetermeer zijn de aftredende wethouders weder herkozen.

In Zoetermeer zijn enkele raadsleden door anderen vervangen.

In Zegwaart is echter alles nu precies hetzelfde gebleven.

Er was bij alle groepen eenigen twijfel of de Antirev. wethouders herkozen zouden worden.

Voor al in Zegwaart viel dat te betwijfelen.

Toch zijn ook de heeren, zij het na verschillende stemmingen weder in hun ambt bevestigd.

Wij wenschen deze heeren geluk.

Alsmede de gemeenteraden.

En ook — de burgerij.

Wellicht ligt in den gang van zaken bij deze verkiezingen ook voor de wethouders zelve een zachte wenk, om zich op sommige punten, nog wat te herzien.

Moge de nieuwe periode op verscheidend gebied ook een nieuw getuid doen hooren.

En zij het onze wethouders vergund daaraan krachtig mede te werken.

28 Sept '23

Bazuiniging en Artikel 40 **Bezoldigingsbesluit**

Onze medewerker Am. schreef in zijn artikel over de Ministerswisseling ook over bezuiniging en de ambtenaren. Onze correspondent te Leidschen dam kwam naar aanleiding daarvan met een „ingezonden“.

Zelf hebben we stelselmatig dit teere puntje niet aangeroerd.

Om begrijpelijke redenen. We zijn zelf (niet als redactie, doch in andere kwaliteit) te na bij deze aangelegenheid betrokken. Allen schijn, „de Courant“ voor persoonlijke doeleinden te gebruiken, hebben we steeds willen mijden.

Ook weerhielden we onze pen, daar we vreesden, beschuldigd te worden deze aangelegenheid niet objectief genoeg te bezien en deze kwestie niet genoeg te kunnen losmaken van persoonlijke belangen en inzichten.

Anderzijds beseffen we ook, dat het toch niet aangaat, als publiciteit botweg te zwijgen over eene aangelegenheid, die heel het volk belang inboezemt en waar ieder dagelijks over spreekt.

Wat nu de zaak zelve aangaat, willen we voorop stellen, dat we bezuiniging absoluut noodzakelijk achten.

Maar even sterk leggen we den nadruk er op, dat die bezuiniging moet komen van heel het volk.

Niet alleen door salarisverlaging der ambtenaren.

En nu doet het vreemd aan, dat wel met een groot woord en een breed gebaar steeds gewag wordt gemaakt van een bezuiniging waaraan alle rangen en standen de gevolgen van moeten ondervinden en dat ieder daarvoor offers moet brengen, maar wanneer men vraagt naar de daarvoor te treffen maatregelen, dan hoort men niet anders dan salarisvermindering van

ambtenaren, terwijl men voor andere categoriën geen wegen weet aan te wijzen, om ook die in de bezuinigingsmaatregelen te doen deelen.

Nemen we een ambtenaar met circa f. 3000 salaris (en de meesten blijven daar beneden) waarvan dan nog 4 of 8 procent classificatie afgaat, alsmede 8½ pCt. voor pensioen) en wil men 10 pCt. bezuinigen, dus f. 300 verminderen — dan is elke ambtenaar (resp. onderwijzer) daarvoor dadelijk en gewillig te vinden — mits — zij buurman, die in het vrije bedrijf, volgens *eigen opgave* (en die is niet hoog) ook f. 3000 inkomen heeft (zonder eenigen aftrek) eveneens zal f. 300 op de een of anderwijze (bij extra bezuinigingsbelasting) heeft te offeren.

Men betracht dan recht en billijkheid en maakt dan tevens, dat beiden met de helft f. 150, kunnen volstaan.

Zoolang men nu niet een dergelijke maatregel (of een andere en betere) weet te heffen kan men het den ambte naar niet kwalijk nemn, dat hij niet gewillig in de bezuiniging berust.

Men moest dan eerlijkheidshalve het „ieder moet offers brengen“ maar liever achterwege laten.

En nu het garantie-artikel 40.

Dat waarborgt de salarissen zooals die 1 Juli 1923 genoten werden.

Ook daaraan wil men tornen.

Alsof niet „gerechtigheid“ een volk verhoogt, maar alsof de verlossing van het „onrecht“ moet komen.

Alsof de zonde „die het onrecht op de straten doet struikelen“ niet meer een schandvlek der natie is.

De toepassing van het „nood breekt wet.“

Alsof het „ook als men tot zijn schade gezworen heeft“, niet meer bestaat.

Meent men nu werkelijk, dat de zegen Gods op land en volk kan rusten, als men dergelijke dwaalwegen inslaat.

Wij willen onze lezers eens wijzen op wat de redactie van het Geref. Jongeli.bl. (geen ambtenaar) daarover zegt, wijl het volkomen onze meening weergeeft.

Gewezen wordt op de verderfelijke „Nood-breekt-wet-theorie“ die door ons volk zoo verfoeid is in de oorlogsjaren. Hoe heeft het gekookt in het gemoed van ons volk toen zelfs „neutraliteitscontracten door Duitschland een vodge scheurpapier werd genoemd. Onze ruimte laat niet toe woordelijk te citeren, anders deden we het gaarne.

Terecht wordt daarin opgemerkt, dat, als zulke wijzigingen in stoffelijke zaken met één pennestreek kunnen geschieden, waarom dat dan ook niet kan in geestelijke belangen.

Met één pennestreek de Staatsloterij afschaffen of de Leerplichtwet wijzigen, of de Stemdwang intrekken of de Zondagswet invoeren.

Maar dan heeft men allerlei „vonden“.

Dan is er een heele soeza aan verbonden, voordat dit kan.

Men versta nu echter wel.

We verlangen voor niemand een uitzonderingspositie.

Maar men treffe de ambtenaren op andere wijze dan door intrekking van art. 40.

Ook ga men niet den weg op, zooals „De Nederlander“ wil, omdat art. 40 niet letterlijk, doch geestelijk toe te passen, niet naar de letter, maar naar den geest.

Dan staat de deur open voor allerlei willekeur.

Eidelijk wijzen we nog op een uitslating van den heer De Geer, oud-Minister van financiën, die betoogde, dat als art. 40 wordt ingetrokken, men nog niets verder is, want krachtens artikel 4 van de algemeene bepalingen behouden alle vroeger verkregen rechten, ook al worden de wetten gewijzigd.

Daarom zou noodig zijn een Wet, waarbij dit artikel buiten werking wordt gesteld.

Maar dan zet men de deur open voor alle onrecht.

Waarom zou men, bij intrekking van art. 40, ook maar niet heengaan en zich niet houden aan gesloten contracten voor den bouw van rijksgebouwen, of voor een eenmaal afgesloten koop van rijksbenoodigdheden. Moet het Rijk aan een ingezetene of aan een fabriek, een bepaalde som betalen, welnu, men haalt er eenvoudig een streep door, of betale kortweg 20 procent minder uit.

Wat zou de burgerij van zoo iets zeggen?

Ook vergete men ten slotte niet, dat heel de bezuiniging een schijnvertoon is.

Geeft de Staat 100 miljoen minder in omloop dan ontvangt hij daarvan 30 miljoen minder aan belasting. Wordt 30 miljoen op salarissen bezuinigd dan komt daarvan 10 miljoen

minder bij den fiscus terecht en die 30 miljoen doet de inkomens der leveranciers niet evenveel dalen, waardoor alweer 10 miljoen minder in 's Rijks schatkist vloeit. En zoo blijft het een cirkelgang.

Vlootwet.

Er wordt een propaganda in ons land gevoerd tegen de Vlootwet, kennelijk met het doel de Chr. Regeering een hak te zetten en een politiek relletje te maken.

En de droge leuterpraat, die daarbij wordt aangevoerd is voor onze lezers al te doorzichtig.

Daar echter handteekeningen worden verzameld, kunnen we niet anders dan uitdrukkelijk adviseeren: „Teekenen niet!“

Wel wordt in S. D. A. P.-kringen sterk gewerkt met het verband tusschen Vlootwet en Bezuiniging, doch dit is vergeefsche moeite, wijl ieder weet, dat er geen verband tusschen die beide bestaat.

De 140 miljoen te kort zal blijven, of de Vlootwet er komt of niet.

Deze wet kost aan Nederland zoo goed als niets.

Indië betaalt dat zelf en Indië en den Volksraad aldaar roepen steeds luider om spoedige afwerking van de Vlootwet.

Toch propageeert men — tegen beter weten in — er maar op los.

En de Vrijzinnige pers neemt o. i. ook of een vijandige of een te slappe houding aan.

Uitzondering is het „Utrechtsch Dagblad“ van den Vrijheidsbond.

Maar wat hebben wij voor belang bij Indië.

Och, heel eenvoudig dit, dat zonder Indië Nederland economisch niets is.

Indië geeft handel en nijverheid en werkverschaffing, ook aan een groot deel van onze bevolking hier te lande.

Door Indië zijn we een koloniale mogendheid. Mede door Indië zijn we nog niet Europa's voetveeg.

Daarom — in ons eigen belang — hebben we voor de belangen en de veiligheid van Indië te waken.

En daartoe dient de Vlootwet.

144

Postcheque- en Girodienst.

Als er ooit een synopa hie-instelling in ons land zichzelf in discrediet heeft gebracht bij het publiek, is het wel die van de Post-cheque- en Girodienst. Een averechtsche bezuiniging deed de zaak in de war loopen. Zulk een bedrijf laat zich niet met een handmdraai centraliseeren. Ieder aangeslotene was voorheen tevreden over den gang van zaken. Elke overschrijving geschiedde op tijd en geregeld werd men met zijn saldi op de hoogte gehouden. Totdat een mijnheer in Den Haag de zaak eens eventjes zou reorganiseeren. Eventjes zeggen we, tenminste het had er allen schijn van. De gevolgen hebben zich geducht doen gevoelen. Eerst voor de rekeninghouders, maar nu voor de Staat zelve. Het einde der chaos was een totale stopzetting van het Rijks Giroverkeer. Verschillende hulpmiddelen werden aangewend om de rekeninghouders van dienst te wezen met de uitbetaling van geldsommen en opgevraagde saldi's. Eigenaardige berichten hebben in de pers de rondte gedaan. Sommige werden door één vergissing op papier ineens schatrijk natuurlijk ten koste van een andere rekeninghouder of van Vader Staat.

Niet te verwonderen is, dat men in 't algemeen zijn sympathie verloren heeft in deze Staatszaak. Bijna iedere zakenman doet het verzoek aan zijn cliënten, niet meer per giro te betalen.

De bladen hebben zelfs al gemeld van een rekeninghouder, die met de Staat zal gaan procederen voor deze stopzetting. Of het wat zal uithalen?

't Slot van de geheele geschiedenis is, dat de particuliere banken nu zelve een girodienst hebben opgericht, teneinde het verkeer wee' over haar te leiden. Aanvankelijk met groot succes. Nu zit men in Den Haag met een ontredderd gecentraliseerd girohoofdkantoor.

Nogmaals bezuiniging aan den verkeerden kant.

** Cursus Rundveekennis.

De afd. Z.-Z. van de Holl. Mij. van Landbouw organiseert een wintercursus in kennis van Rundvee.

Een nuttig ding, en zeer door ons aanbevolen. Laat ook onze jonge landbouwers en veehouders er van profiteeren.

Het Bestuur van de Holl. Mij. van Landbouw te Z.-Z. schijnt echter van het nut dezer cursus niet al te zeer doordrongen te zijn.

Immers, anders zou men alles doen om ieder te bereiken.

Dit is niet geschied.

Deze zich noemende „neutrale" vereeniging, schijnt niet zoo onpartijdig te kunnen zijn, om ook aan onze redactie hare mededeelingen te verstrekken en aan onze administratie hare advertenties.

Of is de bedoeling dat „onze" menschen niet worden toegelaten. Dat men het dan ronduit zegge.

We hebben dit verschijnsel al meer malen in deze vereeniging opgemerkt en steeds — gezwezen.

Doch thans meenen we, dat we dit niet langer mogen doen.

Er zijn ten onzent meerdere publieke corporaties, die wel uit alle kringen leden en donateurs wenschen doch zich niet kunnen opwerken tot een behoorlijke onpartijdigheid. Ons dacht, daar moest nu eindelijk eens een eind aan komen. We leven niet meer in 1870, doch in 1923.

Nog eens (en voor 't laatst) Artikel 40

We ontvingen over 't geen we over dit art. 40 Bezoldigingsbesluit, schreven een 5-tal brieven, waarin eenige bezwaren werden ingebracht tegen 't geen we daarover hadden naar voren gebracht, welke brieven echter niet als „ingezonden" stukken zijn bedoeld.

We zijn erkentelijk voor dit blijk van belangstelling en zullen er als be wijs dat we er goede nota van namen iets van zeggen.

En dan is er iets „algemeens" in deze brieven, n.l. dit, dat er uit blijkt, dat men *absoluut niet begrijpt wat art. 40 eigenlijk is.*

Misschien zijn we het duidelijkst, als we aangeven wat art. 40 *niet* is.

Art. 40 houdt niet in, dat de salarisregelingen gehandhaafd kunnen blijven, maar doelde de werkelijk genoten jaarwedden op Juli '22.

Het bedoelt deze niet vast te leggen, dat iemand, die op dien datum f 1800 had en volgens zijn regeling tot f 2500 kan klimmen, ook die f 2500 blijft gewaarborgd, doch slechts die f 1800.

En kan dan ook met handhaving van art. 40, toch op de salarissen bezuinigd worden, zelfs veel meer dan 20 pCt.

In het door ons gestelde geval zou zelfs die bezuiniging f 1000 kunnen zijn.

Het bedoelt niet, een „eeuwig edict"

te zijn.

Hoogstens kan het slechts 40 jaren werken. Stel de jongste ambtenaar was op 1 Juli '22 18 jaren oud — maar over 40 jaren gaat hij — als hij nog leeft en nog ambtenaar is — met pensioen.

Over 40 jaar kan er niemand meer zijn, die onder art. 40 valt.

Maar dat is nog slechts theorie.

De practijk is, dat het slechts 20 jaar kan werken, aangezien op alle salarissen toch kan bezuinigd, behalve op die van hen die op hun maximum staan en niet meer van standplaats of positie veranderen. Dat zijn alleen menschen van boven de 40 jaar.

Maar zoo vraagt men, ontstaan er geen verkeerde verhoudingen, wanneer aan dezelfde lessenaar 2 ambtenaren zitten, of in dezelfde school 2 onderwijzers werken, waarvan de een hooger bezoldigd is dan de ander?

Vraag: „Gebeurt dit dan nu niet?."

Als in een school een onderwijzer werkt boven 40 jaren op zijn maximum salaris en er staat een hoofd van 25 à 30 jaren (en zoo zijn er duizenden) dan krijgt die onderwijzer nu toch ook meer salaris dan het hoofd.

De salarissen zouden niet zijn te betalen, als het minimum van den hooger ambtenaar nog moest uitgaan boven het maximum van den lageren titularis.

En ook zelfs voor de kleinere groep wier salaris krachtens art. 40 niet verlaagd zou kunnen worden, blijft de weg open tot vermindering van tractement, aangezien de wet onderscheid maakt tusschen salaris en tractement en wel het eerste, doch niet het laatste in art. 40 gewaarborgd ligt. Alle bijkomende niet standvastige toelagen (woninghuur, kindertoeslagen enz.) behooren niet tot het in art. 40 gewaarborgde bedrag.

Wie dan ook goed rekt, vindt, dat de sommen, welke voor handhaven dit art. noodig zijn, zoo klein zijn, dat het feitelijk op een salarisdudget van 260 millioen de moeite niet loont.

En eindelijk dient nog opgemerkt dat het bij de ambtenaren niet allereerst gaat over art. 40 en de 10 procent — zij zijn gaarne bereid in 's lands belang dat offer te brengen — doch over de wijze, waarop dit geschiedt.

Art. 40 is niet maar een los woord van een Minister bij een audiëntie, jaren geleden in dagen van overvloed

gesproken, doch het is een Koninklijke toezegging, gegeven in een tijd van financieele malaise namens geheel de regeering, welbewust gesproken. De Regeering kan dat gegeven woord terugkrijgen, mits het in overleg met de ambtenaren, na behoorlijke motiveering en opening van zaken, wordt gevraagd.

Over het tweede punt, wat ons uit die brieven blijkt, en geen verband met art. 40 houdt, een volgende keer nader.

** Kamerkieskring Leiden

Er schijnt een vergadering van de Kamersectie „Leiden" op komst te zijn.

Althans, we vernamen, dat onze Redacteur, de heer H. Nieuwenhuisen is aangezocht, om daar op te treden met het onderwerp: „Waarom een andere wijze van candidaatstelling voor de Tweede Kamer?"

De heer N. moet in beginsel deze opdracht hebben aanvaard.

Nadere bijzonderheden, omtrent plaats, tijd en aard der vergadering kan men ons nog niet verstrekken.

15 Nov '23

KANT STREETS.

** Slippendrager ?

In Zoetermeers raadzaal werd de voorzitter door den heer L. Facee Schaeffer „den slippendrager van rechts" genoemd.

Of dit nu een „scheldwoord" is, zooals door den voorzitter werd opgevat, wagen we te betwijfelen.

Vast staat echter voor ons, dat het als zoodanig niet werd bedoeld.

Bedoeld werd, dat de voorzitter zich door „rechts" op slechtouw laat nemen, of in 't zog van rechts vaart.

Of dit juist is, doet hier niet ter zake.

Wij beoordeelen dat thans niet.

Maar als dat bedoeld is, had het ook moeten worden gezegd.

Nu is er heel iets anders gezegd.

Een „slippendrager" is iemand, die bij een eervolle, deftige begrafenis de slippen van het lijkkleed vasthoudt.

Zóó en niet anders is de beduidenis van dit woord.

En zoo opgevat hebben we hier een tragisch geval, en is het niet zoo zeer beleedigend voor den voorzitter, als wel droevig voor „de rechter partijen".

Deze zijn dus volgens Z.Ed.Achth. grafwaarts gedragen.

Begraven — wel deftig en met groote eere!

Zóó deftig, dat zelfs een man van de positie des voorzitters, het lijkkleed hield.

Wel zéér vereerend — maar toch — o, droef geval, maar toch — begraven!

Dit deed ons — van de familie zijnde — vreemd aan, wijl ons geen kennisgeving gewerd.

Mogen wij eens weten, wanneer de heer Schaeffer lijkschouw hield, en als het niet in strijd is met politieke ambtsgeheimen, zouden we ook gaarne weten, aan welke kwaal deze doode is heengegaan?

't Is zoo de gebruikelijke vraag: „Wat heeft er aan gescheeld?"

Hulp voor „Onbehuisten"

Deze nuttige vereeniging, gevestigd te Amsterdam, heeft een orgaan van denzelfden naam, dat verschijnt viermaal in het jaar tegen f 1 per jaar. Voor haar nuttig streven zoekt zij gelidelijken steun, voor haar kwartaalblad abonné's.

Deze arbeid is gewijd aan de bescherming van kinderen, vrouwen, zwervers, ontwrichte gezinnen en gedeclasseerden.

Ter kennisneming van den arbeid en het Blad, nemen we uit het laatste over het volgende stukje:

Ziet ge één uit Zwakheid vallen
Reik hem dan de Broederhand.

Bob, kleine wees, 15 jaar oud, had gestolen.

Hij, de leuke jongen, met iermen oogopslag, had zich vergrepen aan geld van zijn baas, bij wien het Huis hem in de leer had gedaan. Waarom toch gestolen? Hij had toch een goed Weeshuis. Gebrek had hij dus niet.

Een psychologisch raadsel. Maar gestolen had de knaap; dat stond vast en dat erkende hij ook.

's Avonds 8½ uur belde de jongen aan. Hij noemt mij Paatje, zooals velen. Waarom? Alweer een raadsel. Maar ongevraagd, gebeurt het soms, zoo ineens, door jongens en door meisjes.

„Paatje, mag ik boven komen?" „Natuurlijk Bob. Welkom hoor!"

„Paatje, 'k heb een half uur tijd en nu mag ik even bij U afscheid nemen, morgen ga ik weg, 'k weet niet waarheen." „Weet je dat niet?" Ik zag heel goed wat een groote teleurstelling het was niet-te-weten in welke

Inrichting, hij, de kleine misdadiger, den volgenden dag zou intrekken.

Mogelijk is het paedagogisch

„En Bob, heb je spijt?" „O, ja Paatje, heel erg, maar 't gebeurt ook niet

weer, hoor! Ik weet nog niet hoe ik er toe kwam, zoo ineens, ziet U, heb ik dat geld weggestopt, toen ik 't zag

liggen bij m'n baas. En toen, ja toen, werd er gezocht . . . en 'k was blij dat ik het kwijt was."

„Dus Bob, beslist neem je voor nooit weer iets, wat ook, weg te nemen?" „Wel vast, hoor Paatje!"

„Komaan Bob, we hebben nog een kwartier den tijd; dat is 3 maal 5 minuten. Eén vijf minuten om je krachtig aan Onze Vader, die de zonden

vergeeft, op te dragen, een 5 minuten

En na tien minuten zei ik onwille-

om wat te praten." En zoo geschiedde

keurig: „Bob, kan je m'n liefdemandje nog?" „Nou Paatje!" „Welnu, daar

staat nog 't kleine, leuke rieten mandje, dat je dezen zomer leende, toen je met vacantie ging, kijk, je naam

prijkt nog op den leeren label. Dat mandje gaf je mij eerlijk terug Bob,

en nu is 't van jou en zullen we 't verpakken met alles wat je nuttig kan zijn. Kijk, ook een Bijbeltje en ook

het prachtboek „Geen Dag zonder God". En papieren en pennen en potlood en nu ja, kijk zelf maar na."

„Een mesje!" „Natuurlijk, Bob, je blijft een jongen, dus krijg je een jongensmes er bij".

In 5 minuten was alles klaar. En Bob? Het kind stond te trillen op zijn

been. Vloog ineens op, pakte me om m'n hals en met 'n uitroep „Paatje lief", gaf hij mij een zoen. En dat doet

een Hollandsche jongen niet gauw. Met moeite maakte ik me los; leidde

Bob de trap af. Zag het kind na met vochtig oog en dacht even:

„Gevallen, maar opgericht door Gods genade."

Tot ziens m'n jongen. Jou zie ik wel eens terug.

J. HENGEVELD.

24 Nov '23

145 A

** Banierdragers.

De Banier, orgaan der G. S., betreurt den val van Colijn en het Ministerie, pleit voor het bezuinigingsprogramma en voor de Vlootwet, waar Ds. Kersten dan ook mee accoord ging.

Echter spreekt het den wensch uit, dat er nu voorgoed een eind komt aan de samenwerking met Rome.

We verstaan dit niet.

Welke samenwerking bedoelt men toch.

Bij de stembus bestond die sinds 1918 al niet meer.

En in de Kamer, was er op vooraf omschreven accoord samenwerking op sommige punten, om de regeering te

Maar aan die samenwerking heeft Ds. Kersten zelf trouw meegedaan.

Wat wil men dan? Laat men eens met correcte voorstellen komen en aantoonen, dat regeeren mogelijk is door rechts, zonder die samenwerking

De G. S. P. is voorloopig nog niet aan de 51 zetels toe. En A.-R. met C. H. zijn niet sterk genoeg. Of denkt men practisch de idealen der G. S. P. te verwezenlijken (Zondagswet, Vaccinatie enz.) met Vrijzinnigen en S. D. A. P.? Maar hoe dan?

Och, of men ons eens uit den droom hielp!

1 Dec '23

** Raadsverslag en Ruimte.

We vragen onzen lezers om geduld.

Er zijn in de beide gemeenten 2 belangrijke raadsvergaderingen gehouden, die we gaarne volledig „verslaan" Vergaderingen ieder van 2 lange avonden.

In dit nummer vindt men het tweede gedeelte van die te Zoetermeer.

Voor Zegwaart moet een week gewacht.

Wij worstelen in zulke tijden met onze ruimte.

En wellicht, moeten we die van Zegwaart ook nog splitsen.

We komen de volledige redevoeringen bij de algemeene beschouwingen onzen lezers voorleggen, doch men oefene geduld.

Er zijn nog meer gemeenten behalve de onzen, die recht op een deel der ruimte hebben.

We zullen echter ons best doen.

D. H. J. J. J.

J. H. J. J.

We maken den geachten inzender er op attent, dat de verdraging niet ligt bij het moderamen, doch bij de politieke commissie, die met een gewijzigd rapport zou komen, gegrond op de gegevens van de laatste raadsverkiezing. Zoolang deze commissie niet gereed is, kan het moderamen geen vergadering uitschrijven, tenzij deze commissie ontheffing van haar taak vraagt.

Red.

15 Dec 1922

31 Jan 22

13-1-22

146

van de ramp opgedregd.

** Staatskundig Gereformeerde Partij en art. 35

Er is in den laatsten tijd in de grote pers een en ander te doen geweest over de vraag, waar de Chr. Geref. politiek thuis hooren.

Velen trekken op met de S. G. P. (ds. Kersten).

Door anderen wordt geleeraard dat ze daar niet behooren, doch in de A. R. partij.

Er is ook vergaderd, gerefereerd en gediscussieerd en geconcludeerd, dat de bezwaren veler Chr. Geref. niet degaan tegen het program der A. R. Dat onderschrijft men — doch tegen de practische toepassing daarvan.

Kunnen de Anti's dus hun leven beteren en leer en leven (politiek) in overeenstemming brengen, dan vinden ze de Chr. Geref. aan hun zijde.

Tegen deze voorstelling komt Ds. Kersten met klem op.

Neen — zoo zegt hij — (en hij kan het weten) er ligt een groote kloof tusschen de A. R. en de Chr. Geref.

Deze laatste handhaven in hunne belijdenis altijd nog art. 36 en dat doet niet de A. R. doch wel de G. S. P. weshalve de Chr. Geref. niet bij de A. R. doch bij de partij van Ds. Kersten behooren.

Is dat zoo? Joo ja, dan stoelen G. S. P. en H. G. S. (Gravemeijer) op den zelfden wortel en zijn ze beiden Roomsche. Die verwantschap komt trouwens ook op onze punten uit.

** Kamerkieskring Leiden.

Door het Bestuur van den Kamerkieskring „Leiden“ der A. R. partij is een lijstje van sprekers, die bereid zijn in den komenden winter voor de Kiesvereniging op te treden, aan die Kiesverenigingen toegezonden. Het zijn in alphabetische volgorde de volgende heeren:

K. Brants, Leiden; T. S. Goslinga, Leiden; P. van Nes Cz., Bodegraven; H. Nieuwenhuijsen, Zegwaart; K. War naar, Sassenheim en R. Zuidema, Leiden. De correspondentie over plaats, tijd en verdere condities moeten met de sprekers zelve worden afgedaan.

** Driemanspolder.

Men vraagt ons, waarom we geen melding maakten van het bedanken van den heer A. Bos Mz. als dijkgraaf en van den heer C. van Dijk als secretaris-penningm. en evenmin van de benoeming hunner opvolgers de heeren K. Vis en J. G. Koole in die functies.

Het antwoord kan kort zijn:

„We hebben dit niet tijdig geweten. Men heeft ons daaromtrent niet ingelicht.“

Dit geschiedde blijkbaar wel aan andere bladen.

Doch niet aan onze redactie.

Blijkbaar zijn er geen eigenaren onzer richting, die in dien polder bezittingen hebben.

Indien wel, dan betalen die menschen zeker geen polderlasten.

Of tellen we eenvoudig niet mee?

We weten gelukkig niet, wie we voor dergelijke behandeling aansprakelijk moeten stellen.

Miet des te meer vrijmoedigheid kunnen we bovenstaand schrijven.

En we zullen niet nalaten, als het pas geeft, al dergelijk exclusivisme te signaleeren.

** Kanttekeningen Raadsverslag.

Onze opmerkingen bij de raadsverslagen worden blijkbaar gewaardeerd, zeer tot onze verheugenis.

Natuurlijk stemt niet ieder er mede in. Ook zeer tot onze verheugenis.

„Wee, indien alle menschen wel van u spreken!“

Toch blijkt, dat ze niet altijd goed worden gelezen.

Voor al „ironie“ schijnt niet altijd juist te worden verstaan.

Di bleek ons uit een vriendelijk schrijven van den heer D. v. Duijvenbode, waarin beweerd wordt, dat de nederen, waarom hij liefst niet naar Delft gaat, niet gelegen is, in één der door ons genoemde punten.

Natuurlijk wisten wij dat ook wel, Maar we wisten niet wat eigenlijk de reden was. Nu kunnen we onze lezers echter inlichten. Het zij er twee.

Vooreerst meende de heer D. dat de heeren van Delft hier vaak genoeg komen, om te onderhandelen en dus een reis naar Delft overbodig is en voorts, dat zulke reizen voor hem te veel tijdverlies meebrengen.

We hopen den heer D. langs dezen weg te hebben voldaan en verklaren gaarne, dat wij met onze 3 ironisch bedoelde veronderstellingen, absoluut en niets ten nadeele van den heer D. hebben willen zeggen.

Zijn wij door onze ironie oorzaak

van die opvatting geweest, dan sta hier ons hartelijk gemeend excuus.

Evenzoo aanvaardden wij gaarne het excuus van den heer v. D. aan ons adres, wijl zulk een ondeugende opvatting ook maar één oogenblik bij hem post vatte. Maar die is nu weg.

En naar we hopen, voor goed, ook voor de toekomst weg.

** Theorie en Praktijk.

De Herv. (Geref.) Staatspartij (H. G. S.) beroemt zich er op steeds te ijveren voor de handhaving van de 1e tafel van de Wet Gods.

In den Staat, en door den Staat, behoort in hooge en lage kringen Gods Naam, Gods Dag, enz. geëerd te worden.

Immers „Nederland“ is een Christenland met een gedoopte Natie. In alles moet de Overheid de Christelijke belijdenis handhaven.

En wij A. R. en ook de C. H. zijn de mannen die wel spreken van Christelijke grondslagen, doch er niet naar handelen en een „neutrale“ Staatskonde beoefenen.

Dat is de theorie.

En de practijk? Men zou mogen verwachten, als dergelijke vraagstukken aan de orde zijn, dat dan de H. G. S. vooraan staat in den strijd, tot handhaving van de Wet Gods.

Helaas, men vergist zich.

In de najaarszitting der Prov. Staten van Zuid-Holland werd een voorstel om de vergaderingen met gebed te openen aangenomen met 32 tegen 30 stemmen. En onder die tegenstemmers behoort ook het Statenlid de Graaff (H. G. S.) in bond met de linkerzijde en enkele . . . R. K.

Zegwaart, 12 Febr. 1924.

Mijnheer de Redacteur.

Op 2 Febr. 1920 richtten Ged. Staten van Zuid-Holland aan heeren Burgemeesters en wethouders in de gemeenten der prov. Z.-Holland een schrijven over hets onderwerp „Samensmelting der gemeenten.“

Op 6 Sept. '22 waren de besturen der verschillende kiesverenigingen bijeen in het Spaanbankgebouw te Zegwaart en toen is er gevormd een Comité tot onderzoek van samensmelting der gemeenten Zoetermeer en Zegwaart.

Nadat verschillende commissies waren benoemd en dikwijls afzonderlijk hadden vergaderd, zijn alle leden van het comité weer bij elkaar geweest in Maart 1923. Besloten is toen om direct na de gemeenteraadsverkiezingen weer te vergaderen en dan de zaak flink aan te pakken.

Wat een droevig resultaat.

Heden, bijna een vol jaar daarna en we hebben nog niets gehoord. Er was een moderamen benoemd, dat de zaak zou regelen en de leden ter vergadering oproepen. Wij leven immers in een gecultiveerde streek en hebben de trekschuit allang vergeten, maar genoemd moderamen schijnt ze nog te prefereren boven de tegenwoordige vervoermiddelen.

Inmiddels, U beleefd dankend voor genoten plaatsruimte

A. VAN DER SPEK.

Anhu. Red. - Vrijg. ltr

* * Herbenoemd.

Bij Kon. Besluit werd de Edel-Achth. heer F. S. G. Bos opnieuw benoemd tot burgemeester der gemeente Zegwaart.

Ook „De Courant” wil Zijn Edel-Achth. deswege complimenteeren.

’t Is nog geen jubileum en dus maken we de rekening nog niet op.

Toch kan geconstateerd, dat in moeilijke tijden de leiding zoo was, dat de gemeente bewaard werd voor groote „stroppen” en overmatig hoge „belastingen” zooals in vele gelijksoortige gemeenten het geval was.

Onder die moeilijke omstandigheden vallen niet slechts de tijdsomstandigheden, als mobilisatie, crisis, distributie, malaise en wat daarvan de gevolgen waren, maar vooral ook de weinige steun in den raad.

Dit tijdperk kenmerkt zich door een volhardend het hoofd moeten bidden aan een would-be-oppositie, die afmattend maakt.

Een oppositie daarom te verwonderlijken, wijl ze in hoofdzaak gevoerd wordt door hen, die destijds het hardst geijverd hebben, om den heer F. G. Bos, als burgemeester benoemd te krijgen.

Het is destijds „andersdenkenden” kwalijk genomen dat zij ijverden voor een burgemeester, die geheel uit hunne beginselen leefde.

Dat ging niet tegen den persoon. De historie bewees het tegendeel. Dat was hun goed recht.

Nu zijn de voorstanders veranderd in bittere tegenstanders. „’t Kan verkeeren” zei Brederoo.

Mogel er voor den burgemeester rustiger tijden aanbreken, waarin opbouwende critiek het gemeentebelang dient.

Nu hebben we jarenlang gezocht naar „wat vrijzinnige Christenen” gelooven en we kwamen dan altijd weer terecht bij een dominé, die Arminius, Opzoomer, Hofstede de Groot, Meijboom, Scholtes, Kuene, Bakels, Baptist, Heering, Zillinger Molenaar, Ierison, Westmeijer, Bruinings, Hugenholz enz. enz. heette.

We gelooven het gaarne. Allen met dit onderscheid, dat het dan wordt: Niet-gelooven op gezag van een dominé.

Zelfs bestaan er geen waar-Chr.-geloovigen die gelooven op gezag van den Bijbel, zonder meer.

Het is een onware voorstelling van het geloof der „rechtzinnigen”.

Heusch — deze menschen zijn nog te verstandig om te gelooven op gezag.

Ze hebben waarlijk niet genoeg aan dominé, kerk of Bijbel. Zulke onbenulige, onmozele halzen zijn deze dompers van de nachtschool gelukkig niet.

Zoo’n lichtvaardig oppervlakkig geloof of ongeloof laten ze maar liefst aan de vrijzinnigheid over.

Om te „gelooven” moet wat dieper gegraven worden.

Zulk oppervlakkig geloof is in strijd met art. 5 van de Ned. Geloofsbelijdenis.

Hoogstens, grijpt men dan het „historisch” geloof, ’t welk geen „oprecht” geloof is, waarin wel een „zeker weten”, doch een „vast vertrouwen” gemist wordt en vroeg of laat bezwijkt voor de „historische critiek.”

Neen het echte geloof wordt geboren, in de diepte der ziel, na zwaren worstelstrijd, gaande in ondergrondse verborgen bedding, doch dan met kracht, door de kracht Gods, dat is door den Heiligen Geest, naar buiten uitbrekend, helder klaar bewust ook voor het verstandelijk denken.

Tusschen waar geloof en wetenschap bestaat nooit strijd.

Het ware geloof berust op de aanvaarding van het Woord Gods en het getuigenis des Geestes in onze zielen.

Hoor slechts: Art. 5: „En wij gelooven zonder eenigen twijfel al wat daarin (n.l. den Bijbel) begrepen is en dat niet zoozeer omdat ze de kerk aanneemt, maar inzonderheid omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat ze van God zijn.”

Daarom klimt de bede op: Heer, al maak ons uwe wegen, Door Uw Woord en Geest bekend.

Er zijn helaas, velen, die niet ontwikkeld genoeg zijn om te gelooven.

Voor dezulken is het zaak, zich liefst niet op glad ijs te wagen.

Want heusch, ze tuimelen, nog eer ze goed staan.

14 April '24

146A

Zegwaart, 1924.

Geachte Redactie!

Vriendelijk verzoek ik U opname van onderstaande regels.

Maandag 3 en Dinsdag 4 Maart gaf de Gymn. Vereen. „Pro Patria” alhier, haar jaarlijksche uitvoering. Gezegd mag worden, dat wat het Gymnastiekprogramma betreft, de uitvoering als wel geslaagd mag worden beschouwd. Steeds heb ik met belangstelling haar uitvoeringen bijgewoond en me verwonderd, dat er zoo weinig menschen van onze zijde hun belangstelling toonden. Toch is het echter met dit schrijven mijn bedoeling niet er toe op te wekken.

Wat hier van de reden is, wil ik u mededeelen, en juist dit deed mij besluiten in een „ingezonden stuk” dit ter kennis te brengen van de lezers van dit blad. Na het einde van het Gymnastiekprogramma is men gewoon nog een samenspraak of een of meer voordrachten te houden.

Naar aanleiding hiervan moet ik mijn ergernis uitdrukken over de spottende en de zedeloosheid van de voordracht; en de laatste samenspraak om met het Heilige van Gods Woord en de ernst van den dood te spotten, is meer dan schandelijk.

Ik kan me dan ook niet begrijpen, dat het bestuur van die vereeniging zulks toelaat. Temeer, waar men als neutraal wil doorgaan, en dus toegankelijk moet zijn voor ieder, zonder in zijn godsdienstige overtuiging gekrenkt te worden, door datgeen wat er gedaan wordt.

Daar ze dit niet doet, acht ik mij verplicht als op dien avond aanwezig geweest te zijn, hier tegen te waarschuwen, en hetgeen daar is gepasseerd ter kennis te brengen van de le-

zers. Mocht het bestuur geen waarborgen geven, dat zulks niet meer zal gebeuren, zoo moet ik ten sterkste het bezoek aan haar uitvoeringen ontraden.

Met dank voor de verleende plaatsruimte, verblijf ik;

J. VERMEER Lzn.
L. WALLÉN.

(Ook van andere zijde ontvingen we dergelijke mededeelingen. Zelf kunnen we er niet over oordeelen, wijl „Onze” pers niet was uitgenoodigd. Was dit louter toeval? Mocht het blijken, dat bovenstaand voor geen behoorlijke tegenspraak vatbaar is, dan kunnen we niet anders dan onzen spijt er over uitdrukken en instemmen met de laatste zinsnede. „Pro Patria” heeft wel eens betere tijden gekend. Wordt daar gemeentesubsidie voor gegeven? Red.)

* * Godsdienstgeen Priyaanzaak doch wel Raadszaak.

We meenden dat volgens de Vrijz. Godsdienst priyaanzaak heette. Behoort immers in de binnenkamer, hoogstens in de kerk. Daar moet je niet mee te koop loopen;

Voorall niet in publieke lichamen, als Kamer, Staten en Raden brengen.

In Zevenhuizen denkt de Vrijzinnigheid daar anders over. Wel wat al te vrij van zinnen. Althans de heer van Reeuwijk.

We lazen in de „Schoonhovensche Courant”, dat Zijn Edelachtb. in den Raad Belijdenis des Geloofs heeft afgelegd.

We noemen juist de „Schoonhovensche Courant” omdat dit blad uitvoerig is en ’t meest nauwkeurig weergeeft. Om begrijpelijke redenen.

In een ander neutraal blad stond slechts een „kort begrip” dezer geloofsbelijdenis, zeker om „de zwakheid der neutrale broederen-wille”.

De heer v. R. gelooft volgens de belijdenis niet op gezag van een dominé of van een kerk, zelfs niet op gezag van den Bijbel,

Slechts op gezag van „het geweten, ’t welk uiting moet geven aan den geest van Christus.”

*. T. A. van Egmond.

Donderdag 6 Maart i.l., overleed te Leidschendam plotseling de heer T. A. van Egmond, tot voor enkele jaren kantoorhouder van het hulp-postkantoor en oud-ontvanger der gemeente Veur. Reeds van 1882 af inwoner onzer gemeente, was hij voor velen een goede bekende. Niet licht zou men zijn hulp tevergeefs inroepen, wanneer men een beroep deed op zijn veelzijdige kennis. Een zaak had wel inzonderheid de liefde van zijn hart, nl. het Christelijk onderwijs, en het is dan ook, naast God, voor een niet gering deel aan hem te danken, dat we hier sinds 1916 een Chr. school mogen bezitten. We zouden van de liefde verscheidene voorbeelden kunnen noemen, maar zouden dan zeker niet in den geest van de overledene handelen. Zeker zijn we echter de tolk van de voorstanders van het Chr. onderwijs alhier, als we ook op deze plaats dankbaar herdenken, wat ook op dit terrein door hem is verricht. Ook de A. R. beginselen was hij, wijl hij goed Hervormd was, van harte toegedaan en al kon hij van wege hoogen leeftijd en toenemende lichaamszwakte, niet meer zoo actief medeleven als hij wenschte, toch op geen vergadering ontbrak hij, en dat hij het vertrouwen der kiezers genoot, bleek wel het vorige jaar, toen hij no. 1 stond op de lijst der A. R. Kiesvereen. voor de gemeente Veur. Zoo is dan een zeer werkzaam leven heengegaan, wiens gedachtenis zeer zeker bij ons in eere zal blijven. Trooste de Heere onze God de achterblijvenden en zij het ons jongeren een spoorslag om te werken terwijl het dag is.

*. College in kerkhistorie.

De heer v. R. gaf in den Raad ook gratis onderwijs in kerkhistorie.

Gaarne zagen we, dat hij daarbij wat meer „historisch” juist was geweest.

We hebben het oog op de bewering omtrent de herziening van art. 7 Geloofsbelijdenis op de Synode te Dordrecht. Ook hier weer niet op de hoogte.

*. Antiek-ongeloof.

We gelooven op gezag van het geweten. En dat geweten moet uiting geven van den geest van Christus.

Aldus de tolk van Zevenhuizens Vrijzinnigheid.

Dus toch weer „gelooven op gezag.” Dat aan het geweten een „norm” moet worden aangelegd, om te beoordeelen of het juist „aanslaat” en indien niet een „correctief” noodig is — schijnt niet te worden bevroed. Zoo diep steekt men niet af.

En welke „Christus” bedoeld wordt, is niet klaar.

Maar — daar zullen we nu maar niet op letten.

We wilden slechts even vastleggen, dat deze „Godsdienst van het geweten” nu heelemaal niet een gemoderiseerd karakter draagt, maar wel wat muf-antiek is.

Deze vrijdenkerssecte stamt van vreemden bodem en dateert van 1672 toen Matthias Knutzen een reizend candidaat (niet eens zoo heel hoog wetenschappelijk de secte der „Gewetensmannen” stichtte, als geestverwant van den Nederlandschen Jood Spinoza, den Franschen Bayle en den Engelschen Findal.

Loeke en Basedow brachten dit ongeloof in de school.

Lessing, Goethe en Schiller in de letterkunde.

Sinds is men reeds land van dit antieke ongeloof teruggekomen.

Geheel andere principes zijn naar voren gebracht.

Doch in Zevenhuizen zijn de „Gewetensmannen” nog niet uitgestorven.

Oude-anieke-palstaanders.

Een weinigje meer moderne frischheid kan geen kwaad.

Zóó is 't wel wat antiek.

De Schoolstrijd in Duitschland.

Help! Help!

Dat is een kreet van den machteloze, die in doodsnood verkeert.

't Is de kreet van de Christelijke School.

Och, 't is zoo bitter en bitter erg.

Daar is een school in Moabit — U weet wel, een wijk in Noord-Berlijn — waar in de school naakt wordt gedanst.

Meester Koch laat daar zijn leerlingen nakend dansen.

De Bund entschiedener Schulreformer verdedigt die naaktdanserij in de school.

De Vorwärts zelfs is er verlegen mee en zet natuurlijk een grooten mond op.

Maar deze naaktdanserij is waar — is een feit — een feit, dat de wereldbeschouwing typeert van de groote tegenstanders, moordenaars der Christelijke School in Duitschland. Ze vinden het wel goed en wij, christelijke menschen, wij voorstanders van Christelijk onderwijs, wij zijn bekrompen, onwaarachtige menschen; wij beweren maar, dat wij vroomheid en zedelijkheid willen bewaren, maar, zegt Minna Schulz in het tijdschrift Vrije menschen „de dogmatische religie is tot deze taak onbekwaam gebleken.” En nu moet ge niet denken, dat deze naaktdanserij alleen in Berlijn voorkomt. In Stünzheim bij Altenburg (Thuringen) is een meisje uit het laatste schooljaar voor een gemengde klas, dus van knapen en meisjes, naakt opgetreden.

De onderwijzer kon het niet ontkennen, maar zei, dat hij er niet bij was tegenwoordig geweest.

Laat ons wat anders vertellen. En hoor den doodskreet.

147
maken. Weg met de kerels, die een jas hebben, waar geen gaten in zitten. Doodgeslagen, wie lezen en schrijven kan. Laten we ze doodslaan! Onze vrouwen en kinderen huilen om brood, wij zullen ze voeren met het vleesch der rijken!” enz.

De openbare school in Duitschland dat is de school, waar alle ouders hun kinderen van 6—10 jaar heen moeten sturen.

Ach, die arme kinderen! Soms toen zij den moed om tegen hun onderwijzers op te treden.

In een klas in Altenburg verklaarde een onderwijzer de wonderen van Jezus voor legenden. De jongen staat op en zegt: „Mijnheer, ik geloof, dat Jezus wonderen gedaan heeft.” De onderwijzer antwoordt tegen de klasse: „Hans is de jongste van jullie allen; hij is nog zoo klein, dat hij nog gelooft.”

Toen antwoordde de jongen: „Her Dokter! als mijn moeder hier was, zou ze zeggen: U bent nog zoo jong, dat u daar nog niet aan gelooft. Moeder en ik, wij gelooven in den Heere Jezus.

Er is in Duitschland een strijd ontbrand, zoo fel en zoo bitter, als wij ons niet kunnen voorstellen. En daar gaat, als wij, vrienden van het Christelijk Onderwijs, onze roeping niet verstaan, veel verloren. Daar kan ook veel worden gewonnen. Voor die schoolstrijd vragen wij een flinke bijdrage. De Schoolbesturen zijn begonnen de besturen der Christelijke Scholen in Duitschland te steunen. De onderwijzers steunen hun collega's en dragen zoo evenals de besturen en toe bij, dat bewaard blijft, wat behouden moet worden. Maar voor de grooten strijd, die dezer dagen uitblijkt Juni! — op politiek terrein moeten worden gestreden voor het behoud der Christelijke School vragen wij een milde bijdrage aan alle Voorstanders en Vrienden van het Christelijk onderwijs.

Men zende zijn gave aan A. d. Jong Ezn., Madoerastraat 17, De Haag, en geve daarbij uitdrukkelijk aan, dat ze bestemd is voor den Duitschen Schoolstrijd.

Namens het Bestuur der Vereniging tot steunverleening aan het Vrije Chr. Onderwijs Buit ons land,

Prof. Dr. A. NOORDTJIJ,

Voorzitter

A. DE JONG, Secr. Penningn

Lezers uit Z.Z., die zich de moeite van postwisselzending willen besparen, kunnen hun gave bezorgen bij de Redactie, die voor de verzending zorgt en verantwoording in ons Blad doet. Wij steunen deze zaak van harte.

Red.

24 Apr '24

** Gezin en Tuchteloosheid.

Nu versta men ons goed.

We zoeken de schuld niet geheel en al in het gezin, bij uitzonderingsgevallen

„Ieder huis heeft zijn kruis” — ook dikwijls in een zoon of dochter, die 't pad der vaderen verlaat.

Dat afdwalen en verdwalen behoeft zelfs niet eens tuchteloosheid en bandeloosheid te zijn.

Er kan er één afdwalen in geestelijken zin, een andere geloofs (of liever ongeloofs) overtuiging aanhangen zonder dat het gedrag als zoodanig aanleiding tot klagen geeft.

Ook een „onwillige” kan in een ordelijk gezin voorkomen.

Doch — dat zijn de uitzonderingen.

't Gaat hier over de algemeene geestelijke inzinking.

Dat de ouders geen baas meer over hunne kinderen zijn.

Zij doen wat zij willen.

Hebben „zaken”, ontvangen overmatig zakgeld, gaan uit en komen thuis wanneer zij willen, zonder dat zelfs behoorlijk onderzocht wordt waarheen. Knoop vriendschapsbanden aan, lezen lectuur, waarvan de ouders niets weten, verloven zich in stilte en kort gezegd: zijn verdronken voor zij water gezien hebben en stellen de ouders steeds voor moeilijke conflicten of voldongen feiten. Dagelijks scènes enz. De lezer vulle zelf maar aan.

Dat zij natuurlijk naar kerk, noch catechisatie zijn te krijgen spreekt vanzelf. En als ze nog gaan — zetten de boel op stelten en hebben allen eer bied uitgeschud.

Dit alles komt voor, al is het niet altijd in de hoogste mate.

En dat zit — in de gezinnen.

Daar hapert wat aan de opvoeding.

orenge.

26 Apr '24

** Herbenoemd.

Voor de tweede maal werd de EdelAchtb. heer F. S. G. Bos herbenoemd tot burgemeester van Zoetermeer.

Hij gaat dus de derde ambtelijke periode in.

Ook bij deze gelegenheid bieden wij hem onze gelukwensen aan.

Zoetermeer ligt hem na aan 't hart.

Voor die gemeente heeft hij veel over. Hij is er gewonnen en geboren, en geen offer is hem te groot.

Er was steeds een goede samenwerking met wethouders en raad. Moge dat zoo blijven en ook onder den zegen Gods deze nieuwe periode, voor Zoetermeer er een zijn van voorspoed en vooruitgang. De wensch, in „Nederland en Oranje” op 18 Mei 1912 neergeschreven, dat de „mooie, nieuwe presidentshamer, in goede handen moge zijn overgegaan”, is dunkt ons vervuld geworden.

** Nog een rapport.

We ontvingen thans het rapport van de commissie, benoemd door het Kamerkringbestuur „Leiden” der Antir. Kiesvereen. over: Een betere wijze van candidaatstelling.

Het is samengesteld en geteekend door de heeren P. Muilwijk te Gouda, J. Karstens Leiden, P. van Nes Bodegraven, J. Sonneveld Sassenheim en H. Nieuwenhuysen Zegwaart.

De laatste als rapporteur.

Geheel vrij was de commissie niet, doch gebonden aan Kieswet en traditie

Toch gaf ze enkele „nieuwe” elementen in de procedure der candidaatstelling.

Uit den aard der zaak valt een beoordeeling op dit oogenblik buiten onze bevoegdheid.

Laat de Kiesvereenigingen er eerst maar eens op studeeren.

** Schoolstrijd in Duitschland

We kennen onzen tachtigjarigen schoolstrijd en weten van de aanvankelijke — zij het ook slechts gedeeltelijke — overwinning.

In 't buitenland — met name in Duitschland — staat men nog aan het begin.

En die strijd is zwaar, gezien de financiële en geestelijke moeilijkheden waarmee te worstelen valt. Om onze „ausländische” broederen te steunen is ten onzent een comité opgericht.

Dit comité vraagt uw aandacht voor een woord, wat ge in dit nummer onder „Binnenland” kunt lezen.

We bevelen de lezing, de overdenking, maar ook de „toepassing” ten zeerste aan.

Men klaagt steen en been over de tuchteloosheid der jeugd, bijzonderlijk der rijpere, schoolvrije jeugd.

** Tuchteloosheid.

En men klaagt terecht.

Nu versta men ons wel.

Ook vroeger was er reden tot klagen

We zouden daarvan typische staaltjes uit vroeger eeuwen kunnen meedeelen.

En voor zooverre we ons eigen jeugd herinneren?

Er was toen ook wel eens wat te klagen.

Toch is er kennelijk onderscheid.

Over 't algemeen trad de jeugd in haar „guitenstreken” en „vrijpostigheid” niet zoo brutaal en schaamteloos op.

Er was nog een soort schaamtegevoel.

Men vluchtte nog voor een politie-agent.

Thans jouwt „de lieve jeugd” zoo'n Hermandad-dienaar eenvoudig uit.

Dat verschil openbaart zich ook in huis, op de school, bijna overal.

Waar liggen de oorzaken?

147^A

** Tucht Unie.

De Tucht-Unie kwam met een rapport over den aanvang en de oorzaken van de „baldadigheden”.

Algemeen is het gevoelen, dat de oorzaak ligt in de huisgezinnen.

En dat gevoelen onderschrijven we volkomen.

Ook al geven we toe, dat ook buiten den huiselijken kring gezocht moet.

Doch allereerst en allermeeest staan de gezinnen schuldig.

24 Mei

** Tuchteloosheid en Gezin

In onze vorige asterisk concludeerden wij, dat de oorzaak van de „inzinking” van de geestelijke achteruitgang, van de verwereldlijking en van de tuchteloosheid van ons opkomend geslacht, in hoofdzaak ligt in het bederf der gezinnen.

De gezinnen zijn de cellen waaruit de Maatschappij gebouwd is.

Zijn de cellen goed, dan is de Maatschappij ook goed.

Maar omgekeerd is het evenzoo.

Zijn de gezinnen bedorven dan kan niet anders, of er wordt een Maatschappij opgebouwd, die verdorven is.

Ook hier: „Leest iemand ook vijgen zijn vruchten.

Ook hier: „Leert iemand ook vijgen van distels?”

Op de uitzonderingen wezen we reeds een vorig maal.

Daarover gaat het dus niet.

Maar over den regel: Als er een algemeene klacht gehoord wordt over de tuchteloosheid, ligt de oorzaak in de gezinnen.

Daaraan valt niet te tornen.

Ook al wil men er niet aan.

Want — het is pijnlijk voor het vleesch.

Het is niet aangenaam eigen gebrek en schuld te zien aangewezen.

Toch mogen en kunnen we niet anders doen.

De waarheid eischt het.

En het belang der zaak vordert het.

We moeten het mes in de wonde zetten.

Er hapert wat aan de opvoeding schreven we.

Wat? We zouden de oorzaken willen onderscheiden in zichtbare en verborgen oorzaken of wilt ge bovengrondsche en ondergrondsche verkeerde geestelijke stroomingen.

Over ieder een volgend maal een enkel woord.

** J. C. DE PUIJ.

Op 89-jarigen leeftijd overleed, ten huize van zijn zoon Ds. de Puy te Cadzand J. C. de Puy, rustend hoofd der Chr. school te Oosthem.

Met hem ging weer heen één van de nog weinig overgebleven voortrekkers van het Chr. Onderwijs.

Omstreeks 1850 kwam hij te 's Gravenhage, als kweekeling bij de Visser Snuts, van welke school Groen van Prinsterer en Elout van Zoeterwoude bestuursleden waren. Later als hoofd te Sexburum stond hij midden in den strijd en moest de haat en den hoon voor zijn beginsel in rijke mate oogsten. Zelfs ontzag men zich niet in een plaatselijk blad een profane parodie op hem te dichten, in den stijl van Habakuk 3.

Als musicus was hij zeer gezien. Ook verrijkte hij de Chr. school met eenige liederenbundels en composities van grooten omvang zagen ook van zijn hand het licht.

Van 1900—1905 was hij lid van het Hoofdbestuur der vereen. van Chr. Onderwijzers.

Waarom we dit alles hier in „De Courant“ vermelden?

In de registers van den Burgerlijken Stand van Zegwaart, vinden we vermeld, dat op 1 Maart 1835 geboren werd Johannes Corstiaan de Puy, zoon van Johannes de Puy, oud 30 jaar, schoolonderwijzer alhier en Petronella den Bouwmeester, wonende dorp no. 85.

Thans is hij ingegaan in de rust die er overblijft voor het volk van God.

** Organisatie-Catalogus

We ontvingen een exemplaar van de Organisatie-catalogus der Afd. Z.-Holland van den Nederl. Bond van Jongel. Vereen. op Geref. grondslag.

Dit uitnemende en onmisbare werkje voor allen die in genoemde verenigingen leven en werken bevat in 110 epag. opgave van aanwezige lectuur over onderwerpen het jongelingsleven betreffend loopend over een 60 rubrieken.

Ook in de plaatsen boven aan ons blad zijn J. V. op G. G.

We raden dezen aan een ex. te bestellen. 't Is het geld dubbel en dwars waard. Ook anderen kunnen er wel winst mee doen.

Dit werkje dwingt respect af voor de werkkraft en werklust van de samenstellers, de beide bibliothecarissen A. Bogaart, die er mede begon en W. de Gelder, die de tweede uitgave verzorgde.

Zoo lang er nog een energie en activiteit onder onze jonge menschen wordt gevonden, waarvan deze arbeid getuigt, kunnen we nog hoop koesteren voor de toekomst.

Moge het werkje voor den kring, waarvoor het bestemd is, nog rijke vrucht dragen.

Maar — dan moeten onze jongelingen beginnen met er kennis mede te maken en het zich aanschaffen.

** Martinus Karens (6 Nov. 1860—28 Mei 1924.)

Voor eenige weken overleed alhier dhr. M. Karens. Oud-lid van den gemeenteraad van Zegwaart.

Haast schreven we „lid“ van den raad, want juist kort voor zijn overlijden woonde hij nog een raadsvergadering bij en op zijn sterfdag, kort nadat hij „bedankt“ had, was zijn opvolger nog niet aangewezen.

De overledene was een eigenaardige bekende persoonlijkheid in de gemeente en ver in den omtrek.

In het persoonlijk leven, bij omgang met anderen had K. veel dat aantrok was hij zacht en meegevend van aard.

Gold het echter zaken waarin hij een beginsel zag, zooals hij die opvatte, dan was hij onbuigzaam en onverzettelijk.

Hij was niet milietout van aanleg en schaarde zich het liefst onder hen die „rekenschap konden geven van de hope die in hen was.“

Vandaar het verschijnsel dat de A.R. zich tot hem voelde aangetrokken, hem telkens candidaat stelde, in hem lange jaren een succes-candidaat voor den raad had en toch ook weer — dat hij vele A.-R. telkens teleurstelde wijl hij van de beginselen een andere opvatting had en zelf eindelijk meende met de A.-R. partij te moeten breken en over te gaan naar de Staatkundig Geref. partij.

Hetzelfde verschijnsel deed zich voor op kerkelijk gebied. Jarenlang onderling bij de Herv. Kerk vond hij daar tenslotte niet wat hij zocht en ging over tot de „Geref. Gemeente“.

Voor zoover aan menschen eere gebracht kan en mag worden komt hem de eere toe met beslistheid te hebben geijverd voor de invoering van het raadsgebed, welk pogen hij met succes mocht zien bekroond.

Onzezijds sluiten we ons geheel aan bij het woord van hulde door den Voorzitter van Zegwaarts Raad aan den overledene gewijd.

** Jaarverslag Schoolraad.

We ontvingen dit handige boekje. Een gids voor allen, die wat met bijzonder onderwijs van doen hebben.

Nog steeds wordt door de voorstanders der Chr. school te weinig kennis genomen van den inhoud. Begraven in de archieven der secretarissen — in plaats van te circuleeren. Met gevolg, dat velen zoo weinig ruimte van blik toonen en al hun oordeel over de zaken louten gronden op toestanden uit hun eigen omgeving. Tot schade van het onderwijs. Moge dit gebrek beteren?

** Unie collecte.

Met aandrang bevelen we juist ditmaal deze collecte aan. Als dankoffer, voor wat werd verkregen.

Als protest voor wat nog werd onthouden of wat men ons wil ontnemen en als noodzakelijke aanvulling onzer schoolkassen, nu de bezuiniging het hebben en houden van eigen fondsen noodzakelijk maakt.

Moge ons Christenvolk waakzaam zijn.

** Associïsme.

Wat dat is? Men vraagt ons aanbeveling van deze nieuwe geestesrichting, en zond ons het orgaan.

We worden echter niet veel wijzer. Het schijnt een soort politiek-economisch-da-da.

't Wil schrikkelijke verbroedering. 't Predikt ontzettend veel verdraagzaamheid.

't Loopt over van naasten-liefde.

Is tegen oorlog, voor wereldvrede, dweept met volkenbonden en bazelt wat over gemeenschapszin.

Of wij er wat over zeggen willen? Zeer gaarne. Maar dan als waar-schuwing.

Van wat gehalte het is en de buitengewone verdraagzaamheid, die 't predikt blijkt o.m. uit den laatsten zin van het ons toegezonden blaadje.

Daar toch lezen we: „Associïsten, blijven wij pal staan in den strijd van den associïstischen Volkenbond en het associïstisch Onderwijs en helpt ons den pest van het z.g. „Bijzondere Onderwijs“ bestrijden, welke thans ons volk en 's Rijks schatkist met den ondergang bedreigt.“

We weten nu wel, hoe laat het is

** Onderwijzer en Universiteit

Als hier — door onderwijzers en de grote onderwijsorganisaties (Schoolraad, Unie, C. N. S. O. en Geref. schoolverband) geijverd wordt voor een paedagogische leerstoel aan de universiteit vinden velen dat niet noodzakelijk — sommigen achten het zelfs dwaas — en slechts enkelen zien dat dit alleen het eenige middel is tot behoud van ons bijzonder Chr. Onderwijs.

Maar als daarnaast een lans gebroken wordt voor de Universitaire opleiding onzer onderwijzers, dan schrikt men of terug of men drijft den spot.

't Is hier de plaats niet de noodzakelijkheid daarvan in 't licht te stellen.

Slechts zouden we de kortzichtiger willen uitnoodigen eens naar 't buitenland te zien.

De nieuwe opleiding is in Sakse Universitair. Ze is daar geregeld, sedert Mei '23 aan de Technische Hogeschool en gelijkwaardig gesteld met die van ingenieur (natuurlijk andere studievakken). Voor 6 semestren moeten ze ingeschreven worden bij het „paedagogisch instituut“ en in de philosophische faculteit.

hoeveel Staatshoofden zien sinds n datum van hun troon gestooten, omgekomen of verkeerden in balgenschap? En hoeveel ellende is geort over al die anden, met hun inenens? Nameloos veel. Dood, verterf, armoede en nog meer hebben de wereld beheerscht.

De vrede is gekomen. Maar welk n? Te Versailles werd den vijand en voet op den nek gezet en werd bormaelijk Duitschland het kind in de rekening. Dien gehaten Duitsher moest aan handen en voeten geonden worden, als 't kon uit Europa eggebannen worden, aldus Frankijk. Spoedig bleek dat bedoelde vrede onhoudbaar was, en men confeerde te Spa, te Parijs, te Brussel om en oplossing in den grooter wordende risis te vinden. Doch alles zonder merkbaar resultaat. Frankrijk zinnenle op wraak, bevreesd zijnde dat Duitschland den greep zou ontkomen bezette het Roergebied en heeft, ondanks protesten van de geheele wereld, op een middeleeuwsche manier terreur gehouden, zich echter met het gebruikte wapen, zelf verwondende.

Zoo ook thans komt men sinds weken te Londen bijeen om te raadplegen welke middelen nu het zieke Europa moeten worden toegediend, teneinde volkomen herstel te bewerkstelligen. Middelen zijn er te over. Godsvertrouwen, naastenliefde en zelfopoffering zouden de wereld al een nd op streek brengen. Echter worden deze middelen in de conferentie zoo goed als niet gevonden. Menscheijk egoïsme, vooral dat der Franschen zwaait met den scepter.

Toch zijn er lichtpunten en zullen er vermoedelijk resultaten zijn te boeken van de Londensche conferentie. Men is een goeden stap vooruit. De oofdzaken bestaan uit een handelsvereenkomst, waarin levering in nara, betaling enz. is geregeld, zulks der toezicht van een commissie, sangesteld uit geallieerde en Duit-

werd gesteld door dezelfde menschen die bij andere maatregelen — waar zij deskundig zijn — den Haag verfoeien.

Maar — de dure bezuiniging begint al.

In Amsterdam zijn zooveel kinderen meer als gewoonlijk opgegeven voor de Mulo, dat er 45 nieuwe eerste klassen noodig zijn — tegen anders een 10-tal.

Precies wat wij schreven.

De menschen sturen hun kinderen voortaan naar de Mulo.

Die 45 klassen groeien uit tot scholen.

Afgedacht nog van de gebouwen en eermiddelen, die voor rekening van de gemeente komen, kost dit aan het Rijk een aardig sommetje van 100.000 per jaar meer, dan wanneer het gewone scholen gebleven waren.

Dank zij de bezuiniging en afschaffing 7e leerjaar en 48 leerlingen per onderwijzer, d.w.z. practisch vaak 60 tot 80. En dat verkiest men in Amsterdam wel en bouwt Muloscholen.

** Waakzaamheid

Bij de debatten in Kamer en pers is weer opnieuw openbaar geworden, dat in vrijzinnige kringen nog steeds niet de pacificatie op schoolgebied met rust wordt gelaten.

Natuurlijk als gevolg van pure humaniteit.

Van echte liberaliteit.

Voor al dit laatste deed de deur verdraagzaamheid.

De oud-liberale gedachte, dat het openbaar onderwijs feitelijk het onderwijs is en het bijzondere — nu ja — geduld mag worden, ook wel wat gesubsidieerd — doch gelijkstelling — volstrekt niet.

Voor al „de Vrijheid” zingt dat liedje.

Een vergelijking met velerlei wegen-aanleg moet dienst doen, om de geesten in die richting te bewerken.

Hoe het mogelijk is, vooral nu, nu het bijz. onderwijs het openbaar schier overvleugeld heeft?

Men heeft aan de overzijde nog niets geleerd.

Wij zoeken den strijd op schoolgebied niet. Doch — als het moet vreezen we die evenmin.

Wat wij verlangen is *Vrijheid*.

Voor de ouders — ook die der openbare school.

De zorg voor het onderwijs opgedragen aan de ouders.

En de Staat — zooveel mogelijk handen thuis.

Waarom durven de voorstanders der openbare school dit toch niet aan?

En dan beide takken van onderwijs evenveel rechten.

Zoo lang echter zulke stemmen als in de „Vrijheid” klinken, is onzerzijds waakzaamheid geboden.

23 Aug '24

** Belastingdruk.

We ontvingen de nieuwste gegevens omtrent de belastingdruk voor alle gemeenten in Nederland.

Hier geven we een overzicht van de pl. belasting voor de gemeenten waar „de Courant” thans behoort en wel voor een gezin met 2 kinderen bij 1000, 2000, 3000, 4000 en 5000 gulden inkomen.

De Rijksbelasting is voor al die plaatsen dezelfde, n.l. 1.27, 30.67, 79.08, 131.03, 188.29, waarbij dezelfde opcenten voor personeel en vermogensbelasting worden berekend, n.l. 40 en 27.

De gemeentebelasting is als volgt:
Berthuisen 4.80, 37.04, 73.29, 115.91 en 167.24, gemiddeld 79.66.
Bergschenh. 5.10, 36.43, 74.37, 114.95, 158.55 gemiddeld 77.88.
Berkel en Rodenrijs 4.31, 63.17, 102.42 144.37 gemiddeld 68.99

148A
Elsdijk 4.20, 38.25, 78.08, 120.69, 166.47, gemiddeld 81.53.
Moercapele 7.20, 55.56, 109.93, 173.91 250.86, gemiddeld 119.49.
Nootdorp 5.70, 44.30, 89.50, 138.191.60, gemiddeld 93.82.
Pijnacker 5.13, 39.87, 80.55, 124.20, 172.44, gemiddeld 84.43.
Stompwijk 10.63, 72.33, 154.38, 240.63, 318.80, gemiddeld 159.35.
Veur 12.75, 86.79, 185.25, 288.75, 382.56, gemiddeld 191.22.
Voorburg 2.42, 34.02, 76.04, 126.08 174.58, gemiddeld 82.62.
Zevenhuizen 5.04, 47.15, 97.21, 155.73, 226.78, gemiddeld 106.38.
Zegwaart 3.30, 36.02, 81.81, 126.44, 174.40, gemiddeld 84.39.
Zoetermeer 6.60, 72.05, 163.61, 252.89, 348.81, gemiddeld 168.79.

Hieruit blijkt o.m. dat men in Zoetermeer juist 2 maal zooveel betaalt als in Zegwaart. Een blij vooruitzicht bij vereeniging! Alleen wordt Zoetermeer nog door Veur overtroffen en nadert het Stompwijk. In Rotterdam betaalt men heel wat minder, iets meer dan het derde deel. En dan lette men eens op Berkel. Nummer in de rij Zegwaart 6 en Zoetermeer 12.

** Vader en zoon.

H. J. Lemkes, de vader was destijds Hoofd der Chr. school te Aarlanderveen en een der voortrekkers van het Chr. onderwijs.

Hij was van 1854—1860 en van 1863—'73 lid en secretaris van het Hoofdbestuur van de Vereen. Voor Chr onderwijs in Nederland.

H. J. Lemkes, de zoon, is thans voorzitter van de Vereen. voor Chr. M.U.L.O. te Alphen

Van den vader las men in Uilenspiegel no. 43, 8 Febr. 1873:

„O. voortreffelijke Lemkes! Hoe diep gevoel ik, wat het U kosten moet, te scheiden van deze Christelijk-Historisch-nationaal Aarlanderveensche kin

dertjes, die gij ingewijd hebt in de wijsheid, die uit den hooge en uit de Standaard is. Alle tijdperken hebben hun martelaren gehad, edoch geen martelaar heeft ooit schooner voorbeeld van Christelijken heldenmoed gegeven, dan gij uw volk gaapt. O, Lemkes! omdat gij U opoffert voor de vrijheid van het geweten!

Van den zoon leest men in Nederlandsche Staatscourant no. 169 A, 30 Augustus 1924:

„Bij Kon. Besluit is benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau H. J. Lemkes, voorzitter der vereeniging voor de Christelijke school voor M.U.L.O. te Alphen aan den Rijn.

10 Sep 24

vereeniging der Gemeente Zegwaart—Zoetermeer.

XIX.

Niet slechts *politieke* en *economische* kwesties komen naar voren, wanneer gehandeld wordt over saamvoeging van gemeenten, al komen deze kwesties in het eene geval veel sterker naar voren, dan in het andere.

't Komt ons voor, dat bij een saamvoeging van onze gemeenten van economisch voor- of nadeel al weinig sprake kan zijn.

De voorstanders van „vereeniging” oordeelen daarover anders. Ze verwachten er een nooit gekende opbloei onzer gemeenten van. Ze voorspellen U een uitbreiding van handel en nijverheid, een stoffelijken voorspoed, een toestrooming der geldmiddelen, een vooruitgang op allerlei terrein, zoo schitterend, en zoo voor de hand liggend, dat ze niet kunnen verstaan, dat voor U duister is, wat hun klaar en helder is als de dag. Ze hebben dan ook geen woorden genoeg om U achterlijkheid, conservatisme, kortzichtigheid en bekrompenheid van blik te brandmerken.

Waar wij nu die voordeelen niet zien, hoe gaarne we het deden, daar zien wij ons thans genoodzaakt dit gedeelte niet *thetisch*, doch *anti-thetisch* te behandelen. Niet een verdediging van eigen inzicht, doch een weerlegging van anderer gevoelen, is ons thans geboden.

Vraagt ge nu, waarin die economische opbloei bestaan zal, dan krijgt ge een antwoord, waaruit zelfs blijkt, dat men in de verste verte van economie geen flauw besef heeft.

Ge hoort daar de heerlijkheden bezingen van *gas*, *waterleiding*, *electriciteit*, *onderhoud van wegen*, *verkeersmiddelen*, *bouwtoezicht*, *bezuiniging op raadhuis*, *administratie*, *onderwijs*, en een betere verzorging van (schrik niet lezer!) *de algemeene begraafplaats*.

Zóó wordt het in het desbetreffend rapport opgesomd.

Nu ontkennen we niet, dat dit belangrijke zaken zijn en dat ze bij vereeniging van gemeenten, waar deze dingen afzonderlijk worden behartigd, geen beteekenis zouden hebben.

Maar wel, dat ze uitsluitend het economische terrein vormen. En óók, dat ze voor onze gemeenten van beteekenenden invloed zouden zijn.

We willen een enkel woord aan deze zaken wijden.

Gas hadden we vroeger (en zullen we wellicht in de toekomst weer hebben) ook toen de gemeenten niet vereenigd waren, *Electriciteit* bezitten we — ook zonder vereeniging — *Onderhoud van wegen*. Dit zal precies evenveel moeten kosten. Het aantal K. M. blijft volkomen gelijk. Kosten aan grint, basalt en arbeid verminderen absoluut niets.

Verkeersmiddelen. Dat is ons een paradox. Er zullen bij vereeniging heusch geen nieuwe verkeersmiddelen komen. En de eenige kans op verbetering n.l. dat er meer treinen zullen stoppen, zal een illusie zijn. Er gaan geen passagiers meer mee en er worden geen goederen meer vervoerd, wat toch voor de Spoorwegmaatschap pij het eenige motief voor uitbreiding zou zijn. En als het op moreel overwicht aankomt bij het oefenen van aandrang in die richting dan zullen 2 gemeenten meer invloed hebben dan één.

En de subsidieering van verkeersmiddelen (b.v. autobussen) zal niet in het voordeel dezer ondernemingen

zijn — doch in het nadeel, wijl 2 gemeenten samen meer geven dan één. Wel zal het dan wat minder kosten, doch ten nadeele van de verkeersmiddelen, en dus tot schade van het algemeen belang en den economischen bloei.

De laatste punten behoren geheel bij de financieele paragraaf thús.

Slechts enkele dezer zaken kunnen zijdelings tot de economische kwesties worden teruggebracht en hangen samen met de politieke constellatie van den gemeenteraad.

Komen we nu tot de behandeling van de feitelijk economische belangen, welke bij vereeniging betrokken zijn, dan dient eerst vast te staan, wat onder die belangen verstaan moet worden.

We willen trachten dit zoo eenvoudig mogelijk uiteen te zetten. En dan schakelen we dadelijk maar uit den strijd, die gevoerd is in den laatsten tijd door mannen als van Gijn en vele anderen, of de economie louter stoffelijke, dan wel ook onstoffelijke „goederen” omvat, al zou het onderwerp „*au sich*” juist in onzen tijd niet van belang ontbloeit zijn, bij de beantwoording der vraag of b.v. een predikant, onderwijzer, zanger economisch of productief werk leveren, of wel of hun arbeid feitelijk improductief is, zooals „bezuinigers” het liefst doen voorkomen.

De economie of Staathuishoudkunde houdt zich bezig met de wetenschap, waarvan de omschrijving nog niet bij alle deskundigen uitblinkt door eenheid. Terecht schreef Gide in 1903 dat de juiste omschrijving nog moet gevonden worden.

Toch zijn er enkele punten van overeenkomst te vinden in de verschillende bepalingen, waaruit blijkt, dat men voornamelijk te doen heeft met de leer van stoffelijk goed, hetwelk ruilwaarde moet bezitten. Dit laatste is absoluut noodzakelijk.

Voor ons ligt het uitgangspunt der economie in Genesis 1 : 28. 2 : 17—21 en 3 : 16. Nog grootendeels ligt het terrein braak, waarop economie en onze begripselen worden bestudeerd, al is door Diepenhorst, Anema en Neerbragt wel iets in die richting ge-

aan. We zullen ons hier ook niet veroeien met een uiteenzetting der verschillende richtingen „scholen” op dat gebied. Bij al de schakeering en uanceering zien wij er slechts nu de *liberale school*, de *Marxistische school*, de *Calvinistische school*.

Practisch komt deze wetenschap eer op de beantwoording van vragen over: *Ruilwaarde*, *geldswaarde*, *rijksveranderingen*, *voortbrenging van goederen*, *kapitaalvermeerdering*, *industrie*, *concurrentie*, *verdeeling van goederen*, *arbeidsloon*, *rente*, *pacht*, *inst*, *arbeids-wetgeving*, *ruilmiddelen*, *rentstelsel*, *koersen*, *bankwezen*, *crediet*, *spaarbanken*, *hypotheek*, *protectie*, *vrijhandel*, *socialisme*, *communisme*, *goederengemeenschap*, *coöperatie*, *Malthusianisme* enz. enz.

Zien we in een volgend artikel, wat samenvoeging met deze vraagstukken maken heeft.

** Verdwazing. I

We lezen in de *Schoonhovensche Courant* in een verslag van een raadsvergadering te Zevenhuizen het volgende: Het is weer een staal van misbruik van gewijde taal, waarmede men daar in den Raad voortgaat tegen het liberale advies van een der vaderen: „Bederf toch met uw bijbelteksten ons heerlijk staatsrecht niet.”

En dan — zoo'n „witte das”. Maar wie draagt die nu nog? In ieder geval niet meer een modern mensch, zelfs geen Christelijk mensch. Veel te antiek! En daarom alleen nog geschikt voor ceremoniemeester bij een wereldsch partijtje.

Maar hooren wij eerst aan de woorden van dit raadsverslag:

Verder wordt een schrijven voorgelezen van den gewestelijken landstorm te Gouda, waarin om een subsidie verzocht wordt voor een te houden Landdag.

De voorzitter zegt, dat B. en W. voorstellen niet op het verzoek in te gaan.

De heer Braat C. H., zegt nog op 't zelfde standpunt te staan als verleden jaar en is voor zoo'n landdag en stelt voor f 10 subsidie toe te staan, dit is dezelfde som als toen.

De heer Spekman S.D.A.P., zegt uit militaristische oogpunt tegen alle subsidie te zijn en de landstorm is ook militaristisch en zij is *totaal overbodig*.

De heer van Reeuwijk Lib.: De beteekenis van den Vrijw. Landstorm is, om zoo goed mogelijk het geweer te leeren hanteeren om zoo noodig later, laat ik het eens plat zeggen, te moorden. En op zoo'n landdag worden er prijzen beschikbaar gesteld, of in anderen vorm getuigenis afgelegd, wie het beste zal kunnen mikken op het hart van zijn medemensch. Ik doe daar niet aan mede en ik kan ook niet begripen, dat menschen, die zich Christen noemen, de woorden die de vrome

Jesaja gesproken heeft: Jes. 2 : 4: „En zij zullen hunne zwaarden slaan tot spaden en hunne spiesen tot sikkelen; het eene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen geen krijg meer leeren". niet beter ter harte nemen. Het is Christenplicht, om al wat oorlog kan bevorderen tegen te gaan. En als Christen zal ik altijd mijn stem verheffen tegen geweld. Wanneer hier een aanvraag lag van de jongeren, die in geheel Europa de leuze „Vrede door recht" verkondigen, zou ik er voor zijn. Gelukkig dan, dat dit op het congres in Londen op den 17en Aug. j.l. door alie landen, al was het onder protest, reeds is aangenomen.

Het voorstel Braat C. H., wordt verworpen met 5 tegen 2 stemmen, voor Braat C. H. en J. Paul Antirev.

Tot zoover dit verslag.

We komen er — zoo mogelijk volgen de week — even op terug. Jesaja heeft in Zevenhuizen's Raad nog andere dingen te zeggen, dan hetgeen men hem — in pure verdwazing — heeft laten zeggen.

**** Verdwazing II.**

De heer van Reeuwijk en zijn collega Spekman willen geen geld voor oorlogsdoeleinden toestaan. Ze zijn daar tegen, omdat „de vrome Jesaja de zwaarden tot sikkelen wil slaan" en uit militaristisch (bedoeld is anti-mil.) oogpunt. Zij juichen de ontwapeningsbesluiten van 17 Aug. toe enz. We kennen dat. Tegen oorlog! Voor ontwapening!

Het is jammer, dat er van die ontwapeningsbesluiten nog niets waar is.

Men zal eens gaan studeeren, in hoe verre het mogelijk is.

Precies zoo iets dus als destijds de socialisatie moest worden ingevoerd. Jawel. Maar eerst bleek het zelfs in de S.D.A.P. noodig een studiecommissie te benoemen.

Groote woorden! Hoile klanken!

Wat is het jammer, dat de S.D.A.P. er bestreden wordt door eigen partijgenoot, den heer Polak.

En wat is het te betreuren, dat de Vrijheidsbond, door eigen partijgenoot een „lammeling" genoemd wordt.

Nog wel in de Eerste Kamer.

Nog wel van Nagell tot Ampsen, bij de behandeling der Oorlogsbegroeting die een kloeke rede hield tot bestrijding van de ontwapeningsgedachte en die afkeurde, waarbij hij zoo ver ging om hen, die op „ontwapening" aansturen „lammelingen" te noemen.

Hoort ge het? „Lammelingen" zijt ge „lammelingen". Dat zeggen wij niet! Dat zegt uw partijgenoot!

„Van je vrienden moet je het hebben!"

**** Verdwazing III.**

Maar Jesaja dan?

En die zwaarden en spaden en die spiesen en sikkelen dan?

Och kom! Wij zijn aan Jesaja nog bij lange na niet toe.

We lieten in „Verdwazing I" de menschen zelf spreken, bij monde van Schoonhovensche verslaggever.

In II lieten wij geestverwanten van de heeren juist het tegendeel zeggen.

Alvorens Jesaja het woord te geven, hebben we nu eerst iets over de zaak zelve te zeggen.

Over anti-militarisme.

Over vrede door recht.

Over de ontwapeningsleus.

In 't kort over de zich noemende „Vredesbeweging."

En dan wenschen we dit te verklaren: Vooreerst: Wij zijn tegen den oorlog en voor den vrede.

Omdat we Christenen zijn.

We behoeven niet te verwijzen naar de vele uitspraken onzer voormannen, van vroeger en later, ook van den tegenwoordigen tijd. Slechts herinneren we een uitspraak van prof. Ane-ma. We noemen die, omdat hij ook lid van de Eerste Kamer is.

„Bij dezen gerechtvaardigden strijd tegen een valsche illusie (ontwapening enz.) valsch in uitgangspunt en einddoel, naast verzet tegen dit humanistisch drijven van den wereldvrede, past ons als Christenen nog veel meer een bestrijden, met gepaste en ons gegeven wapenen, van den oorlog."

Dit citaat zij voldoende.

En van zulke citaten is onze geestverwanten-litteratuur vol.

Het is dus onjuist als wij door onze tegenstanders ook in Zevenhuizen bij onzen Christenplicht worden bepaald inzake oorlog en vrede.

Dat heeft geen zin.

In beginsel voor den vrede en tegen den oorlog zijnde, maar niet meegaan de, met de verwaasde argumentatie onzer tegenstanders hebben we respect voor alle echt anti-militarisme.

Mits — het een overtuiging zij en geen opinie.

Als men, als weleen de eerste Christenen, er voor over heeft, voor de wilde dieren geworpen te worden.

Als men, als in later tijd brandstapel en schavot er voor opgaat.

Zooals onze eerste christenen en onze voorvaderen in Reformatiedagen deden.

We zijn niet zoo bekrompen, als de heeren Zevenhuizensche Vrijzinnigen, die meenen, dat de waarheid buiten eigen horizon geen grondgebied meer heeft.

We hebben alle respect voor anti-militaristen, die er voor in de gevangenis gaan en er honger voor hebben geleden.

Maar hoeveel zijn er dat? Hoeveel zijn er in Zevenhuizen — in de raadzaal? Hoeveel in ons geheele land.

Men zegt van een 30-tal.

Wellicht als „verdrukking en vervolging" eens over hen aanbrak in heel ons land geen 5.

En als het nu maar bij de groote massa „ernst" was. Maar 't lijkt er niet naar.

In hooge Staatskringen speelt men er wat mee. Zie naar Denemarken. Als de ontwapeningswetten verworpen worden, blijft de Minister daar volgens eigen verklaring stilzetjes zitten. Wat een overtuiging!

In ons land een initiatief voorstel der S.D.A.P. Verkiezings-parade-paardjes, anders niet. Men weet dat het niets uithaalt en men is daar eigenlijk blij om want — als in 1914 (en in de toekomst als 't noodig is, zal men hetzelfde zien!) gemobiliseerd moet worden, worden de credieten toegestaan en de leuze: „Geen man en geen cent" opgeborgen.

En verder in het leven is de Maatschappij?

Onder de massa!

Och kom! Ieder voor zich en God voor ons allen, van „vrede" geen sprake.

„We zullen niet schromen bloed te doen vloeien als het proletariaat de macht kan krijgen."

En schreef het Volk nog onlangs niet dat het beter is 15 centen loonsverhoging te krijgen, na staking (dat is strijd, oorlog) dan 5 cent na overleg (dat is vrede).

Heel de prediking van den klassenstrijd is één groote wereldoorlog.

Heel de strijd tegen de Chr. school, mo

egen den godsdienst, tegen clericalisme of wat ook, is een groote nationale oorlog, die de Vrijzinnigheid telkens verklaart en waarbij ze naar de wapenen grijpt.

Zou men nu werkelijk meenen, dat men ons zand in de oogen kan strooien als we zien op deze harde en bittere vijandelijke en vijandige werkelijkheid.

Met zulke „leuzen" vereenigen wij ons niet.

Ook alweer juist, omdat we Christenen zijn.

De practijk is ons te oorlogszuchtig, te bloeddorstig.

Wij willen vrede.

En wie de vrede wil, bereide zich ten oorlog.

Dat is ook harde werkelijkheid.

Was er geen zonde. Ja, maar die is er nu eenmaal.

En dan heeft de Schrift den mensch juist geteekend:

„Hatelijk zijnde en elkander hatende" en elders: „Iun voeten zijn snel, om bloed te vergieten" en wederom elders: „Als ik spreek van den vrede, bereiden zij zich ten oorlog."

Zelfs zal naar luid van Gods Woord den toestand nog meer onhoudbaar worden.

Wil dat nu zeggen, dat we maar niets moeten doen.

Lijdelijk is ons vreemd, is zelfs zondig voor God.

Doch niet van buiten, doch van binnen uit moet de kentering komen.

Niet door „verlichting" doch door „verlossing".

De mensch

3 Jan '25.

Reorganisatie.

We zien ons genoodzaakt aan de lezers in de gemeenten buiten Zegwaart-Zoetermeer de teleurstellende mededeeling te doen, dat in ons blad voortaan geen plaatsruimte meer voor de verslagen en nieuwsberichten kan worden gereserveerd. Het aantal abonnees loopt den laatsten tijd achteruit. Dit vindt o.m. waarschijnlijk ook zijn oorzaak in het feit, dat het ons nog steeds niet gelukt is op elke plaats een actief en bekwaam verslaggever, correspondent en medewerker te vinden, waarom de verschillende gemeenten niet naar behooren door ons konden worden verzorgd. Hoe zeer wij dit bejammeren, het feit ligt er en voorshands schijnt daarin niet veel verbetering te kunnen worden gebracht.

We moeten daarom het terrein beperken en blijven voorloopig alleen verschijnen voor Zegwaart en Zoetermeer, waarvoor alles dezelfde wijze kan blijven voortgaan.

We laten daarom uit den kop weg de woorden: „En Omstreken, alsmede opgave der verschillende gemeenten.

Ook wenscht onze Redacteur nu meer bescheidenlijk zijn naam alleen te geven als: *Plaatselijk Redacteur*.

Mocht later in enkele gemeenten behoefte ontstaan naar de verschijning van ons blad, dan zijn we bereid, weer voor ruimer kring te verschijnen, *mits een van te voren vastgesteld lezers-aantal gewaarborgd wordt*.

En hiermede gaan we opnieuw de toekomst tegemoet, rekenend op de trouw van onze lezers in Zegwaart en Zoetermeer.

Redactie en Uitgever.

28 Maart '25

Staat de verzorging.

* * Vaccinatie en Revaccinatie

Er vloeit den laatsten tijd een stroom van moties tegen het ingediende wetsontwerp, waarbij voor schoolgaande kinderen boven 11 jaar en onderwijzend personeel bepaald is, dat ze opnieuw zich zullen laten vaccineren.

Het behoeft geen betoog, dat we zeer in 't algemeen met deze uitspraken accoord gaan.

Waar we echter wel voor willen waarschuwen, is dat men toch ook in zijn protest, niet al te oppervlakkig meezingt in het anti-vaccinatiekoor.

En daarvoor dreigt wel gevaar.

We ontvingen althans een tweetal brochures over die zaak, niet veel anders bevattende, dan wat algemeene onbewezen phrasen en leuzen.

En daardoor verzwakten we onze positie.

En daarmede versterken we onze tegenstanders.

Wie protesteert — goed. Maar hij doe het bewust.

Hij neme allereerst ook kennis wat mannen van wetenschap ook uit ons

Hij leze ook Dr. Rijk Kramer en Ds. van Duinen.

Met oppervlakkige onbewezen uitspraken vorderen we niets.

Wie zegt: „De overheid mag geen dwang oefenen,” zonder meer — zegt dwaasheid.

Wie beweert: „De overheid moet van mijn lichaam afblijven” zonder nadere motiveering, zegt meer dan hij verantwoord kan.

Men maakt van de kwestie studie en spreekt dan mede.

En dan zijn we overtuigd, dat dit medespreken, wel wat voorzichtiger geschiedt, dan nu somwijlen het geval is.

We moeten meer leeren een zaak van meer dan één zijde te bezien.

Dan gaat het ons als Kuyper, die zich in zijn Antirev. Staatskunde, heel wat gematigder en soepeler uitlaat dan in zijn program in 1878.

De wetenschap moet ons daarbij voorlichten.

Werkelijk dat vraagstuk is niet zoo gemakkelijk en eenvoudig als sommigen onder ons het zich voorstellen.

14 Apr '25.

* * Slechts één Millioentje.

Olympische spelen.

Daar weten wij, Geref. menschen, niet zooveel van.

Maar we beseffen intuïtief wel, dat het sport is en kunst en heel mooi, en heel duur en veel vreemdelingenverkeer veroorzaakt, en dat er voor sommigen wel een boterham aan zit.

Maar we beseffen intuïtief ook wel, dat zulke sportspelen veel geld kosten, veler hoofd op hol jagen, aanleiding geven tot sabbatsontheiliging, vooral ons jong geslacht op dwaalwegen lokt, veel diners veroorzaakt, en brasserijen niet uitsluit, dat ze ons weer eens, „de wereld” zullen laten zien, met al hare begeerlijkheid.

En daarom staan we er paf van, dat een Christelijk Minister daarvoor een slordig millioentje aan subsidie wil geven.

Ter bevordering van sport en lichamelijke oefening, tot versterking van den band met het buitenland, ter

vergrooting van Neerlands roem in den vreemde. Het aanzien van ons land zal er door rijzen.

Maar deze Minister van Onderwijs schijnt wel de *Kunsten*, doch niet de *Wetenschappen* en het *Onderwijs* te zien.

Voor bibliotheken van wetenschappelijke aard geen geld.

Voor goede bezetting der leerstoelen geen geld.

Voor Lager Onderwijs heelemaal geen geld.

Het aanzien van Nederland in den vreemde zal rijzen bij bloeiende Universiteiten.

150
Het aanzien van Nederland zal rijzen bij behoorlijke verzorging van goed lager onderwijs voor het volk en vervolgonderwijs, vak- en nijverheids onderwijs.

Opdat we in de conscientie met de volken staande blijven.

Deze Minister heeft een pracht onderwijsgedebouw geprojecteerd.

Maar zelf de puinhoopen geslagen.

En daarop staande tracht hij de niet verworven lauwerkrans te halen bij Opera en Olympische spelen.

En dan nog de algemeene toestand!

Belastingen kunnen niet hooger, moeten dalen.

Voor Tuberculose- en drankbestrijding geen voldoende subsidies.

Ambtenaren en onderwijzers tot 41 procent op hun tractement gekort.

Denkt men nu alles met ons volk in 't algemeen te kunnen doen en met ons Christenvolk in 't bijzonder.

Verstaat men dan niets van de volks-mentaliteit?

Weet men dan niets van een psychologisch moment?

Moeten wij nu altijd zulke struikelblokken juist hebben vlak voor een verkiezing.

Vroeger een speelwette. Nu een revaccinatie en Olympiade.

Meent men nu waarlijk, dat onze propagandisten zich in allerlei bochten kunnen wringen, als ze straks het politieke pad opgaan, en spreken zullen met de vijanden in de poort, ter verdediging van en behoud voor een Chr. Ministerie?

Dat zullen ze niet!

Ze zullen toonen te verstaan, dat politiek niet slechts is slangen-voorzichtigheid, maar als 't moet ook duiven-oprechtheid.

Onze Antirev. menschen hebben wel toe te zien wie ze weer verkiezen zullen voor hoofdlijst en bijlijst.

Mannen die niet op zij gaan, ook niet voor een „bevriend Minister”.

Mannen, die niet terugdeinzen en om den algemeen politieke toestand en een Chr. Ministerie te handhaven, alles maar slikken.

Mannen die de bede kennen „Laat de oprechtheid meer en meer met de vroomheid mij behoën.”

Dan komt er geen millioen subsidie voor Olympische spelen.

Ingezonden.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Mijnheer de Redacteur.

In „De Courant” van 4 April lees ik onder raadsverslag Zoetermeer 't volgende:

„De kerkeraad der Geref. kerk verzoekt betere tijdaanwijzing. Advies B. en W. Laat ze zelf een uurwerk aanbrengen, terwijl tevens aan kerkvoogden deze kwestie onder het oog zal worden gebracht. Groenheide wenscht, dat dit niet zoo onderdanig gaat.

Schaeffer stelt voor de clause over eigen uurwerk terug te nemen, niet alleen is 't stootend, doch de verwoording wordt nog grooter.

straggever juist is.
't dan niet een wonderlijk advies van B. en W.? Vergis ik me niet, dan is 't college van B. en W. verplicht om in de gemeente den juiste tijd aan te geven. Want als straks de zomertijd weer wordt ingevoerd, dan beveelt immers de Commissaris der Koningin aan den burgemeester om op den door de regeering aangegeven tijd, de klok te verzetten.

Evengoed als de burgemeester dus verplicht is om bijv. de publieke eerbearheid te bevorderen en in zijn gemeente de orde te doen handhaven, evengoed is hij ook verplicht den juiste tijd te doen aangeven.

Stel nu eens, M. de R., dat in een wijk der gemeente de orde meermalen verstoord wordt. Er zijn dan één of meer inwoners die in alle bescheidenheid aan B. en W. verzoeken om voortaan de orde te doen handhaven, dan zal immers volgens deze logica 't advies van B. en W. te Zoetermeer zijn: „Laat ze 't zelf maar doen.”

Dr. Schaeffer gevoelde 't stootende.

Was er dan niemand die op 't onrechtmatige van dit advies wees?

Mijn dank voor de plaatsing,
A. VAN DER SPEK.

Zegwaart.

1) Ook Het Nieuws van 24 Maart vermeldt hetzelfde advies van B. en W.

Ingezonden.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Hooggeachte Redacteur.

Naar aanleiding van mijn ingezonden van de vorige week, verzoek ik nog een enkel woord.

Uit zeer betrouwbare bron heb ik vernomen, dat het college van B. en W. te Zoetermeer wel de noodige aandacht heeft geschonken aan de juiste tijdaanwijzing in onze dorpen.

De door mij gewraakte zinsnede: „Laat ze 't zelf maar doen”, is daardoor in een ander licht komen te staan. Ook uit het verslag in Het Nieuws is dit duidelijker geworden.

Mijn dank voor de plaatsing,

A. VAN DER SPEK.

Zegwaart, 15 April 1925.

Het verblijdt ons, dat voor den geachten inzender, mede door ons onderschrift, onder zijn vorig schrijven, waarin we verwezen naar Het Nieuws van 24 Maart, over die zinsnede een beter licht is opgegaan, hoewel de zaak door ons niet op een andere wijze „belicht” is geworden. In beide bladen staat hetzelfde advies, dat tweeledig was. Verschil zit alleen in de volgorde der onderdeelen wat in dit geval geen onderscheid maakt, of men moet iets tusschen de regels willen lezen, wat door ons niet bedoeld is, en waaraan „inzender” zich niet zal willen schuldig maken.

W. de R.

we kunnen nimmer aansprakelijk gesteld worden, voor hetgeen men uit onze woorden wil halen, of er in wil leggen. Slechts zijn we verantwoorde lijk voor wat er staat, naar de betekenis en de bedoeling, die wij zelf en aan hechten.

Wij zien met de beste wil ter wereld, geen *wezenlijk* onderscheid tusschen beide verslagen, zoolang we tenminste nog meenen Nederlandsch te schrijven en te verstaan. Red.

* * Dageraadswrake.

Men kent het kabaal over de weigering der Kon. goedkeuring van „Dageraad” Statuut.

In en buiten ons parlement is deze weigering formeel, moreel, historisch en juridisch getoetst.

Die booze minister Heemskerk toch!

De „Dageraad” zou moeten wijken met zijn fel-gele-haatstralen, voor der „duisterlingen” licht, dat met blauwzwart, reactionaire tinten tooverft.

Voor de „Dageraad” zou in ons landje geen dageraad meer rijzen.

En dies zon „Dageraad” op wrake.

De Dageraadsmenschen zouden een groote propagandatocht gaan maken.

Een tocht door Amsterdam, Arnhem, Enschedé, den Haag, Groningen Leiden, Middelburg enz.

Ook door kleinere plaatsen als Vlissingen, Loosduinen, Alkmaar, Brielle enz.

't Zou een „los-van-de-kerk” beweging zijn.

Er zouden vele „afgescheidenen” binnen komen.

„Dooe zielen” moeten worden ingelijfd.

En die zijn er immers velen, vooral in de beide grootste „kerkgenootschappen” in ons land.

Menschen, die „geboekt” staan, maar reeds lang de kerk den rug toekeerden.

En die propaganda gelukte, droeg steeds meerder vrucht.

In een tijdperk van 2 maanden (Juli en Aug.) boekte deze atheïstische vereen. 660 leden, die zich van hun kerk hadden losgemaakt, waaronder 448 Ned. Herv. en 165 R. K. Zelfs kwamen er Chr. Geref. en oud Geref. tot haar over.

Eensdeels gelukkig.

Wat doet de kerk met „dooe zielen”? Met menschen, die alleen blijven enz. — ja, waarom eigenlijk?

„'t Is goed, dat de geesten openbaar worden.”

Ook deze „Dageraadswrake” werkt mede aan de komst van Christus' Koninkrijk en aan het Rijk van... den Anti-Christ.

Zijn er meer zulke „dooe zielen”. Ook onder onze lezers? Och „wilt gijlieden dan ook maar niet heengaan?”

Niet? Werkelijk niet?

Bekeer u dan en worstel met uwen God, opdat uw „dooe ziel” leve en Hij leven blaze in uw „dorre” doodsbeenderen.”

Maar anderdeels ook bedroevend en beschamend.

Bedroevend, als „zij van ons zijn

uitgegaan, omdat ze van ons niet waren.”

A. Beschamend! Ja, beschamend ook! Hebben wij — voor zoover het aan menschen staat — alles gedaan, om ze te behouden?

Dat wij biddend mogen waken, tegen de gevolgen en de oorzaken van deze „dageraadswrake.”

18 Apr '25

* * Zalig versch brood.

De spraakmakende gemeente heeft soms typische uitdrukkingen.

Men moet vaak de taalvirtuositeit bewonderen van Jan Boezeroen, zoos voorheen de Soci's de lagere standen betitelden.

Tegenwoordig heet het, dank zij standsvooruitgang en bourgeoisie-neging „man-van-de-sstraat”.

Ja, de „gemeene man” weet z'n passend woord te vinden.

Hij heeft b.v. een *leeglaadje* in plaats van een *legaatje* ontvangen.

Zijn beschonken kameraad brengt hij deftig wel niet in een *landauer*, maar toch in een *handdouwer* (handkar) thuis.

Zijn gemeente-drinkwaterleiding levert hem fijn *gemeente-pils*.

En — wijl koekbakkersartikelen in grooten trek zijn — smult hij 's morgens bij zijn ontbijt aan het droog geworden brood-van-gisteren, wat hij een *Aalberse-cake* noemt.

En zoo praat hij ook over *Zaligversch-brood*?

Mis, m'n lezer.

Die uitdrukking is nu eens niet van de man-van-de-sstraat.

Dat is poëtische sprake van een deftige dame.

Van een vrijzinnige, geen onvermaarde Vrijheidsbondsche dame.

Dat is taal van Mevrouw Wijnandts Dyserink, der Liberalen kampioene.

Mevrouw heeft gereisd, gereisd in Duitschland. Daar is alles geen rozengeur en maneschijn. Daar valt te roemen en te klagen.

Meest te klagen. Ze doet het in „de Vrijheid” der Vrijzinnigen orgaan.

Doch ook nog over een heerlijke kleinigheid te roemen.

Bij alle misère, kreeg mevrouw ten minste op haar ontbijttafel 's morgens half acht „*Zalig versch brood*.”

In democratische landen, als Duitschland, Zwitserland en Denemarken wenscht men geen *Aalberse-cake*!

Als dat soort democratie de macht krijgt — daar gaat je nachtrust bakkers! Daar gaat al je vrijheid en menschwaardig bestaan. 't Moet wijken voor het egoïsme der Vrijheidsmenschen, die zich geen opoffering getroosten voor uw geluk. O zeker,

met woorden en in programs, waarom ook niet? Doch — in de werkelijheid!

Als zij maar — zalig versch brood

els

De Standaard ziet ook geen heil in den arbeid der Commissie, tenzij ze met een ander stelsel komt.

En dan bedoelt De Standaard, waarschijnlijk wel een ander nieuw stelsel dan wij.

... dat is mogelijk, — doch, dat zal evengoed de inwendige Schoolorganisatie moeten omvatten. Er is in de School (leerstof, klassenindeeling, aantal jaren en uren) nog wel wat te bezuinigen. Heel wat zelfs — maar dan dienen geen Kamerleden en rechtskundigen alleen, — doch ook deskundige schoolmeesters het woord te krijgen.

Z. N.

Ziekenhuisverplegig.

Sedert de rijksziekenhuizen niet meer gratis opengesteld zijn voor de meeste gevallen, wanneer dit vroeger wel geschiedde, doch een behoorlijk bedrag per dag moet worden betaald aan verplegingskosten, heeft zich het particulier initiatief sterk ontwikkeld en zijn overal vereenigingen verzezen voor Ziekenhuisverpleging.

Voor een kleine contributie per week ontvangt men dan een uitkeering per dag, die gelijk staat aan het geen in de ziekenhuizen uit de aangrenzende steden moet worden betaald.

Ieder is vrij in de keuze van ziekenhuis.

Daarbij komen nog verschillende toeslagen voor medicijnen en verbandmiddelen, vervoer al of niet per ziekenauto ~~en~~ operatiekosten. Deze toelagen worden nog niet overal gegeven, omdat wijs beleid tot voorzichtigheid maant.

Ieder zal toestemmen, dat dit een werk van groote sociale beteekenis is.

Reeds hebben vele van die vereenigingen zich in federatief verband gezet.

Echter, van uit het Westland hoorden we over het bestaan dier vereenigingen nog weinig.

Mogen we tot activiteit aansporen? Er waar ze zijn tot federatieve samenwerking verzoeken?

Het adres voor het laatste is: Ned. federatie voor Ziekenhuisverpleging, P. C. de Koning, de Ruijterstraat 2, Leiden.

Z.

N.

** Gemeenteraadsverkiezing.

Nog eens naar de Stembus. Na de worsteling om de Staten, komt nu nog die voor de Raden.

In Zegwaart eerst, op 17 Mei. Zoetermeer volgt 24 Mei.

De voorarbeid, bestaande in candidaatstelling is verricht. Ook door de Anti-Rev.

En in elke gemeente een „mooie” lijst.

Wat de personen betreft, behoeft de A. R. niet onder te doen voor andere partijen.

Ook wat de samenstelling en de volgorde betreft, zijn deze lijsten aantrekkelijk.

Er is met voorzichtigheid gewikt en gewogen.

Allen mannen van beginseltrouw.

Maar nu moet er eerst aan het verkiezingswerk worden begonnen.

Wie meenen mocht, dat alles nu klaar is, en dat de rest nu vanzelf zal wel loopt, vergist zich.

Ieder trouw op zijn post.

Door persoonlijken invloed, doende, wat de hand vindt om te doen.

Ziende in het gebod en blind in de toekomst.

En van God den zegen wachtende.

Z. N.

** In Zegwaart.

Onze geachte tegenstanders prikkelen ons tot groote activiteit.

We zijn ze daarvoor grooten dank schuldig.

Immers, ons vonnis is onder velen van hen reeds geveld.

't Luidt aldus: Zoetermeer verliest den nog eenig overgebleven zetel der A. R.

Dat is de zetel, die 35 jaar lang met eere bezet is door den heer J. Scheer, waarvan 30 jaar als wethouder.

Nu deze gemeend heeft te moeten heengaan, moeten de A. R. toch begripen, dat het nu „welletjes” is geweest en zij plaats dienen te maken voor anderen.

De vorige maal nog met 2 stemmen boven de 75 procent. Door de vermeerdering en groei der andere protestantsch Christelijke partijen kan nu vanzelf sprekend de 75 procent zelfs bij lange niet meer worden gehaald.

Wat zal, Anti-Rev. kiezers op die beschouwing uw antwoord zijn?

Dat ge de nuchtere werkelijkheid aanvaardt, die U leert, dat ge slechts beschikt over een reservekader van 15 man, met een betrouwbare achterhoede van 25 man (de vrouwen inbegrepen).

Dat ge dus een vendel van 40 man in den strijd brengt.

Maar — die staat dan ook in de vuurlinie.

Maar — dat zal dan ook zijn een keurbende.

En ge put mede hoop en moed uit het verschijnsel, dat ge in stemmenverhouding sedert 1925 in de opgaan de lijn zijt.

Z.

N.

** De Keuzen.

In Zegwaart geeft de publieke opinie U ietwat meerderen kans.

De vorige maal haalde Uw partij wel niet den kiesdeeler, maar 't scheelde niet veel.

151
Vanzelf zijt ge weer wat achteruitgegaan door den groei en vermeerdering van andere partijen, doch de 75 procent zult gij allicht nog halen. Maar reken er nu niet als te vast op.

Ook de nieuwe wijze van zetelverdeling kan U onaangename verrassingen baren.

't Zij zoo:

En daarom — ook hier de ieder onzer zijn plicht.

Weg met alle persoonlijke belangen en gevoeligheden. Weg met alle groepsbelangen.

Alleen het gemeentebelang door U bij de stembus behartigd.

Met groote eensgezindheid trekt ge op.

Gij, met uwe vrouwen, uw zonen en dochteren!

Door niets of niemand laat ge U van de wijs brengen.

En hoopvol grijpt ge een weinig

moed, uit de stemmenverhouding bij de laatste verkiezingen, die ook hier in de opgaande lijn gaat sedert '25.

Ge hebt de beschikking over 35 man.

En ge neemt er nog een 50 op sleeptouw.

Maar ge strijdt vol vuur en werkt zoo lang tot ge eindelijk de 100 nog te boven komt. En dat moet, omdat het kan.

En dat kan, omdat het moet!

Z.

N.

** Raad en Beginsel.

Bij verkiezingen voor Kamer en Staten gaat het in hoofdzaak om de beginselen.

Maar bij den Raad is dat toch immers anders.

Daar gaat het meer om praktische belangen en groepswensen.

Daar komt het meer op de personen aan, dan op het feit, of ze dragers van beginselen zijn.

Zoo meent werkelijk menigeen in oppervlakkige kortzichtigheid.

Maar — 't is niet juist gezien.

Reeds dadelijk komt dit uit in de beschouwing wat het raadscollege eigenlijk is.

Het is geen „vertegenwoordigend lichaam”, zooals Kamer en Staten.

Het is de plaatselijke Overheid.

Van een behartigen van bepaalde groepsbelangen mag dan ook geen sprake zijn.

De Raad bestuurt de gemeente.

Bestuurt, d. i. regeert de gemeente.

Als Overheid.

En dan natuurlijk heel de gemeente, heel de bevolking.

Aan ieders belang dient gedacht.

Maar — als de Raad dan Overheid is, is het toch niet hetzelfde van welke beginselen de raadsleden uitgaan, bij het bepalen van wat de beste wijze van bestuur is.

De A. R. laten zich daarbij leiden door Gods Woord.

Natuurlijk met zondige onvolkomenheid.

Maar 't willen, de begeerte is er. Ook bij allen door die partij gestelde kandidaten.

Z.

N.

** Practische Vraagstukken

Maar de beginselen komen in den Raad toch niet zoo vaak aan de orde?

Ook deze redeneering is er glad naast.

Zeker, er wordt in eenvoudige raadsvergaderingen niet zoo speciaal en breedvoerig over gehandeld.

Men doet het met enkele woorden

Met een motiveering van zijn ster

Met een kort en kloek getuigenis

En zelfs als er in 't geheel ni over gesproken wordt dan beheeschen die beginselen toch de stemmi gen.

Hebben kwesties omtrent:

Raadsgebed. Vloekverbod. Publieke gemakkelijkheden. Zondagsrust en -heiliging. Toepassing Drankwet. Toepassing Lager Onderwijswet. Subsidies aan Vereenigingen. Handhaving, schrapping, verhooging of verlaging van Begrootingsposten. niet met de beginselen te maken?

Men weet wel beter.

En dan talloze benoemingen.

En — we zouden het lijstje nog wel wat kunnen uitbreiden.

Maar — we doen het niet.

Ons Gemeenteprogram geeft een voldoende en zeker geluid.

Ook z.g.n. praktische vraagstukken worden door de beginselen beheerscht.

Z.

N.

** Lijst 5.

Dat is de A. R. lijst voor Zegwaart. Mannen van verschillende leeftijd, zorg en stand.

Uit werschillende maatschappelijke kring.

Heel de schakeering der burgerij is er op vertegenwoordigd.

Ook Kerkelijk.

De A. R. partij is geen kerkelijke partij.

Allen, die de Gereformeerde Waarheid liefhebben en belijden voelen zich er thuis.

Ook geen arbeiderspartij.

Geen landbouwers-, burgers-, werkgevers-, handels- of industriepatrij.

Maar voor allen, met allen door allen.

Daarvan getuigt Lijst 5.

En dan nummer 1.

E. H. CHARDON.

Een man van rijke en rijpe ervaring op het gebied van de gemeentehuishouding.

Sedert jaren al wethouder.

Die niet veel heeft gepraat.

Maar veel gedaan.

Die niet praat over allerlei gemeentebelangen — maar ze ook behartigt.

Voor al met dezen candidaat gaan we vol moed den strijd tegen;

Zij er getrouwheid, onder de onzen. Want waarlijk flinke mannen hebben ook een flink aantal tegenstanders. En daarom:

Waakzaam en Werkzaam!

Z.

N.

** Lijst 3.

Dat is de A. R. lijst voor Zoetermeer op 24 Mei. 1927

We erkennen gaarne, dat we daar over niet zooveel mannen hebben te beschikken, als in Zegwaart.

Maar — dat geldt vrijwel voor alle partijen.

Zie de lijsten maar eens in en weeg de namen.

Een gedeelte smart is halve smart.

Maar daarom te meer mogen we ons verheugen in het feit, dat die weinigen, die we hebben, zich willen geven.

Heel gelukkig waren we in de keuze van nummer 1.

A. G. SCHEER.

Een waardig opvolger van hem, die 30 jaren onze partij vertegenwoordigde, van den heer J. Scheer.

Maar bezielt met jonge geestdrift.

Met volle energie en toewijding voor de belangen van Zoetermeer.

Een man, die het zeggen kan.

En die het zeggen durft.

Met helder inzicht in de zaken, die meer en meer op den voorgrond treden, in de problemen, die roepen om oplossing.

Die reeds op velerlei gebied gebied getoond heeft iets te kunnen presteeren.

Die emde leiding en stuur weet te geven.

Onze geachte tegenstanders zien hem liefst niet op die plaats. 't Is hun recht.

Ze vreezen echter niet, dat hij er komen zal.

't Is hun inzicht.

Maar de Anti-rev. wenschen hem er juist.

En als één man — schouder aan schouder — zullen ze trachten hem er te brengen.

Z.

N.

** Arbeiderscandidaten.

Onze candidaat

A. G. SCHEER,

is een Arbeiderscandidaat bij uitnemendheid.

Al is hij zelf geen arbeider in den zin, dien men er gemeenlijk aan hecht.

Ja, als dat de maatstaf is, dan zijn er wel lijsten, waarop een arbeider voorkomt.

Maar — dat zijn nog geen arbeiderscandidaten.

De vraag is maar wat men gedaan heeft.

Praters zijn er genoeg.

Voor al tegen een verkiezing.

Maar de heer A. G. Scheer praat niet maar doet.

Bewijs?

Daar is b.v. het omvangrijke werk als penningmeester van Hulpbetoon.

Arbeiders, weet ge wel wat dat werk voor U beteekent?

Dat werk is begonnen toen er in de verste verte geen gedachte bestond aan een candidatuur voor den raad.

Dat werk is moeitevol, tijdroovend en zorgend.

Het maakt geen groot publiek lawaai.

Maar 't is werk, dat gedaan wordt, geheel belangeloos, in 't belang der arbeiders.

En werk, waar men niet iedereen voor gebruiken en voor krijgen kan!

Arbeiders! Daarom alleen reeds is A. G. Scheer, uw man op 24 Mei.

Hier zijn geen pratzaken, maar daadzaken.

Z.

N.

** Raad en Gezag.

Als Overheid heeft de Raad het gezag, zijn eigen Gezag te handhaven.

Dat kan niet door aanhangers van beginselen, die de rechte opvatting van het gezag niet hebben.

Dat kan niet door hen, die meenen, dat er eigenlijk geen gezag moest zijn of die de kracht missen zich tegen zulke stroomingen te verzetten.

Alleen zij, die belijden, dat het Gezag afvloeit van God en ondergeschikt is aan God, kunnen sterk staan tegen het veelvuldig streven het met het gezag zoo nauw niet te nemen.

Raadsleden zweren trouw aan de wetten des lands.

Maar dan dienen ze zelf zich er ook aan te onderwerpen.

En dan moeten ze dat ook eischen overal en van ieder, waarover ze als raadslid eenige zeggenschap hebben.

De Anti-rev. waarborgen — de historie heeft het meermalen bewezen — het meest de handhaving van het gezag.

Daarom zijn voor ons en de onzen de beste kandidaten, die voorkomen op de Anti-rev. lijst, en worden door allen, die het Gezagsprincipe naar Gods Woord aanvaarden, gesteund bij de komende verkiezingen in Zoetermeer op 24 Mei, op lijst 3.

Z.

N.

18 Jan '28

**** Volksschool of Staatsschool**

Dit is de titel van een brochure, uitg. Geref. Schoolverband en overdruk van een referaat met conclusies over dit onderwerp, gehouden op de laatste jaarverg. van Geref. Schoolverband, welke conclusies aldaar met algemeene stemmen zijn aangenomen.

Geref. Schoolverb. heeft zich toen om praktisch resultaat te verkrijgen, gewend tot den Schoolraad, welk lichaam dan, bij instemming, stappen in die richting bij de regeering zou kunnen doen, als de tijd daartoe gekomen was.

Men weet de Schoolraad bestaat uit vertegenwoordigers van de Schoolbesturen, van de groote Onderwijsorganisaties en (Unie Chr. Nat. Geref. Sch.) en van de Chr. onderwijzers.

De Schoolraad besloot in zijn vergadering in Oct. j.l. dit stuk in studie te nemen en in Febr. een beslissing te nemen. De „gedelegeerden" moesten dus aan 't studeeren trekken.

Ook de vertegenwoordigers der Chr. onderwijzers (9 in getal) hebben de conclusies bestudeerd en zijn tot een „conclusie" gekomen.

We lezen dienaangaande in het Correspondentieblad van 8 Jan. j.l. in het kort verslag van de verg. van het Hoofdbestuur onder punt 19 het volgende:

„Naar aanleiding van een vraag van Geref. Schoolverband aan den Schoolraad, waarbij onze Vereen. is aangesloten, in hoeverre deze de stellingen van den heer J. van Andel over „Volksschool of Staatsschool" als de zijne kan aanvaarden wordt door een commissie, bestaande uit den Directeur (A. de Jong, den Haag) en den heer H. Nieuwenhuysen (Zegwaart) een uitvoerig rapport uitgebracht.

Hun conclusie is over 't algemeen afwijzend. Ze achten het gewenscht, dat de door den Schoolraad ingestelde Wetscommissie met haar voorstellen komt; dat op dien grond thans geen conclusies moeten worden aanvaard, waaraan de Schoolraad later gebonden zou zijn.

De commissie spreekt den wensch uit, dat de Wetscommissie als leidraad van behandeling het rapport der Wetscommissie van de Vereeniging neemt, zooals dat uitgebracht werd in 1914.

De commissie wordt dank gezegd voor haar goed werk. Het Hoofdbestuur gaat met de commissie accoord. (cursiveering van ons) en verzoekt deze commissie haar arbeid voort te zetten en meer positieven arbeid te verrichten, door na te gaan in hoeverre dat rapport (n.l. van 1914) wijziging moet ondergaan of reeds verwezenlijkt is."

Tot zoover het Correspondentieblad. Men ziet — de geleerden zijn het len nog niet over alles eens.

Er zijn aan de schoolkwestie heel t kanten, waarbij zeer scherpe.

Z.

N.

LEKTUUR.

De worsteling om het Kind. De strijd voor een Vrije School, historisch geschetst door P. de Zeeuw J.Gz. Uitg. Kirchner, Amsterdam.

Toen Dr. v. d. Vaart Smit zijn brochure schreef over „De Toekomst van ons Lager Onderwijs" gaf Colijn daarbij een aanbevelend woord, waar in o.m. ook deze zinsnede de aandacht trok: „Ik acht nu den tijd gekomen voor publieke behandeling van de schoolkwestie."

Dat we daarmee instemmen blijkt uit het feit dat we in onze artt. „Om de School" ook in ons blad publieke behandeling aan de orde hebben gesteld. We hebben in ons eerste artikel gezegd, dat het verstaan van het schoolgeding niet wel mogelijk is, zonder juiste kennis van de historie van den Schoolstrijd.

Echter deed zich net verschijnsel voor, dat over dien strijd niet veel populaire geschriften bestaan, niet veel volkslectuur is aan te wijzen.

't Is over 't geheel dorre lectuur in blad, brochure, tijdschrift of strijdschrift.

Reeds lang werd ook behoefte gevoeld aan een betrouwbaar werk, geschreven voor eenvoudigen, waarin, als in doorlopend verhaal, bijgewerkt tot op dezen tijd, de geschiedenis van den schoolstrijd geschetst zou worden.

't Scheen echter, dat het tot de „vrome wenschen" zou blijven behoren, om zulk een boek ons volk aan te bieden — totdat opeens de Uitg. Kirchner met het bericht kwam, dat bij hem zulk een werk was verschenen, van de hand van den heer de Zeeuw te Nijkerk, van welk boek we boven den titel afschreven.

We achten het goed, ditmaal onze artikelen „Om de School" even te onderbreken, om onze ruimte te benutten iets over dit boek te zeggen.

De schrijver is bekend, ook als goed auteur. In het prospectus noemt de uitgever enkele werken van zijn hand o.a. „De dochter der Oranjes."

Hij heeft echter veel meer geschreven — ook in tijdschriften. Wellicht zijn er wel lezers uit de omgeving waarin „de Westlander" gelezen wordt, die zich hem herinneren uit het vroeger bestaan hebbend weekblad „De Ster."

Deze auteur schrijft gemakkelijk, in helderen stijl.

Feitelijk vertelt hij, al is het dan wat in boekenstijl.

Je leest hem met plezier — ook als hij in dit boek den schoolstrijd schetst, welken hij terecht een worsteling „om het kind" noemt.

Want immers die strijd ging niet allereerst om een „school", ook niet om het „geld", zelfs niet uitsluitend om het „recht" doch in den grond der zaak om de kinderen, om de „ziel" onzer kinderen.

In een „woord vooraf" geeft hij de bedoeling van zijn werk aan. Het wil niet zijn „wetenschappelijk" maar voor de „eenvoudigen", opdat zij ook in dien strijd de daden Gods zullen en en ze hunnen kinderen weer ver-llen zullen.

En voor zoover we kunnen oordeen is de schrijver aan dit „plan" gebouw gebleven.

Een mooie inleiding gaat de eigen-ke „historie" vooraf. 't Is een woord aar het hart van Jeruzalem."

Daarna worden we binnengeleid in „oude" school — in haar opkomst r bloei „toen Tromp en de Ruyter ool gingen" en in haar verval, toen „een versleten koetsier" met het erwijs belastte. Voorts komen deolgen van „revolutie" ook voor deool aan de orde en eindelijk komen van Bilderdijk, Da Costa, Capa-„ de Clercq en wordt begonnen Groen. En dat alles historisch gedocumenteerd en toch frisch, enaam leesbaar.

erder dan Groen komen we nog in deze 1e aflevering, die ons inoudig omslag werd toegezonden. t boek verschijnt n.l. in afleve-1.

we ze compleet hebben komen nog even op terug. Een band versiering van Jac. Nuiver zal om het geheel samen te voegen ns kunnen we niet anders, dan mooi papier gedrukt boek van aanbevelen.

is juist iets, waaraan behoefte aat „onze mensen" dit boek pen en lezen.

erwijzers, predikanten, ouder-schoolbesturen, ook onze „jon- Ze zullen een schat van geesenot smaken en verwakkerd tot trouw aan het vaandel en gd zijn, als ze eenmaal de

rijen der wegstervenden zullen moeten vullen.

Moge het een „voorspoedigen" loop hebben, en onder Gods zegen ten zegen zijn voor velen.

Z.

N.

6 Febr '28

**** Ministerssalariissen.**

Het salaris van de Ministers is met f 1000 verhoogd en gebracht op 16000 gulden.

Dit feit wordt in sommige kringen en bladen meer of minder heftig afkeurd en bespot.

Ten onrechte echter. Mits men het volgende gelieve te bedenken:

1e. Toen de algemeene salarisverhoogingen kwamen, hadden de ministers percentsgewijze recht op 4000 gulden verhooging, doch kregen niets.

2e. Vóór dat iemand verlaging kreeg, gaven ze het voorbeeld door daling van 18000 op 15000, percentsgewijze in vergelijking met anderen een hooge korting.

3e. Het salaris van Ministers is hier lager dan ergens elders, terwijl geen ambtswoningen — zooals in het Buitenland — worden gegeven. Zelfs bijzondere uitgaven mogen volgens de Rekenkamer niet worden gedeclareerd.

4e. De meeste Ministers laten bij aanvaarding een salaris uit andere betrekkingen schieten, dat vaak tweedriemaal zoo hoog is — en is dat ambt een financieel opofferen.

5e. Het tijdstip waarop het laatste besluit is genomen, viel juist samen met een zoodanigen stand van de crisis, dat *af treden* zoo goed als zeker was, zoodat het de tegenwoordige personen niets geeft, doch de keu-

ze van opvolgers gemakkelijker maakt.

Het is een daad van moed.

Het eenige, wat misschien critiek kan uitlokken, is de vraag, of het gezin op andere factoren het psychologisch moment was. Maar dat is een kwestie van inzicht en daarover valt zoomin als over smaak — te twisten.

N.

24 Sept '26

** Een onderwijscommissie

Reeds eenige tijd geleden werd z benoemd.

Wegens vacantes nog niet geïnstalleerd.

Tot voorzitter benoemd Mr. V. H. Rutgers, oud-minister van Onderwijs.

Hoofddoel: Vereenvoudiging van administratie en bezuiniging op onderwijs, zonder de vitale onderwijsbelangen te schaden.

Maar — misschien valt het mee.

Niet ieder hunner heeft hetzelfde oordeel over de kwestie, dat wel e wat niet tot de vitale belangen behoort.

Hoewel ernstig door de organisaties is aangedrongen om ook deskundigen uit de praktijk in de Commissie te benoemen, is dit niet geschied.

En we betreuren dit, wijl daarmee of de weg is afgesloten tot bezuiniging ook in het gewone schoolleven of dit niet op de meest juiste wijze geschieden zal.

We hopen het beste, doch hebben geen reden te zingen: „Van verwachting klopt ons hart.”

Z.

N.

** Koninginnefeesten.

Reeds vroeger schreven we een en andermaal over dit onderwerp. Wij den laatsten tijd dit onderwerp ook in onze kringen praktische betekenis heeft, geven we thans onze lezers het bezadigd oordeel uit de A. R. „Nieuwe Meerbode”, ons A. R. orgaan voor de Haarlemmermeer:

Het schrijft:

Over het algemeen hebben de feesten, welke er gehouden worden ter viering van den verjaardag der Koningin, een ordelijk verloop.

Natuurlijk gebeurt er hier en daar wel eens iets, dat onverdedigbaar is.

Een dronken man, een vechtparij zijn op een zeer enkele plaats de jeneverlijke metgezellen van een feest, wel ook.

Die misbruiken moeten gekeerd.

Echter onbehoorlijk is het, om te doen gelijk „Het Volk” doet, deze dingen bijeenzamelen om daarmee de Oranje-herdenking in een ongunstig daglicht te stellen.

Deze manier van handelen kan er niet mee door.

De vraag rijst bovendien: wie zouden het zijn, welke de wanklanken op die feesten laten hooren?

Zouden het anti-rev. of Chr.-Hist. burgers zijn?

Ieder weet van niet.

Er is veel meer grond voor de veronderstelling, dat deze lieden zeer nauw verwant zijn aan de socialisten.

Daarom paste den socialisten te zwijgen.

Wanneer we in bovenstaande regelen een onverdiende smet afwerpen van onze Oranjefeesten zooals die als regel in onze streek gehouden worden, dan is dat alleen om der rechtvaardigheids wil.

Omdat we meenen dat deze feesten niet verdienen dat men ze dronkemanspartijen of kermissen noemt.

Het grootste deel dier feesten verdient betere naam.

Uitsluitend om de rechtvaardigheid verdedigen we dus onze Oranje-feesten, maar niet omdat we de Oranje-herdenking met een volksfeest, zulk een uitnemende vorm vinden, voor de vreugde over onze gespaarde Vorstin.

Een Christelijke Oranje-vereeniging gelijk Aalsmeer die heeft, is veel beter.

Alleen daardoor is het mogelijk, de jaardagen onzer Vorstin te gebruiken voor de sterking van het drievoudig snoer: God, Nederland en Oranje.

Een neutrale herdenking moet het voornaamste van dit snoer, God, er buiten laten.

Een Christelijke Oranje-vereeniging ware dus veel beter.

Maar waar dit niet mogelijk is, moet men zich met het mindere tevreden stellen; met het Koninginnefeesten, en daaruit weren, alles wat tegen de Christelijke zeden ingaat.

Z.

N.

** De Onderwijs-paragraaf.

We bedoelen natuurlijk, wat over „Onderwijs” in de Troonrede gezegd is.

Onze lezers kunnen het vinden op de voorpagina van ons blad van 24 September.

„Voorstellen tot het wegnemen van keke onnoodige beperkingen van de ijheid op het gebied van het lager onderwijs, zullen u binnenkort bereiken”.

Dat is alles.

Ook de Millioennota gewaagt et van verbeteringen, die geld kosten of vernieuwing en tempering van nomen bezuinigingsmaatregelen.

Wel is de begroting „Onderwijs” ts hooger, doch 't is, gezien het gehele budget, niet noemenswaard en enkel een gevolg van groei der bevolking.

Onze medewerker v. F. schrijft in hetzelfde nummer:

„De onbewijsclausule kondigt aan voorstellen tot het wegnemen van enkele onnoodige beperkingen van de rijheid op het gebied van het L. O. De regeering schijnt dus niet te willen afwachten de conclusies der commissie-Rutgers, die voor deze materie is ingesteld.

Tot zoover de conclusie van v. F.

Ons verwondert dit niet.

We hebben nooit veel waarde gehecht aan de bezuinigingsarbeid van deze commissie.

We hebben ook 24 September gezegd waarom niet.

Omdat, de mannen van de Schoolpraktijk zijn uitgeschakeld.

De deskundigen bij uitnemendheid.

De troonrede bewijst, dat de regeering zelf weinig waarde aan den arbeid dezer commissie hecht.

We hadden goed gezien, toen we schreven, dat ons hart niet van verwachting klopte.

Z.

N.

** Onderwijsbezuiniging.

De tot nu toe ingevoerde zijn reeds gebleken, naar het oordeel van de Inspectie schadelijk voor het onderwijs te zijn geweest.

Ons Hoofdorgaan „De Standaard”, schreef ook nadat we onze meening 24 September hadden gezegd, in gelijken geest.

Er valt niet meer te bezuinigen.

De Standaard schakelt drie zaken uit, waarop (en terecht) geen bezuiniging meer mogelijk is.

Geen bezuinigingsobjecten kunnen zijn:

1°. de salarissen;

2°. het aantal onderwijzers;

3°. de leertijd (aantal leerjaren).

We zijn het met De Standaard eens.

Alleen over het laatste punt niet geheel.

We gelooven, dat hetzelfde onderwijs gegeven kan worden voor de gewone leerlingen, in 4. voor de zwakkeren in 5 jaar, mits bij een ander stelsel.

En één der factoren van dat andere stelsel is een verschuiven van den leertijd, van den leeftijd.

Begin later en ge wint 1 of 2 jaar uit. Ook is dan tevens de kloof gedempt tusschen arbeidswet en leerplichtwet.

**** Geen moeilijke keus.
Lijst 3 zij de leus.**

Nu we dit schrijven, moet de bus van Zegwaart nog geopend. We wagen ons aan geen voorspellingen.

Als onze lezers ons blad onder het oog krijgen, is de worsteling daar achter den rug.

Als de uitslag eens meevalt, als we onzen zetel weten te handhaven, als de opgaande richting is bestendig, dan zegt dat nog niets voor Zoetermeer.

Dan make ons de uitslag daarom niet slap in de actie.

Dan grijpen we moed, en moed drijft hen vooruit.

Dan verscherpen en versterken we onze controle.

En als we in Zegwaart geslagen zijn — dan make dit ons voor Zoetermeer niet moedeloos.

Dan volharden we tot het einde.

Dan worden we taaier, volharden der, vuriger.

Geen overmoed!

Ook niet bij de pakken neer!

Beide is niet Anti-rev.

En — in voorspoed dankbaar.

In tegenspoed geduldig, zooals onze Heidelberger het zoo schoon ons voorhoudt.

Komt Chardon in den Raad,

Dan A. G. Scheer, z'n kameraad.

Keert Charon niet weer.

Met meer moed op A. G. Scheer.

We rekenen op aller getrouwheid.

Met deze verkiezingen staat voor onze partij, voor het Chr. beginsel, voor het belang van Zoetermeer, zoo stofelijk als geestelijk, meer op 't spel dan menigeen vermoedt.

Laat U door niet of niemand van de wijs brengen.

En sterken wij ons, in den Heere, onzen God.

Z. N.

**** Ziektewet en Arbeiders.**

'Dat we in ons vorig nummer in onze driestar „Arbeiderscandidaten” niet te veel schreven, bleek ook weer.

De ziektekas onzer Arbeiders dreigt met de nieuwe ziektewet ten onder te gaan.

Tenminste als ze niet gereorganiseerd wordt.

En dan komt de Raad van Arbeid.

Met meer rompslomp, meer ambtenaren, hooger premies, minder zeggenschap.

Daarvoor dient gewaakt.

Er is kans op blijvend bestaansrecht van deze kas, de eigen kas onzer arbeiders.

Maar dan dient er aangepakt.

't Was

A. G. SCHEER.

die bij herhaling in de Bestuursvergadering van Hulpbetoon daarop wees.

't Was

A. G. SCHEER,

die de kwestie in de Afd. Z.-Z. der Holl. Mij. van Landbouw aan de orde stelde.

Hij was het die het initiatief nam tot het beleggen van een speciale vergadering daartoe

Een commissie werd benoemd en

A. G. SCHEER,

werd aangewezen als voorzitter, en aanvaardde die taak.

Arbeiderscandidaat bij uitnemendheid.

Elke arbeider van Christelijke levensopvatting stemme dan ook op

A. G. SCHEER.

Z.

N.

**** Aan Rome overgeven.**

De S. G. P., die van meening is nog al de R. Kerk te moeten bestrijden, heeft bij de bus van Zegwaart de welwillendheid gehad, om hare grootste en felste tegenstander, te weten de R. Kath. heer zusterlijk aan een extra zetel te helpen.

Door wie rekenlust heeft, is de gelegenheid er om dat eens uit te cijferen.

En dat is op velerlei manier aan te toonen.

We zullen thans dit rekensommetje niet maken. We constateeren slechts het feit.

Z.

N.

**** Schutters die den boog spannen.**

Onze kandidaten hebben, vanzelf sprekend, ook bestrijding ondervonden.

Hoe kan 't ook anders.

Dat is niet erg. Daar moeten we allen maar doorheen.

Met Paulus „door goed en kwaad gerucht”.

Met Christus, het groene hout, treden worden, als het dorre, Hem gewillig ons kruis nadragend.

Al onze groote mannen hebben daar iets van gehad. Soms heel veel.

En de mindere goden, worden waarlijk niet gespaard.

Als 't dan nog maar ridderlijk geschiedt.

Maar — er is soms zulk mooi verkiezingsmateriaal te vinden, in wat „strooisel”.

Er zijn nog altijd ploegers, om iemands rug te doorploegen, schutters, die den boog spannen.

Och, arme. Wat wroeten en wurmen en piekeren nietige menschenkinderen toch.

Wat schunning-schuin, scherp, schampend, schimpend, schetterend, schallend, lispelend, lasterend, listig, kunnen menschenkinderen toch hun naaste sleuren door slijmerig slijk

Dat de eigen vingers er vies, vuil van worden.

Als dat recept niet helpt, helpt niets meer.

En 't heeft niet geholpen.

„Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen de eerkroon dragen.”

Z.

N.

**** Onze positie gehandhaafd**

In Zegwaart behielden we onzen zetel voor den heer E. H. Chardon.

Er was onzerzijds daarop wel eenigszins gerekend — maar — een stembus baart verrassingen.

De vorige maal was 't op het kantje af — haalden we den kiesdeeler niet — waarom er thans bij sommigen onzer vreeze was.

In Zoetermeer behielden we onzen zetel wel niet voor den heer J. Scheer, die zich terug trok, doch voor den heer A. G. Scheer.

Alleen menschen met een fijnen neus, hielden den moed er in.

Over 't geheel was er die verwachting niet.

De vorige maal bijna er uit — even boven de 75 procent — waarom er thans niet veel waarde meer aan onzen zetel werd gehecht.

Z.

N.

**** Onze positie versterkt.**

Niet slechts, is er blijdschap onder de onzen, dat we behielden, wat we hadden, meer nog, dat we versterkt uit den strijd te voorschijn kwamen.

Wel niet in het aantal zetels.

Maar in het aantal stemmen, juist nog in de stemmenverhouding.

We schreven voor een paar weken: „En we grijpen moed uit het feit, dat we weer in de opgaande lijn zijn, wat stemmenverhouding betreft. Dit nu heeft zich bij deze stembus opnieuw geopenbaard.

Chardon juist den kiesdeeler.

Scheer ruim 1 stem te kort.

Na velerlei schommeling, ook in onze partij veroorzaakt door splitting en nieuwe groepeerings der Chr. protestantsche groepen, begint de toestand weer meer vastheid te vertoonen.

Dat moet zoo blijven.

Of liever, het moet voor ons nog beter worden.

Z.

N.

**** De gekozenen.**

We bedoelen alleen de „onzen”.

Over anderen handelen we hier niet.

En dan zijn we met beiden goed af en het anti-rev. volk in de beide gemeten, wordt door deze twee wel goed vertegenwoordigt

De een een nieuweling, de ander met rijpe ervaring. De een jong en vurig, vooruitstrevend, de ander wat bedachtzamer, door meerdere levensjaren, de een Hervormd, de ander Gereformeerd.

En zoo zouden we kunnen doorgaan.

Wat de een te kort heeft aan woord, vult de ander aan. Maar er is gelukkig ook eenheid. Eenheid in beginseltrouw. Eenheid in liefde voor de partij. Eenheid in liefde voor hun gemeente.

We kunnen de partij van harte geluk wenschen.

En de gemeentenaren eveneens. En natuurlijk ook de gekozenen. Hartelijk gefeliciteerd, broeders. God sterke U en geve U veel goeds voor de gemeente te mogen doen. En het anti-rev. volk draagt U en staat rondom U, als 't moet ter bescherming en verdediging.

Z. N.

** Strootbiljetten.

Er zijn bij de Raadsverkiezingen, enkele strootbiljetten verspreid. We weten niet, of we ze allemaal in handen kregen.

Van Zegwaart ontvingen we een biljet van de A. R., V. B., C. H. en H. G. S.

Van Zoetermeer: 2 biljetten van de A. R. en V. B. 1 biljet.

Over het geheel kan geconstateerd, dat de toon alleszinds welwillend was.

De verschillende „geachte tegenstanders” zijn er nog al genadig afgekomen.

De A. R. verspreidde in beide gemeenten 1 eenvoudig biljet, waarop enkel de kandidaten stonden vermeld en de namen der kiezers die de lijsten hadden geteekend. Meer niet.

Bovendien in Zoetermeer nog een biljet met afdrukken uit de Westlander van een 7 tal driestaren geteekend Z. — N. Meer niet.

De C. H. gaf een uitvoerig toelichtend program van de partij. Verder niets.

Alleen de H. G. S. en de V. B. schreven iets meer.

De H. G. S. richtte zich tot de Hervormde kiezers en gaf den wensch te kennen tusschen de Rooze en Zwarte zee te willen doorgaan.

Een moeilijke en gevaarvolle, zoo al niet gansch ondoenlijke reis, waarvan we het genoeg echter gaarne aan de H. G. S. gunnen.

Voorloopig is het ons daar nog te gevaarlijk.

't Is daar alles zoo onberekenbaar in die streken.

We blijven daar liever wat vandaan.

Z. N.

** Wethouderskeuze.

In de groote steden hebben de „fracties” en „gekozenen” reeds volgens de bladen besprekingen gehouden over de Wethoudersverkiezing.

Hier gaat het niet zoo officieel. Toch wordt er over gehandeld. Men vraagt ook ons oordeel.

't Komt ons voor, dat het daarvoor nu nog geen tijd is — en in ieder geval geen tijd om daarover publieke besprekingen te voeren.

In Zegwaart schijnt de oplossing eenvoudig.

Of dit zoo eenvoudig is, moet worden afgewacht.

In Zoetermeer staat men echter voor alle mogelijkheden. Er wordt veel gepraat. Dat doet geen kwaad. Er wordt veel „achter de schermen” verhandeld. Dat is minder profijtelijk.

Zal de keuze van Wethouders in goede richting worden geleid, dan is voorloopig onzerzijds de boodschap: Hooren, zien en zwijgen.

Z. N.

** Rondom Spinoza.

— In Zuid-Holland's Staten is deze week een geanimeerd debat gehouden over de vraag of de Staten subsidie moeten geven voor de restauratie van den gevel van het z.g. Spinozahuis te 's-Gravenhage.

Eenige uren hebben de heeren over deze kwestie gesproken en het eind was, dat de subsidie werd verleend met 58 tegen 15 stemmen.

De tegenstemmers waren 2 H.G.S., 4 S.G.P., 4 A.R., 4 R.K. en 1 Platte-lander.

De A. R. stemden dus verdeeld. De groote meerderheid steunde het voorstel van Gedeputeerden om f 500.— subsidie toe te staan. Een kleine minderheid tegen. Onder die minderheid treffen we aan Mr. Rutgers en H. de Wilde.

Bij de beoordeeling van de zaak moet men in 't oog vatten, dat tweemaal mogelijk was.

Ten eerste: een formeel standpunt 't welk aldus — bij monde van onzen A. R. Gedeputeerde — redeneerde:

Ged. Staten hebben zich afgevraagd wat de bedoeling is van al dergelijke subsidies. De gedragslijn is, dat advies gevraagd wordt van de archeologische commissie en van de rijkscommissie voor de monumentenzorg, indien een verzoek om subsidie komt van onderhoud van een historisch monument. In dit geval hebben beide commissiën verklaard, dat deze gevel is een historisch monument.

Hij staat bovendien op de lijst van monumenten. En waar de gedragslijn steeds is geweest voor de restauratie daarvan subsidie te verleen, daar mag in dit speciale geval het subsidie niet worden geweigerd.

De meerderheid onzer Statenleden heeft het formeele standpunt ingenomen. En als zoodanig verdienen deze heeren geen critiek.

Maar — en hiervan maakte Mr. Rutgers zich de tolk — is de subsidieaanvraag alleen formeel te bezien?

Heeft ze oog geen essentiële beteekenis?

Men heeft hier naar Mr. Rutgers' meening niet te doen met een nationale hulde, maar van hulde van geestverwanten aan hun voorganger. Dat is uit de verslagen van de Spinozaherdenking duidelijk gebleken. Spr.

is daarom wat wantrouwig geworden. We hebben de hulde gehad voor de Groot en voor de Witt en daaruit gezien, dat een huldiging door geestverwanten daarin niet te ontkennen viel. Spr. vroeg zich daarom af of daarvoor gelden uit openbare middelen moeten worden toegestaan.

Wij voor ons zouden de laatste vraag ontkennend hebben beantwoord. Geen Overheidsgeld om antichristelijke ideeën te verheerlijken.

Daarmede staan we niet op het standpunt der H. G. S. of S. G. P. Consequent zouden deze partijtjes zijn als zij vroegen om in beslagname der boeken en werken van Spinoza en consorten. Zij hebben principieel bezwaar tegen de vrijheid van geweten.

Hoewel we dit aanstonds met nadruk verklaren, hadden we evenwel gaarne gewild, dat de A. R. Statenleden t. d. o. één lijn hadden getrokken.

Dit gedeeld optreden kan verkeerd worden uitgelegd. En natuurlijk niet met de bedoeling de A. R. partij daarmede een dienst te bewijzen.

v. F.

** Het zevende leerjaar

De Tweede Kamer nam, in vacantiestemming, nog even een Wetsontwerp aan over de verplichte invoering van het 7e leerjaar.

Of eigenlijk is dat niet juist. Het 7e leerjaar bestaat reeds wettelijk. Alleen is het uit bezuiniging tijdelijk tot 1930 opgeschort.

En het aangenomen wetje heeft slechts den datum van invoering verhoogd en gesteld op 1 Sept. a.s.

Men verwarre dit niet met leerplicht voor het 7e leerjaar.

De bedoeling is, dat met 1 Sept. aan alle scholen gelegenheid moet geopend wor een 7e leerjaar, — dus niet maar een 7e klas, waar zooals op 't platteland veel geschied, enkele leerlingen het 6e leerjaar nog eens herhalen met wat individuele uitbreiding, maar een eigen, zelfstandig leerjaar, met leerplan, lesrooster en leermiddelen.

maar moest opgegeven.

't Schijnt echter eerst in den laatsten tijd tot de zekerheid er van gekomen te zijn.

En dit nu lijkt ons merkwaardig, aangezien bij velen toch wel reeds eerder het besef was doorgedrongen, dat het met het handhaven van dat leerplichtverzet, toch mis moest loopen.

Hoe het ook zij — de feiten zijn er nu eenmaal.

De strijd is verloren en verder verzet te bieden is ware krachtsverspilling zonder nuttig effect.

De vraag doet zich vanzelf voor, hoe dat zoo gekomen is, welke de oorzaken kunnen zijn van deze smadelijke nederlaag.

Zij, die ietwat haastig met hun woord zijn, zeggen U zonder zweem van twijfel: Wel, de oorzaken? Verflauwing, inzinking, ontrouw van Kameralen, van Chr. Ministers, afglijding van het beginsel, enz."

Wij betwijfelen of dergelijke uitingen juist zijn.

We gelooven, dat de oorzaken elders zijn te zoeken.

Daarover nog nader.

Z.

N.

** Onze Wethouders.

We hebben in de beide gemeenten Zegwaart en Zoetermeer weer Wethouders.

't Zijn dezelfde namen, als die uit een vorige periode.

In Zegwaart de heeren J. Vollebregt (R. K.) en E. H. Chardon (A. R.), beiden aftredend.

In Zoetermeer de heeren J. Groenewegen (R. K. aftr.) en A. G. Scheer (A. R.)

De laatste in de plaats van den heer J. Scheer.

Dus dezelfde namen.

En op 1 na ook dezelfde mannen.

De A. R. kunnen met dankbaarheid op deze verkiezingen voor Raad en Wethouders terugzien.

De raadszetels behouden.

De Wethouderszetels weer bezet.

In Zegwaart door onzen getrouwen veteraan E. H. Chardon.

Sterke God hem tot zijn taak, ook nu het hoogtepunt van levensactie is overschreden en na de omstandigheden wel eens moeilijker konden worden dan voorheen.

In Zoetermeer door ons jongste raadslid A. G. Scheer, zoon van den jarenlang geachten en gewilden vader J. Scheer.

Moge God hem bekwamen en bij jonge, krachtige levensuiting pare hij de bedachtzaamheid van zijn wijzen voorganger.

Andere tijden vragen andere mensen en eischen andere wegen.

Maar als Anti-rev. mannen vragen ze ook en allereerst, bij verwisseling van koers en verandering van inzicht naar de eischen van „de eeuwige beginselen van Gods Woord”.

De beide gemeenten tot zegen!

Gods Naam tot eer!

Welkom, gij beide Anti-rev. Wethouders.

Z.

N.

** Jacob Scheer.

Geboren 22 Nov. 1851 te 's Gravenzande. Overleden 28 Dec. 1927 te Zegwaart.

Tragisch verloop.

Niet in z'n woning, in de hem dierbare gemeente Zoetermeer, maar in Zegwaart, bij het Bankgebouw, blies hij den laatsten adem uit.

Jacob Scheer was een man van beteekenis, vooral in de jaren zijner kracht.

Toegerust met „wijsheid”, gepaard aan „voorzichtigheid” en gesierd met „bescheidenheid” was hij vaak de man op de rechte plaats.

Een millittant man was hij niet.

Hij gaf niet den indruk van een „stoere” Calvinist te zijn, al leefde hij wel uit het Calvinistisch beginsel.

De Anti-rev. vertegenwoordigde hij 36 jaar in den Raad en 35 jaar als Wethouder.

En evenzoo had hij voor die partij zitting in de Provinciale Staten van Zuid-Holland.

Als kenner van het peil der wezen en de behoeften van de plattelandsgemeente, nam hij daar een beteekende plaats in, die echter niet zoo opvallend naar buiten uitblonk, door zijn bescheidenheid, niet voldoende theoretische scholing in onze beginselen en ook — wijl hij — al kon hij op tijd z'n woord doen niet met redzaamstellen was begiftigd.

Als practisch man deed hij daar echter goed werk.

En 't was niet met toestemming van de A. R. Kiesvereen. te Zegwaart—Zoetermeer, noch ook met die der Centrale, dat hij in 1918 uitviel, maar louter een gevolg van het nieuwe kiesstelsel, en ook wijl velen „onzer mensen” ook vaak te veel zien naar „wat voor oogen is” en te weinig oog heeft voor „stille kracht”.

Jacob Scheer kwam in het publiek niet zoo „uit”.

Hij was een man, die men moest leeren kennen. In de stilte van de binnenkamer, in het intiem vertrouwelijk gesprek. En wie dat voorrecht mocht hebben, die leerde ook waardeeren, hoogachten, ja beminnen.

En zeker is het juist, dat velen onzer wel eens gaarne de heer Scheer hadden

zien „uitkomen” op kloeker wijze, dan in de lijn van zijn karakter lag.

Het was echter geen gebrek aan moed en overtuiging, maar veeleer een schuchtere vreeze, om te stooten en pijn te doen, die broeders, die hij in Christus als de zijnen erkende, maar die kerkelijk of politiek niet op zijn standpunt stonden.

Wie de heer Jac. Scheer wil verstaan in zijn geestelijke richting en ligging, moet niet alleen kennis hebben van zijn persoon en karakter, maar vooral van den tijd, waarin hij, in de jaren van jeugd en jongelingschap heeft geleefd.

Die tijd was niet de tijd van stelselmatische scholing in onze beginselen, in blad, brochure en vergadering, althans niet voor de massa. 't Was de tijd van praat- en schaakavond en voorts van de worsteling der geesten van „oudere tijdgenooten” en „mannen van beteekenis” in de jaren 1850-1880, die ieder een richting vertegenwoordigden.

Z.

N.

.. Afscheid.

Niets is bestendig hier beneen,
Dan de onbestendigheid alleen.

Aan bovenstaande versregels werden we indachtig, toen we geroepen werden, om ons „Afscheid” te schrijven.

Over de oorzaken daarvan bewaren we liefst het stilzwijgen.

Een bepaald „conflict” hadden we niet, althans we zullen het liefst zoo niet noemen.

Misschien is „misverstand” hier het meest juiste woord.

In ieder geval, onze lezers zullen voortaan geen „driestarren” of artikelen meer lezen van onze hand, geteekend met Z(egwaart) N(ieuwenhuizen).

Jaren lang mochten we in verschillende relaties met „De Westlander” staan.

Reeds in 1905 — dus 23 jaar geleden — schreven we onze eerste pennevruchten in „Nederland en Oranje”.

De verhoudingen waren toen wel wat anders als tegenwoordig, zoodat we menigmaal om dit werk onaangenameheden moesten ondervinden.

We waren behalve „medewerkers” ook in de eerste jaren agent en correspondent.

Na onze eerste bijdrage 29 Mei 1905 over het „Bestaansrecht der Liberale Partij” hebben we ons werk voortgezet, ook in de latere „Westlander” en voerden in den loop der jaren ook de redactie van „De Courant” een „kopblad” voor Zegwaart—Zoetermeer en omstreken. We mochten vaak vele betuigingen van instemming ontvangen en weten, dat door velen juist de door ons gekozen vorm en geboden inhoud waardeerden, al kon natuurlijk niet altijd alles algeheele instemming vinden.

't Lot van alle krantenmannen.

We waren met de „Westlander” samengegroeid.

Echter thans is de band verbroken.

We nemen afscheid van redacteur, uitgever en lezers en hopen dat ze door dit blad nog in lengte van dagen mogen voorlichting geven, of voorgelicht worden in onze goede en beproefde Anti-Revolutionaire beginselen.

Het moge „De Westlander” onder den zegen Gods welgaan.

H. NIEUWENHUIZEN.

ZEGWAART, 14 Mei 1928.

Gedrukt bij de uitgeverij „De Westlander”.

DE KOERIER

DER
ANTI-REVOLUTIONAIRE
PARTIJ

IN
DEN KAMERKIESKRING
„LEIDEN”

ONZE KOERIER.

Alweer een nieuw blad.

Ja, lezer, maar een zeer bijzonder. Een blad, dat er in onderscheiding van andere soortgenooten opgericht is, niet te blijven bestaan. 't Wil slechts enkele malen het licht zien.

En een blad — en hierin is het al zeer bijzonder van zijn soortgenooten onderscheiden — een blad, waarop men zich niet abonneert en waarvoor geen geld gevraagd wordt.

Daarvoor heeft een koerier geen tijd.

Om geld te innen, moet men een kassier er op uit sturen.

Maar een koerier, die brengt slechts een boodschap over.

En is die boodschap gebracht, dan verdwijnt hij.

Ook deze „Koerier” brengt een boodschap.

Hij gaat in opdracht van de Centrale Anti-Revolutionaire Kiesverenigingen in den Kamerkieskring „Leiden”.

Hij wil dus het A.R. beginsel rondbrengen.

Hij heeft tot taak den lezer en de lezeres even in te lichten omtrent dit beginsel, hem of haar te waarschuwen tegen wat dit beginsel vijandig gezind is, kort te herinneren aan den komende verkiezingsdag voor de Tweede Kamer en wil trachten een vlugge en juiste wegwijzer te zijn op den moeilijken weg naar het juiste doel.

Hij is geen *Gezant*, die met deftige breedsprakigheid zijn opdracht vervult. Hij is geen *diplomaat*, die met een diepzinnig gelaat den vinger op 't voorhoofd legt en in termen, voor velerlei uitlegging vatbaar, zijn boodschap doet.

In tijden van vrede, in dagen van kalme bezinning, moge een partij haar *Standaard* planten, haar *Bazuin* doen schallen, haar *Banier* opheffen of haar *Vaandel* ontplooien, in dagen van voorbereiding voor den politieken strijd, aan den vooravond van de worsteling om het bezetten van het Regeerkasteel, dan moge ook deze allen hun schoone en mooie taak verrichten; 't is echter niet genoeg.

Niet genoeg, wijl zoovelen zich niet scharen achter het vaandel, hoewel zij er wel bij behooren, wijl zoo talrijke mannen en vrouwen niet onderscheiden de juiste kleur, niet hooren den juisten toon en zich door vele anderen, die op de politieke markt hun waren aanprijzen, laten bekoopen.

Dan gaat de Koerier zijn omloop beginnen.

Zie hem daar rijden door stad en dorp, in vlek en gehucht, langs beemd en veld.

Hij brengt zijn boodschap, kort, kloek, klaar en krachtig.

Hoor hem roepen: Tegen de Revolutie het Evangelie!

En weer wat verder: Voor God, Nederland en Oranje!

En elders: Op, voor de Christelijke grondslagen!

Daar verheft hij met kracht zijn stem: Huisgezin en Huwelijk in gevaar!

Als hij de jeugd passeert, ontwaakt zijn geestdrift en schalt het langs den weg: De vrije school voor heel de natie!

Telkens heeft hij wat anders, maar steeds gaat het hem „Om Godes Woord geprezen”, ook als hij roept: „Op, voor de nationale veiligheid en zelfstandigheid!”

Hij heeft geen tijd voor breede uitlegging, hij gaat door, komt overal, klopt aan elke woning, waar nog het: „Ik geloof in God, den Vader, den Almachtige” wordt beleden, om voor een enkele korte boodschap gehoor te krijgen.

En dan draaft hij verder, om weer elders zijn plicht te doen.

Hij ziet wel, dat men hem nastaat hoofdschuddend, vuistballend, sluipend achter hem. Hij hoort wel de brallende taal van wie hem gram is, maar hij trekt door.

Niet in eigen kracht gaat hij, maar zijn hulpe is in den Naam des Heeren.

Die wetenschap geeft hem moed, doet zijn geestdrift ontvonken, maakt hem vurig van geest, als hij de menigte toeroept: „De stembusstrijd van 1929 is daar!” Kiest nu! Het Kruis of de Roode Vaan!”

Alleen bij het eerste is Verlossing, is Vrijheid, is Gerechtigheid!

Koerier! — doe zoo onder ons uw gezegend werk!

DE KLAROENSTOOT.

Hoor, die forsche stooten van dat schel trompetgeluid.

Wat het wezen mag?

Daar draaft onze „Koerier”. Stofwolken omgeven hem. Maar ze worden minder en paard en ruiter teekenen zich duidelijk voor ons oog af.

Daar staat hij stil.

Wat hij wil? De klaroen aan den mond, blaast hij krachtige tonen.

Hij trekt de aandacht. En als voorbijgangers zich rond hem hebben verzameld, anderen huis en werk verlaten en weer anderen deur en venster hebben geopend, om zijn klanken op te vangen, dan daveret het plots door de stilte:

„Een vaste beginselpolitiek!” De klaroenstoot heeft geschald.

Maar hij voegt er ter verduidelijking nog wat aan toe.

Hoor slechts!

„Een vaste beginselpolitiek vormde den grondslag van geheel onze politieke actie, met name waar het geldt de handhaving en bevestiging van de Christelijke grondslagen van ons volksleven. Deze beginselpolitiek blijve rusten op de staatkundige gedachte, vervat in Art. 1 van het Program van Beginselen van 1 Januari 1878”.

En nogmaals kort herhalend: „Vaste beginselpolitiek! Handhaving van de Christelijke grondslagen van ons volksleven! Art. 1 van het Program! Zóó wil het de Anti-rev. partij ook bij deze stembus, mensen!”

En als hij uit zijn tasch een klein geschriftje heeft gehaald, herhaalt hij: „Art. 1”, en leest:

„De A.R. of Christelijk-Historische richting vertegenwoordigt, voor zoo veel ons land aangaat, den grondtoon van ons volkskarakter, gelijk dit, door Oranje geleid, onder invloed der Hervorming, omstreeks 1572 zijn stempel ontving; en wenscht dit, overeenkomstig den gewijzigden volkstoestand, in een vorm, die aan de behoeften van onzen tijd voldoet, te ontwikkelen”.

Nog éénmaal klinkt het: „Vaste beginselpolitiek!”